

ISSN: 2672-9490 (print)

จำนวนพิมพ์ 100 เล่ม

ISSN: 2672-9962 (online)

วัตถุประสงค์

เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการและบทความหนังสือที่เป็นภาษาไทยและมีข้อค้นพบข้อเสนอแนะที่เป็นนวัตกรรม รวมถึงความคิดริเริ่มที่มีผลกระทบต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติในวงกว้าง อีกทั้งยังมุ่งหมายที่จะเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสาขาต่าง ๆ และสนับสนุนการศึกษา การสอน โดยเน้นสาขาวิชาพระพุทธศาสนา การบริหารการศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม และฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวารสารวิจัยวิชาการ

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

ราชบัณฑิต

พระราชปรีดิติภักดิ์, ศาสตราจารย์ ดร.

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพพรเมธี, รองศาสตราจารย์ ดร.

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

พระสุวรรณเมธากรณ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

พระเทพปริยัติเมธี, รองศาสตราจารย์ ดร.

รองอธิการบดีวิทยาเขตนครสวรรค์

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญชัย

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป

รองศาสตราจารย์ ดร.โกณัฐ ศรีทอง

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระศรีสมโพธิ, ดร.

รองศาสตราจารย์สยาม คำปรีดา

ดร.ภาราดร แก้วบุตรดี

ดร.ประเวศน์ มหารัตนสกุล

หน่วยงานภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตระเจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พระเมธาวิเชียร, รองศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ วสันต์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.อ.พัชกร แสงทองดี

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนัญชัย บุญหนัก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลมาศ ปฐมวนิชกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการวารสาร

ดร.รัตติยา เหนืออำนาจ

ดร.จรรยาศักดิ์ สุนทรเทศา

พระมหาเกรียงศักดิ์ อินทปญโญ, ดร.

นักวิจัย

บริษัท เอเชีย คอนเน็คท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 999 หมู่ 6
ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทรศัพท์ 091-0247439
E-mail: journal.jra@gmail.com
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/index>

จัดพิมพ์โดย ร้านอาจวัน 867/9 ม.9 ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์ 60000 โทร. 056-331150
E-mail: copy5@hotmail.com

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารวิจัยวิชาการ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. พระเทพปริยัติเมธี, รองศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. พระสุธีรัตนบัณฑิต, รองศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รองศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
5. พระมหาสมบุญ ฐิตฺตโก, รองศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
6. พระราชวัชรเมธี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
7. พระครูนิวาสินสีห์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
8. พระศรีสมโพธิ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
9. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษ ฐิตฺตโก, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
10. ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
11. ศาสตราจารย์ ดร.กฤษ เพิ่มทันจิตต์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
12. ศาสตราจารย์ ดร.จันทน์ อติวัฒนสิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
13. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุษะพรหม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
14. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นิยมามกุล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
15. รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ภูมิภักตาคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
16. รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
17. รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิจฐ์ ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
18. รองศาสตราจารย์ ดร.พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
19. รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พุ่มเทียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมลวรรณ ออบสิน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ นามเสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ เมธีวรณัฏฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐวีธรรม สำเนียง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
25. ดร.สมบัติ นามบุรี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.วัชรระ งามจิตระเจริญ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญชัย	มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ รัตนสังธรรม	มหาวิทยาลัยบูรพา
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
6. รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัยวรรณ ภูเทษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ วสันต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
9. รองศาสตราจารย์ ดร.ช่วงโชติ พันธุ์เวช	นักวิชาการอิสระ
10. รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สรรค์ สุทธิไชยเมธี	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี วิทย์พันธ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา อุ่นเจริญ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนติรัฐ วีระนาคินทร์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญชัย บุญหนัก	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลมาศ ปฐมวนิชกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูริวัฒน์ คัมภีร์ภาพพัฒน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ โสภณธรรมภาณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.อ.ทัชชกร แสงทองดี	โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร วรรณสถิตย์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ ดาราเรือง	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
28. สิบเอก ดร.เศรษฐวิทย์ พรหมสิทธิ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
29. ดร.จากรวรรณ พลอยดวงรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง
30. นางสาวอรอนงค์ สรรเสริญ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
31. ดร.อัคนันท์ อริยศรีพงษ์	นักวิชาการอิสระ
32. ดร.จินตนาภา โสภณ	ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
33. ดร.ชนิกา แสงทองดี	นักวิชาการอิสระ
34. ดร.พิสิษฐ์ จอมบุญเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศ

1. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญณี	มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรียพงศ์ โพธิ์ทองสุนันท์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
4. รองศาสตราจารย์ชุมพล ปานเกตุ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ

วารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฉบับนี้เป็นปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือก กลั่นกรองบทความให้เกิดความความสมบูรณ์ และคุณภาพมากที่สุด เพื่อตีพิมพ์ และเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการที่มีข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะที่เป็นนวัตกรรม รวมถึงความคิดริเริ่มที่มีผลกระทบต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ และเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ โดยฉบับนี้เน้นการนำเสนอบทความวิจัย บทความวิจัยอันประกอบด้วย บทความวิจัย 12 บท และบทความวิชาการ 3 บท ดังนี้

พระเหมวรารักษ์ ญาณสีโล (แก้วกำพล) และสมคิด พุ่มทุเรียน บทความวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาธรรมในเขตตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร” พบว่า

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์กับหลักธรรมาธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.468^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ-ปานกลาง

2. แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย ด้านการวางแผน จะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อการทำงาน สมาชิกร่วมมือกันในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา วิสัยทัศน์ นโยบาย จัดตั้งวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิก ด้านการจัดองค์กรจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกัน ต่อหน้าที่ มีการตั้งกฎระเบียบร่วมกัน มีการอุทิศความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบหน้าที่ ให้ความร่วมมือและทำงานตามกฎเกณฑ์โดยเคารพกฎระเบียบที่ร่วมกันวางไว้ร่วมกัน ด้านงานบุคลากร จะต้องมีความเสียสละ การคัดเลือกผู้ที่มีความชำนาญ แต่งตั้งคณะกรรมการอย่างมี

ความยุติธรรม มีการพัฒนาบุคคล และมีการโยกย้ายตำแหน่งอย่างเป็นธรรม ด้านการอำนวยความสะดวก จะต้องมีความอดทนต่อหน้าที่ ประธานกลุ่มมีความสามารถชักจูงบุคลากรให้ปฏิบัติงาน ให้สวัสดิการอย่างยุติธรรมมีความอดทน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเสียสละ กระตือรือร้น และด้านการควบคุมงาน จะต้องรู้จักข่มใจต่อหน้าที่ ติดตามทวงหน้อย่างเป็นธรรม ให้โอกาส การตรวจสอบอย่างซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีความอดทนในการแก้ไขปัญหา ใช้คำพูดที่มีความไพเราะ ให้กู้ยืมเงินอย่างเท่าเทียมกัน และมีการประเมินผล ความโปร่งใส ยุติธรรม

พระอธิการธนิศ ธมฺมสาโร (รามโพ), พระเทพปริยัติเมธีและสมคิด พุ่มทุเรียน บทความวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร” พบว่า

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพุทธกับภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r = 0.569^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความสัมพันธ์เชิงลบและเชิงบวกในระดับต่ำ-สูง

2. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร ตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย ด้านแบบมุ่งเกณฑ์ ควรมีการปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์เป็นหลักในการทำงานอย่างเคร่งครัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางในการปฏิบัติงาน มีการทำงานตามขั้นตอนแบบแผนที่ได้วางไว้และปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบระมัดระวังเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ด้านแบบมุ่งงาน ควรมีการกำหนดวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการลำดับความสำคัญของงานที่ทำและมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ด้านแบบมุ่งสัมพันธ์ ควรมีการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ เอาใจใส่ในทุกข์สุขของประชาชนโดยเท่าเทียมกัน ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานทุกคนเหมือนญาติพี่น้อง มีลักษณะเป็นมิตรกับทุกคน มีลักษณะเป็นนักประสานงานที่ดี และ ด้านแบบมุ่งประสาน ควรสร้างความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงาน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน มีส่วนร่วมทางความคิด ไม่มีการแบ่งแยก มีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจ มีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับชาวบ้าน และเป็นประชาธิปไตย

พระคำณ อติภทโท (ทองน้อย) และพระครูนิวาส์สีลขันธ บทความวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกชาตามหลักอปริหานิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลห้วยน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร” พบว่า

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Pearson Correlation (r) = 0.744**)

2. แนวทางการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกว่าตามหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย ด้านการรับรู้มุมมองที่เหมือนกันควรมีการ ร่วมพูดคุย ประสานงาน กำหนดราคา และการป้องกันโรคระบาด ด้านสร้างความคิดร่วมกันควรมีจัดทำข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลผลิต บันทึกข้อมูลการผลิต ต้นทุน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ด้านรับผลประโยชน์ร่วมกันควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปลูกข้าวมียุทธศาสตร์แสดงความคิดเห็น มีการจัดทำกฎระเบียบ แปรรูป และขอให้ภาครัฐเข้ามาส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมในเครือข่ายควรมีโอกาสในการเลือกผู้นำกลุ่ม ร่วมกำหนดกฎระเบียบ และร่วมคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ด้านมีความสามัคคีกันในเครือข่าย ควรมีการเคารพซึ่งกันและกัน นอบน้อมให้เกียรติกัน แนะนำวิธีการแก้ไขปัญหา ด้านการพึ่งพาในการรักษาระบบนิเวศน์ มีการกำหนดเป้าหมาย จัดหาตลาดและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันในเครือข่าย ควรมีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ให้ภาครัฐเข้ามาแนะนำหาแนวทางใหม่ ๆ และควรมีการแชร์ประสบการณ์ดี ๆ หรือใหม่ ๆ ให้แก่กันและกัน

พระครูวิชิตสังฆโสภณ (สายัน นิลกำเหนิด) และพระครูนิวาสิตขันธ์ บทความวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเขตตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร” พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการประเมิณผล พบว่า 1.1 ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถ ติดตามดูแล รักษาคุณภาพ คลองไม่ให้ตื้นเขิน หรือชำรุด 1.2 ควรหมั่นตรวจสอบ ติดตามความต้องการใน การใช้น้ำของเกษตรกรในพื้นที่ และ 1.3 ควรมีการแจ้งผลการบริหารจัดการน้ำในรอบระยะเวลาการ ผลิตเพื่อนำไปสู่การวางแผนในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำที่อาจจะเกิดขึ้นในลักษณะ เดียวกันในรอบระยะเวลาการผลิตครั้งต่อไป

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า 2.1 ควรจัดทำเวทีให้ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อรับทราบปัญหา 2.2 ควรมีการคัดเลือกคณะกรรมการ และประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ 2.3 ควรกำหนดกฎกติกาและบทลงโทษในการใช้น้ำร่วมกัน 2.4 ควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและมีการกำหนดรอบ วัน เวลาในการเปิด-ปิด และ 2.5 ควรแลกเปลี่ยนปัญหาหรือความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำด้วยกัน

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า 3.1 ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่หรือตัวแทนของชุมชนเข้าร่วมเสนอแนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร 3.2 ควรสร้างการมีจิตสาธารณะในการบริจาค เงิน วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับดูแลรักษาคลอง 3.3 ควรกำหนดกิจกรรมร่วมกันในการขุดลอกคู คลอง 3.4 ควรรณรงค์เรื่องการประหยัดน้ำ และร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดแหล่งต้นน้ำ และ 3.5 ควรจัดประชาคมหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อร่วมกันหาข้อตกลงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น จากการใช้น้ำในพื้นที่ได้

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า 4.1 ควรประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ รอบแวกการรับน้ำได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว 4.2 ควรบริหารจัดการน้ำเพื่อให้เพียงพอต่อการทำ การเกษตร 4.3 ควรมีการจัดสรรแบ่งปันน้ำให้แก่สมาชิกได้ตรงตามความต้องการ 4.4 ควรบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ และ 4.5 ควรกำหนดแนวทาง ข้อตกลงชุมชนเพื่อสามารถต่อรองในการ ขอรับน้ำเพิ่มเติมจากชลประทาน

นันทฐิยา จันทวงศ์, สมคิด พุ่มทุเรียนและพระราชรัตนเวที บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ระดับการศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และรายได้ต่อปีแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ในขณะที่มีเพียงผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันที่มีความเห็นแตกต่างกันจึงยอมรับสมมติฐาน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ควรนำหลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนามาบูรณาการร่วมด้วย ดังนี้ 2.1 ควรนำหลักสัปปุริสธรรม 7 บูรณาการร่วมกับด้านการวางแผนการผลิตเพื่อให้แผนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2.2 ควรนำหลักพุทฺธยปานิคมธรรมบูรณาการร่วมกับด้านการจัดโครงสร้างกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2.3 ควรนำหลักอิทธิบาท 4 บูรณาการร่วมกับด้านการคัดสรรสมาชิกเข้าทำงานเพื่อให้ได้สมาชิกที่มีคุณภาพดี 2.4 ควรนำหลักสังคหวัตถุ 4 บูรณาการร่วมกับด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดการค้าขายที่ราบรื่น และ 2.5 ควรนำหลักพละ 5 บูรณาการร่วมกับด้านการควบคุมการเงินและบัญชีเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เบญญาภา ปัญญา บทความวิจัยเรื่อง “การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล” พบว่า

1. ผลการศึกษาระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D = 0.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้านการควบคุมความคิด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.59) ด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.56) และ ด้านการยับยั้งชั่งใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D = 0.52)

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาที่รับราชการ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตาม รายได้ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หทัยนุช บัณฑิตใหม่ บทความวิจัยเรื่อง “การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2” พบว่า

1. ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านสามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้ และด้านกำกับตนเองได้ ให้ความประพฤติเป็นระเบียบวินัย และด้านยับยั้งชั่งใจได้ ไม่กระทำอะไรตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.61; $\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.57; $\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.57)

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในทุกปัจจัย ไม่แตกต่างกัน

ธัญญา มุลบรรจง บทความวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร” พบว่า

1. ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.75) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.68) ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.93) และด้านการเข้าร่วม

ในการปฏิบัติงานตามโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.83) 2.เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

2. เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีจำนวน 15 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .219-1.00 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือการตัดสินใจและตรวจตรา ($r = .877$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มีการตัดสินใจเพิ่มขึ้นก็จะมีการตรวจตราเพิ่มขึ้นด้วยและตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือการประชุมและตัดสินใจโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = .837$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มีการประชุมเพิ่มขึ้นและการตัดสินใจเพิ่มขึ้นด้วย

บุญยาพร เอื้อத்தทาน บทความวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร” พบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$, S.D = 0.75) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้านด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D = 0.59) ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D = 0.78) และด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$, S.D = 0.89)

2. เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีจำนวน 15 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .193-1.00 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกันยาเสพติด พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือการตัดสินใจและการตรวจตรา ($r = .906$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการตัดสินใจเพิ่มขึ้นก็จะมีการตรวจตราเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปร

ที่มีความสัมพันธ์รองลงมาก็คือการประชุมและตัดสินใจโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r=.863$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู มีการประชุมเพิ่มขึ้นและการตัดสินใจเพิ่มขึ้นด้วย

กชกร โฉมแพ บทความวิจัยเรื่อง “ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัด กองบังคับการตำรวจนครบาล1” พบว่า

1. ระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการทำงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.52) รองลงมาก็คือด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 0.55) และด้านสุขภาพร่างกาย ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.47)

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวน ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ผลการศึกษา เมื่อจำแนกปัจจัยส่วนบุคคลตาม เพศ ระยะเวลาในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ความแปรปรวนของกลุ่มอย่างไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตาม อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง พบว่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

กวีมาศ ศรีเมือง บทความวิจัยเรื่อง “การป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา สาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” พบว่า

1. การป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.24$, SD = 0.39)

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และลักษณะที่พึงอาศัยแตกต่างกัน มีการป้องกันตนเอง จากยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีอายุ ค่าใช้จ่ายต่อ เดือน ภูมิฐานะ แตกต่างกันมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

กุสุมา นาทันคิต บทความวิจัยเรื่อง “การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” พบว่า

1. ระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.34, SD = 0.36)

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า เมื่อจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ตามเพศ อายุ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภูมิลำเนา สถานที่พักอาศัย ต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีอายุ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภูมิลำเนา สถานที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พระครูสิริภุญญิต (ภุญญิต ติสฺสวโร) บทความวิชาการเรื่อง “โรงเรียนผู้สูงอายุกับการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพชีวิต” พบว่า ปัจจุบันสภาพแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลให้ภาระพึ่งพิงของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น การดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ หากไม่มีการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสม แม้ประชากรสูงอายุมีอายุยืนยาว แต่ไม่ได้หมายความว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเหล่านั้นดีตามไปด้วย เนื่องจากปัจจัยสภาพร่างกายที่ทรุดโทรม สภาพแวดล้อมที่แออัด สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากระบบครอบครัวขยาย กลายเป็นระบบครอบครัวเดี่ยว วัฒนธรรมการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวลดน้อยลง ทำให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งมากขึ้น ดังนั้น ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่นของประเทศ มาตรฐานสากล ซึ่งหมายความว่าประเทศไทยต้องมีการเตรียมการด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โรงเรียนผู้สูงอายุจึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษา การพัฒนาทักษะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะชีวิตที่จำเป็น ขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงศักยภาพ โดยการถ่ายทอดภูมิความรู้ประสบการณ์ที่สั่งสมแก่บุคคลอื่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่าคู่กับชุมชน จะทำให้ผู้สูงอายุมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคม และมีความสุขในบั้นปลายของชีวิต

ปัญญ์ณิสาร์ องค์ปรัชญากุลและกฤษฎา เพิ่มทันจิตต์ บทความวิชาการเรื่อง “การวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสู่การปฏิบัติ” พบว่า

1. นโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยที่ออกเป็นประกาศให้บริษัทประกันภัยต้องปฏิบัติตามนี้เป็นนโยบายสาธารณะประเภทระเบียบกฎเกณฑ์ (Regulative Policy) กำหนดบังคับให้บริษัทประกันภัยต้องปฏิบัติตาม

2. กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปสู่กลุ่มบริษัทประกันภัยให้ปฏิบัติตามนั้น ควรพัฒนาการบริหารจัดการให้มีหลักเกณฑ์การวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้เป็นมาตรฐานที่ชัดเจน

3. ควรนำหลักธรรม อธิปไตย 4 เข้ามาเสริมการพัฒนากฎธรรมการบริหารจัดการให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เจริญชัย กุลวัฒนาพร บทความวิชาการเรื่อง “หลักพุทธธรรมกับกลยุทธ์สำหรับการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กร” พบว่า จากสภาพแวดล้อมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ซึ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและการคาดการณ์เพื่อเตรียมวางแผนไว้ล่วงหน้าทำได้ยากขึ้น การกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงในองค์กร (Strategic change management in the organization) ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลง เงินทุน ทักษะ เวลา กำลังคน และทรัพยากรอื่นๆ ในยุคปัจจุบันมีความสำคัญมาก เป็นเรื่องที่ท้าทายเป็นอย่างยิ่ง เพราะทุกสิ่งเป็นเรื่องไม่แน่นอนในสังคมมนุษย์ตามหลักพุทธธรรม สรรพสิ่งทั้งหลาย คือ ความไม่เที่ยง ทุกอย่างเป็นอนิจจัง หลีกเลียงไม่ได้ ดังนั้นองค์กรจะดำรงอยู่ได้ต่อไปอย่างยั่งยืนต้องมีการกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงในองค์กรที่เหมาะสม โดยกลยุทธ์จะเป็นตัวขับเคลื่อนกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กรตามหลักรัฐประศาสนศาสตร์ โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลในองค์กรทุกคน และผู้บริหารต้องมีทักษะ ความรอบครอบในการจัดการ ความยืดหยุ่น และการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ (Strategies) กลวิธี (Tactics) ที่เหมาะสมในการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับองค์กร ทั้งปัจจัยภายนอกและภายในองค์กร กล่าวถึงกลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลง 8 ประการของ John P Kotter ซึ่งเกิดขึ้นจากนักวิชาการทางซีกโลกตะวันตกไม่ถึง 100 ปี กับการบูรณาการหลักสัปบุริสธรรม 7 ประการตามหลักพุทธธรรม ซึ่งเกิดขึ้นจากหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากกว่า 2,600 ปีมาแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศรเดช พรหมกัลป์)
บรรณาธิการวารสารวิจัยวิชาการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	ก
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	ข-ง
บทบรรณาธิการ	จ-จ

บทความวิจัย:

การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร	
: พระเหมวรารักษ์ ญาณสีโล (แก้วกำพล) และสมคิด พุ่มทุเรียน	1
ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร	
: พระอธิการธนิศ ธรรมสาโร (รามโพ), พระเทพปริยัติเมธี และสมคิด พุ่มทุเรียน	15
การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร	
: พระคำรณ อติภทโท (ทองน้อย) และพระครูนิวาสิตสีลขันธ	27
การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเขตตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร	
: พระครูวิชิตสังฆโสภณ (สายัน นิลกำเนต) และพระครูนิวาสิตสีลขันธ	41
การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์	
: นันทนัฐยา จันทวงศ์, สมคิด พุ่มทุเรียนและพระราชรัตนเวที	51
การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล	
: เบญญาภา ปัญญา	65

การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการ
ตำรวจนครบาล2

: หทัยนุช บัปใหม่ 79

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่
แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

: ฉันทยา มูลบรรจง 89

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่
แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

: บุญยาพร เอื้อทัตตาน 101

ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจ
นครบาล1

: กชกร โฉมแพ 113

การป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

: กวิมาศ ศรีเมือง 125

การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษา คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

: กุสุมา นาทันคิด 137

บทความวิชาการ:

โรงเรียนผู้สูงอายุกับการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพชีวิต

: พระครูสิริปฏิริณัทสน์ (ภูริณัฐ ดิษสวรค์) 151

การวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหม
ทดแทนสู่การปฏิบัติ

: ปัญญ์ณิสาร์ องค์กรปรัชญากุลและกฤษ เพิ่มทันจิตต์ 169

หลักพุทธธรรมกับกลยุทธ์สำหรับการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กร

: เจริญชัย กุลวัฒนาพร 185

ภาคผนวก

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารวิจัยวิชาการ	184
แนวปฏิบัติในการเตรียมต้นฉบับบทความเพื่อลงตีพิมพ์	185
หนังสือขอส่งบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิชาการ	201
ใบสมัครสมาชิก	202

การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาธรรมในเขตตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

Management of Saving Group the Secular Justice in the Phaikhwang
Sub-District Muang Phichit Distric
Phichit Province

พระเหมวรารักษ์ ญาณสีโล (แก้วกำพล)¹ และสมคิด พุ่มทุเรียน²
Phra Hemvararuk Kealkampol (Yanaseero) and Somkid Phumturian

Received: March 16, 2020

Revised: April 11, 2020

Accepted: April 12, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์กับหลักธรรมาธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร และ 2. นำเสนอแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีจากการวิจัยเชิงปริมาณโดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 289 ราย จากประชากรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร จำนวน 1,031 คน หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.891 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ใช้สถิติเชิงพรรณนาที่ และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

¹ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิจิตร; Pichit Provincial Office of Buddhism

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์; Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Sawan Campus

Corresponding Author, e-mail: kaewkaphlh@gmail.com, Tel. 080-5151437

จำนวน 15 รูปหรือคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์กับหลักฆราวาสธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.468^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ-ปานกลาง

2. แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักฆราวาสธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย ด้านการวางแผน จะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อการทำงาน สมาชิกร่วมมือกันในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา วิสัยทัศน์ นโยบาย จัดตั้งวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิก ด้านการจัดองค์กรจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกัน ต่อหน้าที่ มีการตั้งกฎระเบียบร่วมกัน มีการอุทิศความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบหน้าที่ ให้ความร่วมมือและทำงานตามกฎเกณฑ์โดยเคารพกฎระเบียบที่ร่วมกันวางไว้ร่วมกัน ด้านงานบุคลากร จะต้องมีความเสียสละ การคัดเลือกผู้ที่มีความชำนาญ แต่งตั้งคณะกรรมการอย่างมีความยุติธรรม มีการพัฒนาบุคคล และมีการโยกย้ายตำแหน่งอย่างเป็นธรรม ด้านการอำนวยความสะดวกจะต้องมีความอดทนต่อหน้าที่ ประธานกลุ่มมีความสามารถชักจูงบุคลากรให้ปฏิบัติงาน ให้สวัสดิการอย่างยุติธรรมมีความอดทน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเสียสละ กระตือรือร้น และด้านการควบคุมงาน จะต้องรู้จักขมใจต่อหน้าที่ ติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรม ให้โอกาส การตรวจสอบอย่างซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีความอดทนในการแก้ไขปัญหา ใช้คำพูดที่มีความไพเราะ ให้กู้ยืมเงินอย่างเท่าเทียมกัน และมีการประเมินผล ความโปร่งใส ยุติธรรม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์, ฆราวาสธรรม

Abstract

This research aimed at 1. Studying the relationship between the management of Satja Savings Group and the Gharawasa Dharm 4 (Virtues for a good household life) in Phai Khwang Sub-district, Mueang Phichit District, Phichit Province, and 2. presenting ways for the management of Satja Savings Group and the Gharawasa Dharm 4 (Virtues for a good household life) in Phai Khwang Sub-district, Mueang Phichit District, Phichit Province. Mixed method was used from the quantitative research performed by giving away the

questionnaires to 289 samples from 1,031 members of the Satja Savings Group in Phai Khwang Sub-district, Mueang Phichit District, Phichit Province. The Cronbach's alpha coefficient reliability was found to be 0.891. Data were analyzed by using SPSS by using descriptive statistics, and the hypothesis was tested by analyzing Pearson correlation coefficient. And the qualitative research was performed by in-depth interview with 17 key informants by using structured interviewing form and by using descriptive techniques in analyzing content.

It was found from the research that:

1. It was found from the study into the relationship between the management of Satja Savings Group and the Gharawasa Dharm 4 (Virtues for a good household life) in Phai Khwang Sub-district, Mueang Phichit District, Phichit Province that in overall, the relationship was positive at moderate level ($r = 0.468^{**}$); and when considering in each aspect separately, the relationship was found to be positive at low-moderate level.

2. The ways of the management of Satja Savings Group and the Gharawasa Dharm 4 (Virtues for a good household life) in Phai Khwang Sub-district, Mueang Phichit District, Phichit Province include the planning aspect in that there must be honesty at work, the members shall cooperate in determine the target of the development of visions and policy, shall establish objectives for supporting the occupation of the members; on the management, the organization shall be honest to one another, to one's own duties, and shall mutually determine rules, and shall devote skill and abilities, shall be responsible for duties, shall cooperate and work under rules and shall obey rules as specified mutually; on personnel aspect, there shall be sacrifice, there shall be the recruitment of the experts and there shall be the appropriate appointment of the committee, there shall be the development of people, and there shall be fair transfer of positions; on facilitation aspect, there shall be patience towards one's own duty, the president of the group is able to motivate personnel to perform work, the welfare shall be provided equally and fairly, there shall be patience and good human relations and enthusiasm; and on work supervision aspect, there shall be patience in performing duty, the demanding for debt return shall be done fairly, the opportunity shall be given, the inspection shall be done honestly and fairly, there shall be patience in solving problems, the words spoken shall be proper, the loan shall be provided equally, and there shall be transparent and fair assessment.

Keywords: Management, Satja Savings Group, Gharawasa Dharm

บทนำ

การจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์จัดทำขึ้น เพื่อเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชน และเป็นการนำหลักการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่หลักคุณธรรม 4 ประการ คือ สัจจะ ทมะ ขันติ และจาคะ มาพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวคน เป็นกระบวนการทำให้เกิดการรวมตัว และสร้างโอกาสให้ใช้เงินตรา เป็นเครื่องพัฒนาคน เกิดการใช้สละของความสุข เป็นมนุษย์ในมิติที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชนพัฒนาคนในชุมชนให้รู้จักการให้ การเสียสละ การช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน ไม่ว่าจะเป็นการให้ในรูปของตัวเงิน แรงงาน ความคิด และการเป็นผู้รับอย่างมีศักดิ์ศรี เพราะเงินที่ได้รับจากกองทุนสวัสดิการนั้น เป็นเงินซึ่งคนในชุมชนร่วมกันหา ร่วมกันทำร่วมกันลงแรง และจากดอกผลของเงินที่ได้มาจากการจัดทำกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ของชาวบ้านนั่นเอง เป็นการยกระดับจิตวิญญาณของคนให้สูงขึ้นโดยสร้างนิสัยให้ชาวบ้านมีสัจจะ มีความซื่อสัตย์ มีความอดทน (อรรถย แสงทอง, 2561) การจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ และเป็นการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือน โดยเน้นให้ประชาชนคิดเองได้ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้รวมทั้งสามารถแก้ปัญหการขาดแคลนเงินทุนแบบยั่งยืนให้กับประชาชนได้ ซึ่งได้รับการยอมรับว่าประสบผลสำเร็จ คือการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกลุ่มออมทรัพย์ เป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดของสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยใช้เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ทำให้คนมีคุณธรรม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การทำงานร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตย เคารพในกฎกติกาที่มาจากข้อตกลงร่วมกัน เกิดการเรียนรู้การบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อจัดสรรผลประโยชน์ และจัดเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิก มีแหล่งทุนในการประกอบอาชีพเป็นของตนเอง ลดการพึ่งพาจากแหล่งภายนอกชุมชน

กิจกรรมเชิงธุรกิจที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตดำเนินการ ได้แก่ ศูนย์สาธิตการตลาดเป็นร้านค้าที่กลุ่ม ฯ ลงทุนจัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายสินค้ารวมถึง ปัจจัยการผลิตให้ กับสมาชิก เช่น ยุงฉาง เป็นต้น เพื่อดำเนินการซื้อขายผลผลิตของสมาชิกด้วยการรับซื้อขายฝาก หรือฝากขาย ทั้งนี้กลุ่มจะช่วยให้สมาชิกไม่ต้องขายผลผลิตอย่างเร่งด่วน และเป็นการหากำไรให้กับกลุ่ม ฯ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ตั้งกลุ่มดำเนินการตามมติของสมาชิกเพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการของสมาชิกกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ของสมาชิกภายในตำบลไผ่ขวางที่มีการผลักดันให้มีการดำเนินการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อออมเงินในชุมชนขึ้น และหลักธรรมาธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ทั้งผลในการดำเนินงานภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการโดย

การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร จะทำให้ได้แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรตามหลักธรรมาภิบาล ดังนั้น จึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร” เพื่อเป็นการพัฒนาส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์อย่างเป็นรูปธรรม เป็นระบบระเบียบ มีความชัดเจนและส่งเสริมอาชีพให้กับสมาชิกในกลุ่มได้ร่วมมือกันทำ ยังเป็นการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจในตำบลให้ดีขึ้นอีกด้วย แต่ถ้าไม่มีการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ให้เป็นรูปธรรมก็จะไม่เกิดการพัฒนาไปสู่การบริหารจัดการที่ดี จะทำให้เกิดการคดโกง กลุ่มไม่มีคุณภาพ สมาชิกไม่มีความเชื่อมั่นในกลุ่มทำให้ไม่เกิดการพัฒนา สมาชิกไม่ได้รับผลประโยชน์จากกลุ่มอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์กับหลักธรรมาภิบาลในตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาลในตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ในตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรตามหลัก POSDC

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) จากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 289 ราย จากประชากรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ในตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ทั้งหมด 8 หมู่บ้าน รวมเป็น จำนวน 1,031 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ใช้ค่าความเชื่อมั่น 95% สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.891 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติพรรณนาที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และนำผลการวิจัยที่ได้มาตั้งคำถามสำหรับ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 17 รูปหรือคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์กับหลักขรรวาวาธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น ได้แก่ หลักขรรวาวาธรรม ประกอบด้วย 1) ความซื่อสัตย์ (สัจจะ) 2) การฝึกตน (ทมะ) 3) ความอดทน (ขันติ) 4) ความเสียสละ (จาคะ) กับตามแปรตาม การบริหารจัดการตามหลัก POSDC ได้กำหนดกระบวนการบริหารไว้ 5 ประการ คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) งานบุคลากร (Staffing) 4) การอำนวยการ (Directing) และ 5) การควบคุมงาน (Controlling) ผลการวิจัย พบว่า

ตารางที่ 1 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์กับหลักขรรวาวาธรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางหลักขรรวาวาธรรมกับการบริหารจัดการ ตามหลัก POSDC						
	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	รวม Y
X1	0.234**	0.251**	0.222**	0.138**	0.203**	0.325**
X2	0.265**	0.257**	0.372**	0.329**	0.253**	0.434**
X3	0.304**	0.178**	0.346**	0.236**	0.013**	0.303**
X4	0.414**	0.109**	0.303**	0.264**	0.210**	0.305**
รวม X	0.414**	0.206**	0.414**	0.321**	0.222**	0.468**

* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในด้านการวางแผน (Planning) (Y1) กับหลักขรรวาวาธรรม พบว่า ภาพรวมความสัมพันธ์ ด้านการฝึกตน (ทมะ) (X2) ด้านความอดทน (ขันติ) (X3) และด้านความเสียสละ (จาคะ) (X4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง มีเพียงในด้านความซื่อสัตย์ (สัจจะ) (X1) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบริหารจัดการในด้านการจัดองค์กร (Organizing) (Y2) กับหลักขรรวาวาธรรม พบว่า ทุกด้านความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในด้านการงานบุคลากร (Staffing) (Y3) กับหลักขรรวาวาธรรม พบว่า ด้านการฝึกตน (ทมะ) (X2) และด้านความอดทน (ขันติ) (X3) มี

ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ขณะเดียวกันด้านความซื่อสัตย์ (สัจจะ) (X1) และด้านความเสียสละ (จาคะ) (X4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในด้านการอำนวยการ (Directing) (Y4) กับหลักฆราวาสธรรม ในการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ในด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านการฝึกตน (ทมะ) (X2) และด้านความเสียสละ (จาคะ) (X4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ขณะเดียวกันด้านความซื่อสัตย์ (สัจจะ) (X1) และด้านความอดทน (ขันติ) (X3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในด้านการควบคุมงาน (Controlling) (Y5) กับหลักฆราวาสธรรม พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์กับหลักฆราวาสธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่า การบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับหลักฆราวาสธรรมโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.468^{**}$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักฆราวาสธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัย พบว่า

2.1 ด้านการวางแผน (Planning) พบว่า จะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อการทำงานในการวางแผน โดยสมาชิกร่วมมือกันในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา รวมถึงวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการพัฒนาการบริหารจัดการ กำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิกในกลุ่ม การจัดตั้งวัตถุประสงค์ให้มีความสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และแนวทางในการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์

2.2 ด้านการจัดองค์กร (Organizing) พบว่า จะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกันต่อหน้าที่ในการจัดองค์กร โดยการจัดระบบ ระเบียบในการทำงานของคณะกรรมการให้ความตั้งกฎระเบียบร่วมกัน มีการอุทิศความรู้ความสามารถกำหนดรูปแบบโครงสร้างของกลุ่ม มีความรับผิดชอบหน้าที่ที่รับมอบหมาย หรือที่ได้รับสั่งการ ให้ความร่วมมือในการตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และทำงานตามกฎเกณฑ์โดยเคารพกฎระเบียบที่ร่วมกันวางไว้ร่วมกัน

2.3 ด้านงานบุคลากร (Staffing) พบว่า บุคลากรจะต้องมีความเสียสละโดยการคัดเลือกผู้ที่มีความชำนาญอุทิศความรู้ความสามารถเพื่อกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ มีการสรรหาผู้ที่มีความเสียสละในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ การแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างมีความยุติธรรมในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ มีการพัฒนาบุคคลให้มีความชำนาญในการทำงานยิ่งขึ้นไป และมีการโยกย้ายตำแหน่งอย่างเป็นธรรมเลือกผู้ที่มีความเสียสละ

2.4 ด้านการอำนวยความสะดวก (Directing) พบว่า จะต้องมีความอดทนต่อหน้าที่โดยประธานกลุ่มมีความสามารถชักจูงบุคลากรให้ปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวกหรือการสั่งการในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ การให้สวัสดิการอย่างยุติธรรมในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ผู้นำมีความอดทนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิก มีความเสียสละกระตือรือร้นในการที่จะทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.5 ด้านการควบคุมงาน (Controlling) พบว่า จะต้องรู้จักข่มใจต่อหน้าที่ในการควบคุมงานโดยการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรมโดยให้อีกโอกาส มีการตรวจสอบอย่างซื่อสัตย์ มีความอดทนในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการให้และติดตามทวงหนี้โดยคำพูดที่มีความไพเราะ มีการควบคุมตรวจสอบอย่างเป็นธรรมในการให้กู้ยืมเงินอย่าเท่าเทียมกันในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และมีการประเมินผล ความโปร่งใสอย่างยุติธรรมในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์

อภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ในตำบลไผ่ขวาง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกันเป็นคู่โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Pearson Correlation $(r) = 0.468^{**}$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระพาส ชุตินาโร (ปีระสพวาท) (2557) ได้ศึกษาวิจัย “ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมาธรรม โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร” พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมาธรรม โรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร มีการบริหารการศึกษาตาม หลักธรรมาธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

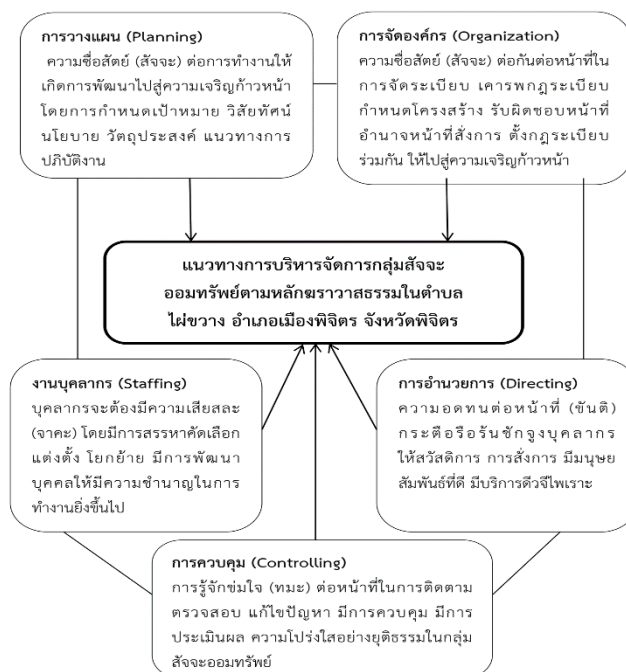
แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา พบว่า 1) การวางแผน (Planning) จะต้องมีความซื่อสัตย์ (สัจจะ) และจริงจังต่อการทำงานในการวางแผน โดยสมาชิกร่วมมือกันในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนารวมถึงวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการพัฒนาการบริหารจัดการ กำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิกในกลุ่ม การจัดตั้งวัตถุประสงค์ให้มีความสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และแนวทางในการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงภา เพชรแท้ (2553) ได้ศึกษาวิจัย “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตบ้านทับซุง ตำบลห้วยเหนืออำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี” พบว่า การกำหนดเป้าหมายและวางแผนการทำงาน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทับซุงมีการกำหนดเป้าหมายและวางแผนการทำงานได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด 2) การจัดองค์กร (Organization)

ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกัน (สัจจะ) จริงใจต่อหน้าที่ในการจัดองค์กร โดยการจัดระบบ ระเบียบในการทำงานของคณะกรรมการให้ความตั้งกฎระเบียบร่วมกัน มีการอุทิศความรู้ความสามารถกำหนดรูปแบบโครงสร้างของกลุ่ม มีความรับผิดชอบหน้าที่ที่รับมอบหมายหรือที่ได้รับสั่งการ ให้ความร่วมมือในการตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และทำงานตามกฎหมายโดยเคารพกฎระเบียบที่ร่วมกันวางไว้ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหานิพนธ์ วีรพล (ทบแก้ว) (2560) ได้ศึกษาวิจัย “ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์เพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน ในจังหวัดระยอง” พบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาธรรม 4 คือ ธรรมสำหรับธรรมา คือ ด้านสัจจะมีความจริงใจ ด้านทมะ ฝึกฝน ด้านขันติ มีความอดทน และด้านจาคะ มีความเสียสละ 3) งานบุคลากร (Staffing) บุคลากรจะต้องมีความเสียสละ (จาคะ) โดยการคัดเลือกผู้ที่มีความชำนาญอุทิศความรู้ความสามารถเพื่อกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ มีการสรรหาผู้ที่มีความเสียสละในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ การแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างมีความยุติธรรมในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ มีการพัฒนาบุคคลให้มีความชำนาญในการทำงานยิ่งขึ้นไป และมีการโยกย้ายตำแหน่งอย่างเป็นธรรมเลือกผู้ที่มีความเสียสละ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระจักรพันธ์ จุกกวโร (จันทร์แรง) (2560) ได้ศึกษาวิจัย “ประสิทธิผลการบริหารตามหลักสังคหัตถุธรรมของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน” พบว่า ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้แก่พนักงานและประชาชนในเขต รับผิดชอบ การเสียสละ และการแบ่งงานให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ให้โดยการไม่หวังสิ่งใดตอบแทน ดังนั้น จึงเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี 4) การอำนวยการ (Directing) มีความอดทน (ขันติ) ต่อหน้าที่โดยประธานกลุ่มมีความสามารถชักจูงบุคลากรให้ปฏิบัติงาน การอำนวยการหรือการสั่งการในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ การให้สวัสดิการอย่างยุติธรรมในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ผู้นำมีความอดทนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิก มีความเสียสละกระตือรือร้นในการที่จะทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ แสนคำลือ (2557) ได้ศึกษาวิจัย “การให้บริการตามหลักสังคหัตถุธรรมของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองลำพูนอำเภอมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า ต้องรับอาสาให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยความกระตือรือร้น และการสร้างความเสมอภาคให้เกิดขึ้นกับการให้บริการและสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นกับสังคมได้ และ 5) การควบคุม (Controlling) จะต้องรู้จักขมใจ (ทมะ) ต่อหน้าที่ในการควบคุมงานโดยการติดตามทวนห็นอย่างเป็นธรรมโดยไม่ให้อีกาส มีการตรวจสอบอย่างซื่อสัตย์ มีความอดทนในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการให้และติดตามทวนห็นโดยคำพูดที่มีความไพเราะ มีการควบคุมตรวจสอบอย่างเป็นธรรมในการให้กู้ยืมเงินอย่างเท่าเทียมกันในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และมีการประเมินผล ความโปร่งใสอย่างยุติธรรมในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรา แสงผาบ (2557) ได้

ศึกษาวิจัย “การให้บริการตามหลักสังคหัตถุธรรมของสำนักงานที่ดินจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า คำพูดที่เป็นปัญวาคำนั้นต้องสุภาพ อ่อนหวาน เรียบร้อย ไพเราะ และให้บริการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเสมอภาคในการให้บริการ ให้บริการด้วยความเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ เฉพาะใครเป็นพิเศษ ความเท่าเทียมทางสิทธิในการรับบริการมีเสมอเหมือน เท่ากันทุกคน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ให้ทราบถึงหลักขรรวาสธรรมในด้านข้อสัตย์ (สัจจะ) ด้านฝึกตน (ทมะ) ด้านอดทน (ขันติ) ด้านเสียสละ (จาคะ) มีผลต่อการบริหารจัดการกลุ่ม สัจจะอ้อมทรัพย์อันประกอบด้วยด้านการวางแผน (Planning) ด้านการจัดองค์กร (Organization) ด้านงานบุคลากร (Staffing) ด้านการอำนวยการ (Directing) และด้านการควบคุม (Controlling) อันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะอ้อมทรัพย์ตามหลักขรรวาสธรรมในเขตตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ตลอดจนข้อเสนอแนะ จะนำไปสู่การปรับปรุง การสร้างเสริม การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะอ้อมทรัพย์ตามหลักขรรวาสธรรมในเขตตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรต่อไป รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) มีความซื่อสัตย์ (สัจจะ) ต่อการทำงานในการวางแผน โดยสมาชิกร่วมมือกันในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา รวมถึงวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการพัฒนาการบริหารจัดการ กำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิกในกลุ่ม การจัดตั้งวัตถุประสงค์ให้มีความสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และแนวทางในการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์

2. การจัดองค์กร (Organization) มีความซื่อสัตย์ต่อกัน (สัจจะ) ต่อหน้าที่ในการจัดองค์กร โดยการจัดระบบ ระเบียบในการทำงานของคณะกรรมการให้ความตักเตือนระเบียบร่วมกัน มีการอุทิศความรู้ความสามารถกำหนดรูปแบบโครงสร้างของกลุ่ม มีความรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือที่ได้รับสั่งการ ให้ความร่วมมือในการตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และทำงานตามกฎเกณฑ์โดยเคารพกฎระเบียบที่ร่วมกันวางไว้ร่วมกัน

3. งานบุคลากร (Staffing) บุคลากรจะต้องมีความเสียสละ (จาคะ) โดยการคัดเลือกผู้ที่มีความชำนาญอุทิศความรู้ความสามารถเพื่อกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ มีการสรรหาผู้ที่มีความเสียสละในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ การแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างมีความยุติธรรมในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ มีการพัฒนาบุคคลให้มีความชำนาญในการทำงานยิ่งขึ้นไป และมีการโยกย้ายตำแหน่งอย่างเป็นธรรมเลือกผู้ที่มีความเสียสละ

4. การอำนวยการ (Directing) มีความอดทน (ขันติ) ต่อหน้าที่โดยประธานกลุ่มมีความสามารถชักจูงบุคลากรให้ปฏิบัติงาน การอำนวยการหรือการสั่งการในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ การให้สวัสดิการอย่างยุติธรรมในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ผู้นำมีความอดทนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิก มีความเสียสละกระตือรือร้นในการที่จะทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

5. การควบคุม (Controlling) จะต้องรู้จักขมใจ (หมะ) ต่อหน้าที่ในการควบคุมงานโดยการติดตามทวนหาอย่างเป็นธรรมโดยให้โอกาส มีการตรวจสอบอย่างซื่อสัตย์ มีความอดทนในการแก้ไขปัญหารวมถึงการให้และติดตามทวนหาโดยคำพูดที่มีความไพเราะ มีการควบคุมตรวจสอบอย่างเป็นธรรมในการให้กู้ยืมเงินอย่าเท่าเทียมกันในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และมีการประเมินผลความโปร่งใสอย่างยุติธรรมในกลุ่มสัจจะออมทรัพย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดควรเข้ามาสนับสนุนในการจัดการประชุมเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ควรส่งเสริมการให้ความรู้ในการพัฒนาอาชีพ และควรส่งเสริมการตั้งกฎระเบียบในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นสมาชิก

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

สำนักงานพัฒนาชุมชนระดับอำเภอควรมีการประสานงานกับประธานกลุ่มและคณะกรรมการต้องเป็นแบบอย่างให้กับสมาชิก โดยการอุทิศเวลา อุทิศทรัพย์ และความรู้ความสามารถในการจัดการประชุม เพื่อพัฒนากลุ่มสัจจะออมทรัพย์ให้ดียิ่งขึ้น ควรพัฒนาและสร้างรัฐวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้เกิดอาชีพต่าง ๆ จากสมาชิก เช่น การทำขนมไทย การปลูกผักปลอดสารพิษ และการเย็บผ้า เป็นต้น ให้กับสมาชิกกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และต้องมีการตั้งกฎข้อตกลงในการตรวจคุณสมบัติหรือคัดเลือกผู้ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการและการเป็นสมาชิกกลุ่มสัจจะออมทรัพย์

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ แสนคำลือ. (2557). *การให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองลำพูนอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จิตรา แสงผาบ. (2557). *การให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสำนักงานที่ดินจังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ดวงนภา เพชรแท้. (2553). *ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหับซุง ตำบลห้วยเหนียวอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระจักรพันธ์ จกกวโร (จันทร์แรง). (2560). *ประสิทธิผลการบริหารตามหลักสังคหวัตถุธรรมของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพาบ ชูติมาโร (ปีสะหวาด). (2557). *ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมาธรรมโรงเรียน ประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหานิพนธ์ วีรพล (ทบแก้ว). (2560). *ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์เพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน ในจังหวัดระยอง*. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2).

อรทัย แสงทอง. (2558). *การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืนในเขตจังหวัดภาคใต้*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 6(1).

ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร

The Buddhist Leadership of Sub-district Headman and Village Headmen of
Huay Ruam Sub-district, Dong Charoen District Phichit Province

พระอธิการธนิต ธรรมสาร (รามโพ)¹, พระเทพปริยัติเมธี² และสมคิด พุ่มทุเรียน³

Phra Athikarn Thanit Thammasaro (Rampho), Phratheppariyatimethi,
and Somkid Phumthurian

Received: March 15, 2020

Revised: April 11, 2020

Accepted: April 12, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพุทธกับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร และ 2. นำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตรตามหลักพุทธธรรม การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสานวิธี โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนใน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร สุ่มกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยทำการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 รูปหรือคน เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

¹ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิจิตร; Pichit Provincial Office of Buddhism

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์; Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Sawan Campus

Corresponding Author, e-mail: kaewkaphlh@gmail.com, Tel. 080-5151437

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพุทธกับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.569^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความสัมพันธ์เชิงลบและเชิงบวกในระดับต่ำ-สูง

2. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร ตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย ด้านแบบมุ่งเกณฑ์ ควรมีการปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์เป็นหลักในการทำงานอย่างเคร่งครัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางในการปฏิบัติงาน มีการทำงานตามขั้นตอนแบบแผนที่ได้วางไว้และปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบระมัดระวังเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ด้านแบบมุ่งงาน ควรมีการกำหนดวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการลำดับความสำคัญของงานที่ทำและมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ด้านแบบมุ่งสัมพันธ์ ควรมีการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ เอาใจใส่ในทุกข์สุขของประชาชนโดยเท่าเทียมกัน ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานทุกคนเหมือนญาติพี่น้อง มีลักษณะเป็นมิตรกับทุกคน มีลักษณะเป็นนักประสานงานที่ดี และ ด้านแบบมุ่งประสาน ควรสร้างความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงาน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน มีส่วนร่วมทางความคิด ไม่มีการแบ่งแยก มีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจ มีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับชาวบ้าน และเป็นประชาธิปไตย

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงพุทธ, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

Abstract

The objectives of this study were 1. to Study the relationship between the Buddhist and the leadership of Sub-district headman of Huay Ruam Sub-district, Dong Charoen District, Phichit. And 2. to present the guidelines for the development of Buddhist leadership of Sub-district headman and village headmen of Huay Ruam Sub-district, Dong Charoen District, Phichit According to the dharma. This study was a mixed methods research. In terms of quantitative research, the sample was 356 persons in community of Sub-district headman and village headmen of Huay Ruam Sub-district, Dong Charoen District, Phichit by using Taro Yamane technique. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by analyzing the inferential statistics, Pearson's Product

Moment Correlation Coefficient. Whereas, qualitative research used in- depth interviews with 15 key informants (monks and people) to support quantitative data using descriptive content analysis techniques.

Results of the Research

1) The relationship between Buddhist Leadership and the leadership of the Sub-district headman and village headmen of Huay Ruam Sub-district, Dong Charoen District, Phichit Province found that Buddhist leadership was found that each aspect of the Buddhist Leadership in overall had relationship to the leadership of the Sub- district headman and village headmen of Huay Ruam Sub- district, Dong Charoen District, Phichit Province with a positively high level ($r = 0.569^{**}$).

2) The approach to develop the Buddhist leadership of the Sub-district headman and village headmen of Huay Ruam Sub-district, Dong Charoen district, Phichit province According to the dharma should proceed as follows: 1) in the aspect of criteria-oriented Style, there should be conducted with strict adherence to the rules and regulations in order to achieve goals, setting up policies, targets, directions for the operation. There were working according to the plan as planned and work carefully to prevent any errors that may occur, 2) in the aspect of dedicated style, there should have a work plan in advance, work in accordance with the plan, a priority of the work done, a follow-up and evaluation of the work periodically, 3) in the aspect of related style, politeness should be treated to the people. Caring for the welfare of people equally, treating all colleagues like relatives, being friendly to everyone and having a good coordinator were treated, and 4) in the aspect of integrated style, unity, cooperation, working together, encouraging people to participate in idea, being without discrimination, being flexible in decision-making, having ways to build morale for the villagers and be democratic should be created.

Keywords: Buddhist leadership, village headman, village headman, leader of village headman

บทนำ

ผู้นำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานในองค์การจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานนั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดก็คือ ตัวผู้นำ ผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการนำครอบครัว ชุมชน สังคม หรือประเทศชาติให้ไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองความร่มเย็นเป็นสุข อันเป็นเป้าหมายที่พึงประสงค์ของบุคคลและสังคมทั่วไปเนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม สังคมมนุษย์กับการปกครอง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อมกัน เพราะธรรมชาติของมนุษย์เป็นที่ยอมรับกันว่า ตั้งแต่เกิดมีขึ้นบนโลกมนุษย์ก็ได้แสดงสัญชาตญาณของสัตว์สังคมที่ปรารถนาอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เป็นพวก เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่กัน และปรารถนาความสุขทางใจจากการมีวงสมาคมมากกว่าอยู่ตามลำพังการที่มนุษย์มีสังคมที่ต้องอยู่ร่วมกันนั้นมีความต้องการพื้นฐาน มนุษย์ต้องการแสวงหาปัจจัยสี่ คือ อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม บ้านที่อยู่อาศัยและยารักษาโรคร่วมมือกันแสวงหาจึงมีความสะดวกและปลอดภัยจะต้องมีผู้ดูแลคุ้มครองมีผู้แนะนำสั่งสอนและเป็นแบบอย่างให้ดำเนินชีวิต ตลอดจนเมื่ออยู่ร่วมกันในสังคม ก็ต้องมีผู้นำหรือผู้ปกครอง ที่มีความสามารถในการพัฒนาแก้ไขปัญหาและนำไปสู่จุดหมายที่ดีนั้นได้ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ในการบริหารงานขององค์กรนั้นผู้นำ (Leader) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง ต่อความสำเร็จขององค์กรนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะผู้นำ มีภาระหน้าที่และมีความรับผิดชอบโดยตรง ที่จะต้องทำการวางแผน สั่งการ ดูแลให้บุคลากรขององค์กรสามารถขับเคลื่อน ปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ปัญหาที่เป็นที่สนใจของนักวิชาการและบุคคลทั่วไปอยู่ตรงที่ว่า “ผู้นำ” จะต้องทำอะไรหรือมีวิธีการทำอะไร จึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ตามเกิดความผูกพันกับงานแล้ว หมู่ความสามารถและพยายามที่จะทำให้งานสำเร็จด้วยความเต็มใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร (ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2543)

องค์ประกอบที่สำคัญของผู้นำก็คือ จรรยาบรรณของผู้นำ หรือของผู้ปกครองในฝูงโค แต่ละฝูงย่อมมีโคที่เป็นผู้นำ และฝูงโคนั้นย่อมเดินตามโคหัวหน้านั้นฉันใด ในหมู่มนุษย์ย่อมต้องมีหัวหน้าเป็นผู้นำหมู่คณะ และหมู่คณะนั้นย่อมดำเนินตามผู้นำของตนฉันนั้น ผู้นำในหมู่มนุษย์เราเรียกกันว่านักปกครอง จะเป็นนักปกครองระดับใดก็ตาม ถือว่ามีหน้าที่เป็นผู้นำสังคมในระดับของตนทั้งสิ้น และจัดว่าเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในสังคมนั้น ๆ อาจนำสังคมของตนให้เจริญก้าวหน้าโดยไม่หยุดยั้งก็ได้ อาจนำสังคมของตนถึงความวิบัติล่มจม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับที่มโนธรรมสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ถึงนโยบาย และวิธีการที่ผู้นำมาใช้ปกครองหรือบริหารหมู่คณะของตน (พระบุญเรือง เตธมโม, 2559) จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้วิจัยในเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร” เพื่อนำผล

การศึกษามาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้มีความรู้ และความเข้าใจ ในการปกครองดูแลประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม 7 นำประยุกต์ใช้ในภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในท้องที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จะแนวทางในการพัฒนากำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นการปกครองในระดับท้องที่ และเป็นรากฐานที่สำคัญ ในการปกครองดูแลประชาชนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพุทธกับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร ตามหลักพุทธธรรม

สมมติฐานการวิจัย

ผู้นำเชิงพุทธ มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) จากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 356 ราย จากประชาชนในชุมชนตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร เป็นประชากรในการศึกษา จำนวน 3,188 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ใช้ค่าความเชื่อมั่น 95% สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.727 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติพรรณนาที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และนำผลการวิจัยที่ได้มาตั้งคำถามสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 15 รูปหรือคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพุทธรกับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร โดยการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น ได้แก่ 1) ธัมมัญญตา 2) อตถัญญตา 3) อตตัญญตา 4) มัตตัญญตา 5) กาลัญญตา 6) ปริสสัญญตา และ 7) ปุคคัลปโรปรัญญตา กับตามแปรตาม ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ 1) แบบมุ่งเกณฑ์ 2) แบบมุ่งงาน 3) แบบมุ่งสัมพันธ์ และ 4) แบบมุ่งประสาน ผลการวิจัย พบว่า

ตารางที่ 1 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพุทธรกับภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพุทธรกับภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน				
	Y1	Y2	Y3	Y4	Yรวม
X1	0.431**	-0.237**	0.241**	-0.058**	0.151**
X2	0.723**	-0.051	0.438**	0.097	0.451**
X3	0.751**	0.285**	0.378**	0.241**	0.609**
X4	0.705**	0.225**	0.381**	0.220**	0.563**
X5	0.685**	-0.065	0.478**	0.118*	0.452**
X6	0.583**	0.110*	0.488**	0.229**	0.513**
X7	0.407**	-0.101	0.355**	-0.022	0.234**
Xรวม	0.833**	0.021	0.531**	0.151**	0.569**

* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แบบมุ่งเกณฑ์ (Y1) กับภาวะผู้นำเชิงพุทธร พบว่า ด้านอตถัญญตา (X2) และ ด้านอตตัญญตา (X3) ด้านมัตตัญญตา (X4) ด้านกาลัญญตา (X5) และ ด้านปริสสัญญตา (X6) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง มีเพียงใน ด้านธัมมัญญตา (X1) และ ด้านปุคคัลปโรปรัญญตา (X7) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แบบมุ่งงาน (Y2) กับภาวะผู้นำเชิงพุทธร พบว่า ด้านอตถัญญตา (X2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง มีเพียงใน ด้านธัมมัญญตา (X1) ด้านอตตัญญตา (X3) ด้านมัตตัญญตา (X4) ด้านกาลัญญตา (X5) และ ด้านปริสสัญญตา (X6) และ ด้านปุคคัลปโรปรัญญตา (X7) มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แบบมุ่งสัมพันธ์ (Y3) พบว่า ด้านอตถัญญตา (X2) ด้านธัมมัญญตา (X3) ด้านมัตตัญญตา (X4) ด้านกาลัญญตา (X5) ด้าน

ปรีสัญญูตา (X6) และ ด้านบุคคลปโรปรัญญูตา (X7) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง มีเพียงในด้านธัมมัญญูตา (X1) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แบบมุ่งประสาน (Y4) พบว่า ด้านอรรถัญญูตา (X2) ด้านธัมมัญญูตา (X3) ด้านมัตตัญญูตา (X4) ด้านกาลัญญูตา (X5) ด้านปรีสัญญูตา (X6) และ ด้านบุคคลปโรปรัญญูตา (X7) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ มีเพียงในด้านธัมมัญญูตา (X1) มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (Yรวม) โดยภาพรวมกับ ภาวะผู้นำเชิงพุทธ (Xรวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.569^{**}$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพุทธกับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงพุทธกับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.569^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัย พบว่า

2.1 ด้านแบบมุ่งเกณฑ์ ผู้นำจะต้องรู้จักคุณสมบัติของตน (อรรถัญญูตา) รู้จักประมาณ รู้จักความพอดี (มัตตัญญูตา) โดยมีการปฏิบัติงานยึดระเบียบกฎเกณฑ์เป็นหลักในการทำงานและยึดกฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางในการปฏิบัติงาน ทำงานตามขั้นตอนแบบแผนที่ได้วางไว้และปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบระมัดระวังเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้

2.2 ด้านแบบมุ่งงาน ผู้นำจะต้องรู้จักเหตุ (ธัมมัญญูตา) รู้จักตนเอง (อรรถัญญูตา) รู้ประมาณ (มัตตัญญูตา) รู้จุดหมาย (อรรถัญญูตา) รู้จักเวลา (กาลัญญูตา) รู้จักชุมชน รู้จักสังคม (ปรีสัญญูตา) รู้จักบุคคล (บุคคลปโรปรัญญูตา) โดยมีการกำหนดวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการลำดับความสำคัญของงานที่ทำและมีการติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานเป็นระยะ ผู้นำประเภทรู้ประเมินค่าของประชาชนด้วยการพิจารณาผลงานหรือผลผลิต ทำงานในรูปของคณะกรรมการ การแสดงความกระตือรือร้นในการทำงาน และขอความคิดเห็น ขอบการประเมิน ขอบการแนะนำ ผู้นำแบบนี้ เชื่อว่าการให้รางวัลเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างอิทธิพล ต่อคนอื่นละยังเชื่อว่าการลงโทษเป็นมาตรการสำคัญที่ จะหยุดยั้งการกระทำที่ ไม่สมควรมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและชอบใช้อำนาจ

2.3 ด้านแบบมุ่งสัมพันธ์ ผู้นำจะต้องรู้บุคคล (บุคคลโปรปรียญฤตา) รู้ประเภทของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้องกับ รู้ว่าควรจะทำปฏิบัติต่อเขาได้ถูกต้องเหมาะสม โดยมีการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ เอาใจใส่ในทุกๆ ชุขของประชาชนโดยเท่าเทียมกัน ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานทุกคนเหมือนเป็นเพื่อนร่วมงานหรือญาติพี่น้องในการทำงานเป็นคนเรียบร้อย ชอบการสนทนา มีลักษณะเป็นมิตรกับทุกคน เป็นกันเอง เห็นใจคนอื่น ไม่โอ้อวดตนเอง ชอบสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความรู้สึกมั่นคง พยายามลดความขัดแย้ง ไม่ชอบใช้วิธีการลงโทษ ชอบสนับสนุนประชาชนให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกโอกาสและมีลักษณะเป็นนักประสานงานที่ดี

2.4 ด้านแบบมุ่งประสาน ผู้นำจะต้องรู้ชุมชน รู้สังคม (ปรีสัณฤตา) โดยมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงานก็จะได้ผลงานที่ดีมีประสิทธิภาพสูง มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางความคิดไม่มีการแบ่งแยก มีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจหรือ สั่งการ โดยรับฟังความคิดเห็นของทุกคนประสานงานกับหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก มีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับชาวบ้านทุกระดับอย่างเป็นกันเอง ให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงาน ชอบทำงานเป็นทีม ไม่ห่วงเรื่องอำนาจ กำหนดหน้าที่ ของบุคคลจากความมุ่งหมายอุดมคติ เป้าหมาย และนโยบาย เป็นผู้ประสานความต้องการของแต่ละบุคคลกับเป้าหมายขององค์กร ใช้วิธีการจูงใจทำให้ประชาชนรู้สึกว่าไม่ถูกบีบบังคับ สร้างขวัญและกำลังใจแก่ประชาชน เพื่อความมีประสิทธิภาพของงานจัดเป็นผู้นำแบบอุดมคติ

อภิปรายผลการวิจัย

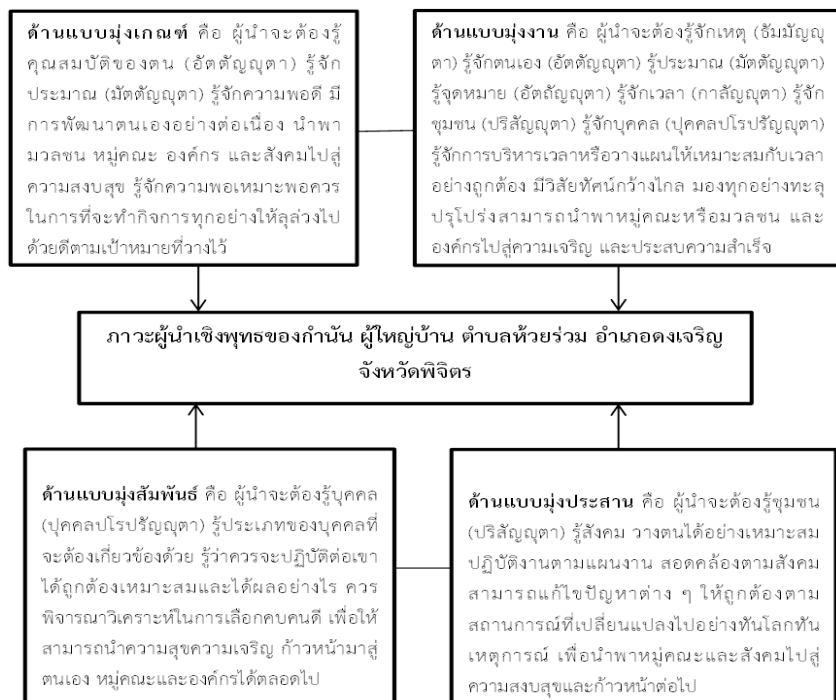
การศึกษาวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงพุทธ คือ ธัมมัญญตา อตถัญญตา อตตัญญตา มัตตัญญตา กาลัญญตา ปรีสัณญตา และบุคคลโปรปรียญฤตา มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ ผู้นำแบบมุ่งเกณฑ์ ผู้นำแบบมุ่งงาน ผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และผู้นำแบบมุ่งประสาน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.569^{**}$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสุขสันต์ สุขเมธี (ธรรมมา) และคณะ (2560) ได้ศึกษาวิจัย “ภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทางขวาง” พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทางขวาง อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่นเนื่องจากในแต่ละพื้นที่มีปัจจัยที่แตกต่างกันออกไป

แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร ตามหลักพุทธธรรม พบว่า 1) ด้านแบบมุ่งเกณฑ์ ควรมีการปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์เป็นหลักในการทำงานอย่างเคร่งครัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีการกำหนดนโยบายเป้าหมาย ทิศทางในการปฏิบัติงาน มีการทำงานตามขั้นตอนแบบแผนที่ได้วางไว้และปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบระมัดระวังเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนกพร เทียมวิไล (2557) ได้ศึกษาวิจัย “ภาวะผู้นำเชิงพุทธสำหรับการบริหารสถานศึกษา” พบว่าผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักของการบริหาร เพื่อการบริหารสถานศึกษาที่จะเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้วยความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ 2) ด้านแบบมุ่งงาน ควรมีการกำหนดวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการลำดับความสำคัญของงานที่ทำ และมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาศักดิ์ชัย อภิชาติ (สัทธาร) (2556) ได้ศึกษาวิจัย “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของเทศบาล เมืองบางศรีเมือง ตำบลบางศรีเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” พบว่า มีแนวความคิดที่สร้างสรรค์ที่ทันสมัยและความกระตือรือร้นเอาจริงเอจัง ในการทำงานควรปรับวิสัยทัศน์ของตนเองในการตัดสินใจ ควรมีการสร้างบรรยากาศการทำงาน พุ่มเทความสามารถในการทำงานและมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงาน จดคติและตัดสินใจอย่างเป็นธรรม ควรสนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อนร่วมทีมคนอื่น ๆ 3) ด้านแบบมุ่งสัมพันธ์ ควรมีการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ เอาใจใส่ในทุกข์สุขของประชาชนโดยเท่าเทียมกัน ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานทุกคนเหมือนญาติพี่น้อง มีลักษณะเป็นมิตรกับทุกคน มีลักษณะเป็นนักประสานงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรพร พิพัฒน์พงศกร (2555) ได้ศึกษาวิจัย “ภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” พบว่าการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและในการบริหารงานบุคคลควรใช้วิธีการจูงใจบุคลากรให้ปฏิบัติงานตามที่มอบหมายมากกว่าสั่งการควรใช้วิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่หลากหลายอย่างสร้างสรรค์ 4) แบบมุ่งประสาน ควรสร้างความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงาน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน มีส่วนร่วมทางความคิด ไม่มีการแบ่งแยก มีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจ มีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับชาวบ้าน และเป็นประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปรล จันทโก (ปรอม) (2555) ได้ศึกษาวิจัย “การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดภาวะผู้นำในพระพุทธศาสนาเถรวาท” พบว่า ผู้นำครอบครัวต้องมีวิสัยทัศน์เป็นนักจัดการทรัพยากรและปัญหาในครอบครัวฉลาดหลักแหลมในการนำพาครอบครัวไปสู่ความมั่นคง มีความอดทนอดกลั้นเป็นหลักในการดำรงชีวิตครอบครัว ทำตัวเป็นกัลยาณมิตรยึดความถูกต้องส่วนผู้นำรัฐ ต้องดำรงตนด้วย

ทศพิธราชธรรมเป็นที่ตั้ง ใส่ใจดูแลรัฐสวัสดิการของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักราชสังคหธรรม และให้การคุ้มครองประชาชนตรวจตราทุกข์สุขอย่างสม่ำเสมอ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ให้ทราบถึงหลักภาวะผู้นำเชิงพุทธในด้านเข้าถึง ปัญหา (อัมมัญญา) ด้านรู้ถึงผลที่ได้ (อัตถัญญา) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง (อัตตัญญา) ด้านความประมาณ (มัตตัญญา) ด้านการจัดสรรเวลา (กาลัญญา) ด้านเรียนรู้ชุมชน (ปริสสัญญา) และ ด้านเรียนรู้ใจคน (ปุคคลปโรปรัญญา) มีผลต่อภาวะผู้นำกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อันประกอบด้วย 1) ผู้นำแบบ มุ่งเกณฑ์ 2) ผู้นำแบบมุ่งงาน 3) ผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ 4) ผู้นำแบบมุ่งประสาน อันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร ตลอดจนข้อเสนอแนะ จะนำไปสู่การปรับปรุง การสร้างเสริม การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตรต่อไป รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงพุทธของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลห้วยร่วม อำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตร ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

1) แบบมุ่งเกณฑ์ ผู้นำจะต้องรู้คุณสมบัติของตนเชื่อมั่นในตนเอง (อัตตัญญา) รู้จักประมาณ (มัตตัญญา) โดยมีการปฏิบัติงานยึดระเบียบกฎเกณฑ์เป็นหลักในการทำงานและยึดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางในการปฏิบัติงาน ทำงานตามขั้นตอนแบบแผนที่ได้วางไว้ และปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบระมัดระวัง เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้

2) แบบมุ่งงาน ผู้นำจะต้องรู้จักเหตุ (ธัมมัญญา) รู้จักตนเอง (อัตตัญญา) รู้ประมาณ (มัตตัญญา) รู้จุดหมาย (อัตถัญญา) รู้จักเวลา (กาลัญญา) รู้จักชุมชน (ปริสสัญญา) รู้จักบุคคล (บุคคลปริปริญญา) โดยมีการกำหนดวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า มีปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการลำดับความสำคัญของงานที่ทำ และมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ

3) แบบมุ่งสัมพันธ์ ผู้นำจะต้องรู้บุคคลเรียนรู้ใจคน (บุคคลปริปริญญา) รู้ประเภทของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้องกับ รู้ว่าควรจะทำปฏิบัติต่อเขาได้ถูกต้องเหมาะสม โดยมีการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ เอาใจใส่ในทุกข์สุขของประชาชนโดยเท่าเทียมกัน ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานทุกคนเหมือนเป็นเพื่อนร่วมงานหรือญาติพี่น้อง มีลักษณะเป็นมิตรกับทุกคน มีลักษณะเป็นนักประสานงานที่ดี

4) แบบมุ่งประสาน ผู้นำจะต้องรู้เรียนรู้ชุมชน (ปริสสัญญา) โดยมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงานก็จะได้ผลงานที่ดีมีประสิทธิภาพสูง มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน มีส่วนร่วมทางความคิดไม่มีการแบ่งแยก มีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจหรือสั่งการ มีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับชาวบ้านทำให้กลายเป็นชุมชนที่มีผู้นำที่มีคุณภาพ มีวิสัยทัศน์ และมีประสิทธิภาพเป็นประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

อำเภอควรเข้ามาสนับสนุนงบประมาณ กำลังคน และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน ให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

อำเภอควรเข้ามาร่วมจัดหาสรรพวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ จัดสรรบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้เข้าช่วยเหลือลูกบ้านได้ทันถ้วนทั่วหรือสามารถนำมาจัดกิจกรรมได้อย่างครบถ้วน และเข้ามาร่วมจัดการประชุมประจำเดือนของทุกเดือน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน โดยให้ทุกครัวเรือนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น

เอกสารอ้างอิง

- ชนกพร เทียมวิไล. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงพุทธสำหรับการบริหารสถานศึกษา*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ติน รัชญพฤทธิ. (2543). *ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมมนุษย์ในองค์กร*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- พระบุญเรือง เตธมโม. (2559). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาวะผู้นำในพระพุทธศาสนา: ศึกษาเฉพาะกรณีแก้ปัญหาของพระพุทธเจ้า*. (วิทยานิพนธ์ศาสนาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย.
- พระปรีล จันทโก (ปรอม). (2555). *การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดภาวะผู้นำในพระพุทธศาสนาเถรวาท*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- พระมหาศักดิ์ชัย อภิชาโต (สิทธิการ). (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของเทศบาล เมืองบางศรีเมือง ตำบลบางศรีเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พัชรพร พิพัฒน์พงศกร. (2555). *ภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุขสันต์ สุเมธี (ธรรมมา) และคณะ. (2560). *ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทางขวาง อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2) (ฉบับพิเศษ).

การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
ตามหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย
อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

Network Management for Community Economic the Galangal Ghowers
According to the Principles of Condition of Welfare in the Thungnoi
Sub-district Municipality, Phothale District, Phichit Province

พระคำรณ อติภทโท (ทองน้อย)¹ และพระครูนิวิฐศีลขันธ²

Phra Kamron Atiphattho (Thong Noi) and Phrakhrunivitsinlakhon

Received: March 15, 2020

Revised: April 11, 2020

Accepted: April 12, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร และ 2. นำเสนอแนวทางการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี โดยการใช้การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั้ง 7 หมู่บ้าน ในเขตตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 298 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และ

¹ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิจิตร; Pichit Provincial Office of Buddhism

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์; Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Sawan Campus

Corresponding Author, e-mail: kaewkaphlh@gmail.com, Tel. 080-5151437

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยทำการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 รูปหรือคน เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Pearson Correlation (r) = 0.744**)

2. แนวทางการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกว่าตามหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย ด้านการรับรู้มุมมองที่เหมือนกันควรมีการ ร่วมพูดคุย ประสานงาน กำหนดราคา และการป้องกันโรคระบาด ด้านสร้างความคิดร่วมกันควรมีจัดทำข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลผลิต บันทึกข้อมูลการผลิต ต้นทุน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ด้านรับผลประโยชน์ร่วมกันควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปลูกข้าวมียุทธวิธีแสดงความคิดเห็น มีการจัดทำกฎระเบียบ แปรรูป และขอให้ภาครัฐเข้ามาส่งเสริม ด้านการมีส่วนร่วมในเครือข่ายควรมีโอกาสในการเลือกผู้นำกลุ่ม ร่วมกำหนดกฎระเบียบ และร่วมคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ด้านมีความสามัคคีกันในเครือข่าย ควรมีการเคารพซึ่งกันและกัน นอบน้อมให้เกียรติกัน แนะนำวิธีการแก้ไขปัญหา ด้านการพึ่งพากันในการรักษาระบบนิเวศน์ มีการกำหนดเป้าหมาย จัดหาตลาดและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันเครือข่าย ควรมีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ให้ภาครัฐเข้ามาแนะนำหาแนวทางใหม่ ๆ และควรมีการแชร์ประสบการณ์ดี ๆ หรือใหม่ ๆ ให้แก่กันและกัน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน, หลักการบริหารนิยธรรม

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the relationship between the Community Economic Network Management of Galangal Growers Group and Aparihaniyadhamma in Thung Noi Sub-district Municipality, Pho Thale district, Phichit province, and 2) to present guidelines of Community Economic Network Management of Galangal Growers Group according to Aparihaniyadhamma in Thung Noi Sub-district

Municipality, Pho Thale district, Phichit province. This study was a mixed methodology. For quantitative research, the sample group used in this research was Galangal Growers from all 7 villages in Thung Noi Sub-district Municipality, Pho Thale district, Phichit province. The sample consisted of 289 people. Taro Yamane's formula was applied for sampling. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by analyzing the inferential statistics, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. Whereas, qualitative research used in-depth interviews with 17 key informants (monks and people) to support quantitative data using descriptive content analysis techniques.

The results of the study were as follows:

1. The relationship between the Community Economic Network Management of Galangal Growers Group and Aparihaniyadhamma in Thung Noi Sub-district Municipality, Pho Thale district, Phichit province, in overall, were statistically significant at a level of 0.01 with positive relationship or corresponding characteristics in pairs in overall at a high level with Pearson Correlation ($r = 0.744^{**}$). Therefore the hypothesis was accepted.

2. The approach of the Community Economic Network Management of Galangal Growers Group according to Aparihaniyadhamma in Thung Noi Sub-district Municipality, Pho Thale district, Phichit province should proceed as follows: 1) on the perception of the same point of view, there should be a discussion, pricing, coordination and epidemic prevention, 2) In terms of creating idea together, there should be information for comparing the production, recording the production cost in order to solve the problems, 3) in receiving mutual benefits, farmers should be encouraged to have the right to express their opinions, prepare rules, transform and ask the government to promote, 4) in the aspect of participation in the network, there should be the opportunity to select group leaders, set rules, and participate in the selection of the executive committee, 5) as for unity in the network, there should be mutual respect, humility, and suggestion for solving problems, 6) in the aspect of the interdependence of preserving the ecosystem, there should be a goal, supplying

the market and receiving information, and 7) in terms of the exchange of experiences in the network, problems should be resolved together by the government to introduce new ways and should share good or new experiences with each other.

Keywords: Network Management for Community Economic, Aparihaniyadhamma

บทนำ

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 22560-2579) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 5 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ (ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579), 2559) ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ได้ลงพื้นที่เยี่ยมเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล เพื่อติดตามดูแลการดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของอำเภอโพทะเล ซึ่งจากการลงพื้นที่ดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรได้เน้นย้ำให้เกษตรกร ใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิตและความปลอดภัยต่อผู้บริโภค รวมถึงเน้นย้ำในด้านการตลาดนำการผลิต เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งตลาดก่อนที่จะผลิตสินค้า นอกจากนี้ได้มอบหมายให้เกษตรจังหวัดพิจิตร ลงพื้นที่เพื่อแนะนำเกษตรกรปลูกพืชทดแทนการปลูกข้าว เนื่องจากสภาวะความแห้งแล้ง จึงต้องแนะนำเกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยเพื่อทดแทนการปลูกข้าว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ช่วงว่างเว้นจากการทำงานในฤดูแล้ง (จิรภัทร จิตตรีพรต, 2562)

ปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย มีอาชีพหลัก คือ การทำสิกรมไม่ว่าจะเป็นการทำนา การทำสวน การทำไร่ หรือการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร เช่น การทำสวนมะนาว การปลูกข้าว เป็นต้น การลงทุนปลูกข้าวโดยลงทุนปลูกเพียงครั้งเดียว ในระยะเวลา 7 เดือน จึงกระทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในระยะยาว โดยไม่ต้องลงทุนปลูกใหม่เกษตรกรในตำบลทุ่งน้อยหันมาทำการปลูกข้าวและยังขาดตลาดที่รองรับ ชาวเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจึงประสบปัญหาดังกล่าว แต่ถ้าเกิดการสร้างเครือข่ายผู้ปลูกข้าวในตำบลทุ่งน้อยขึ้นก็จะทำให้ผู้ปลูกข้าวที่เป็นสมาชิกมีการ

ควบคุมดูแลจากสมาชิกที่ลงทุนก่อน ผู้ที่มีประสบการณ์ก่อนก็จะมาดูแลให้คำปรึกษาแนะนำกับเกษตรกรผู้ที่ยากปลูกข้าวใหม่ ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นและยังช่วยจัดระบบการเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่ให้เก็บพร้อมกัน แต่เป็นการกระจายในกลุ่มเดียวกัน เช่น พ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิต 100 กิโลกรัม ผู้นำสมาชิกก็จะกระจายแบ่งให้ลูกข่ายในกลุ่มได้นำผลผลิตมาคนละ 10 กิโลกรัมเท่า ๆ กัน จึงนำมารวมกันเพื่อส่งขายให้กับพ่อค้าที่มารับซื้อผลผลิต จะต่างจากการไม่จัดตั้งกลุ่มเครือข่าย เมื่อไม่มีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายก็ จะไม่มีการกระจายผลผลิตส่งออกขายแบบเท่าเทียมกัน

การนำหลักอภิธานิธรรม โดยเป็นหลักธรรมที่ไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว หลักธรรมที่ทำให้ไม่เสื่อม จึงเกิดความเจริญทั้งส่วนตนและส่วนรวม นำความสุขความเจริญมาสู่หมู่คณะฝ่ายเดียว เพราะเป็นหลักธรรมที่เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ก่อเกิดเป็นความสามัคคีของหมู่คณะและการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ยังเป็นหลักธรรมที่สอนให้เรารู้จัก หลักการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับหลักอภิธานิธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร” เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นพื้นฐานในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมตามหลักอภิธานิธรรมในตำบลทุ่งน้อย เพื่อให้เกิดราคาที่ยุติธรรมและรวมไปถึงทำให้คุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมี่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภิธานิธรรมกับการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมตามหลักอภิธานิธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) จากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 298 ราย จากประชากรที่เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกทั้ง 7 หมู่บ้าน มีจำนวนเกษตรกร 1,160 คน คำนวนหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ใช้ค่าความเชื่อมั่น 95% สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ค่า

ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.858 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติพรรณนาที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และนำผลการวิจัยที่ได้มาตั้งคำถามสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 17 รูปหรือคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น ได้แก่ หลักการบริหารนิยธรรม 7 ประกอบด้วย 1) หมั่นประชุมกันเนื่องนิย 2) พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุม 3) ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ 4) เคารพนับถือผู้ใหญ่การเคารพ 5) ไม่ข่มเหงลงเินสตรีทุกคน 6) สักการะเคารพเจดีย์ และ 7) ให้การอารักขาคุ้มครองกับตัวแปรตามกับการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน คือ 1) การรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน 2) สร้างความคิดร่วมกัน 3) รับผลประโยชน์ร่วมกัน 4) การมีส่วนร่วมในเครือข่าย 5) มีความสามัคคีกันในเครือข่าย 6) มีการพึ่งพากัน และ 7) มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันในเครือข่าย ผลการวิจัย พบว่า

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรม 7 กับการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Yรวม
X1	0.205**	0.149**	0.549**	0.350**	0.256**	0.031	0.118*	0.313**
X2	0.169**	0.191**	0.218**	0.173**	0.087	0.096	0.046	0.191**
X3	0.033**	-0.005	0.000	0.089	0.037	0.058	0.074	0.056
X4	0.225**	0.219**	0.169**	0.295**	0.184**	0.292**	0.191**	0.311**
X5	0.913**	0.848**	0.244**	0.648**	0.446**	0.362**	0.584*	0.825**
X6	0.536**	0.717**	0.137*	0.479**	0.497**	0.384**	0.429**	0.647**
X7	0.298**	0.356**	0.076	0.268**	0.347**	0.292**	0.181**	0.370**
Xรวม	0.670**	0.697**	0.332**	0.618**	0.507**	0.413**	0.460**	0.744**

* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.1 การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน ด้านการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน (Y1) โดยภาพรวมกับหลักอปริหานิยธรรม (Xรวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.670^{**}$)

1.2 การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจ ด้านสร้างความคิดร่วมกัน (Y2) โดยภาพรวมกับหลักอปริหานิยธรรม (Xรวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.697^{**}$)

1.3 การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน ด้านรับผลประโยชน์ร่วมกัน (Y3) โดยภาพรวมกับหลักอปริหานิยธรรม (Xรวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.332^{**}$)

1.4 การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในเครือข่าย (Y4) โดยภาพรวมกับหลักอปริหานิยธรรม (Xรวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.618^{**}$)

1.5 การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน ด้านมีความสามัคคีกัน เครือข่าย (Y5) โดยภาพรวมกับหลักอปริหานิยธรรม (Xรวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.507^{**}$)

1.6 การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน ด้านมีการพึ่งพากัน (Y6) โดยภาพรวมกับรวมหลักอปริหานิยธรรม (Xรวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.413^{**}$)

1.7 การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน ด้านมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน เครือข่าย (Y7) โดยภาพรวมกับหลักอปริหานิยธรรม (Xรวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.460^{**}$)

1.8 การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน (Yรวม) โดยภาพรวมกับหลักอปริหานิยธรรม (Xรวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.744^{**}$)

2. แนวทางการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามหลักอปริหานิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ด้านการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน คือ ร่วมพูดคุยปรึกษาเกี่ยวกับราคาข้าว ผลผลิตที่ได้ ต้นทุนในการปลูกข้าว ตลาดการส่งออก และการดูแลรักษา การประสานงานกับสมาชิกในกลุ่มในด้านปัญหาและอุปสรรค การกำหนดราคาข้าวในการต่อรองราคาจากพ่อค้าคนกลาง การใช้ปุ๋ย

บำรุงต้นข้าว การป้องกันโรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อการปลูกข้าว การประชุมวางแผนในการแก้ไข ปัญหา จะต้องแลกเปลี่ยนทักษะประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่กันเพื่อรู้เท่าทันปัญหาของโรคระบาด ต่าง ๆ

2.2 ด้านสร้างความคิดร่วมกัน คือ จัดทำเวทีสมาชิกในกลุ่มผู้ปลูกข้าวประเมินและ เปรียบเทียบผลผลิตที่ได้ เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างในการปลูกข้าว การบันทึกข้อมูลการผลิต ต้นทุน การผลิต และการปรับปรุงคุณภาพข้าว สมาชิกต้องเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่ น่าสนใจ เพื่อศึกษาปัญหาร่วมกัน ในการจัดการประชุมแนะนำข้อมูลข่าวสาร โดยการแสดงความ คิดเห็นในเรื่องผลผลิตที่ได้มาแชร์ความคิดต่อกัน และนำปัญหามาประชุมพูดคุยกันเพื่อช่วยเหลือกัน ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2.3 ด้านรับผลประโยชน์ร่วมกัน คือ การส่งเสริมรูปแบบการเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจ การปลูกข้าวให้เกิดการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ให้สิทธิเกษตรกรแสดงความคิดเห็นเท่า เทียมกัน จัดตั้งกฎระเบียบของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ภาครัฐเข้ามาส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในการให้คำแนะนำในการดูแลรักษา การเพาะปลูก การผลิต การลงต้นทุน และการส่งออก โดยเชิญ วิทยากรมาบรรยายให้ความรู้และอบรมแนะนำแนวทางในการปลูกข้าวให้ดียิ่งขึ้น และการศึกษาดู งานเกี่ยวกับข้าว เช่น โรงงานที่ใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบ หมู่บ้านที่นำข้าวมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในเครือข่าย คือ มีส่วนร่วมเข้าประชุมตรงเวลาอย่าง สม่าเสมอ ร่วมเลือกตั้งผู้นำกลุ่มและคณะกรรมการในการบริหารจัดการกลุ่ม ร่วมจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อสร้างความสามัคคีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ร่วมตั้งกฎระเบียบให้เป็น รูปธรรม และร่วมจัดทำโครงสร้างในการบริหารจัดการกลุ่มโดยการทำบอร์ดสมาชิกแต่ละกลุ่ม

2.5 ด้านมีความสามัคคีกันในเครือข่าย คือ เคารพซึ่งกันและกันในกลุ่มมีความเท่า เทียมกันทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความอ่อนน้อมให้เกียรติซึ่งกันและกันไม่มีการแก่งแย่งชิงดี ชิงเด่น สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ ปรีक्षाหรือได้ทุกอย่าง แนะนำทุกปัญหาในกลุ่มด้วยความเป็น ห่วงเป็นใยกัน จัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม เคารพผู้นำกลุ่มใน การประชุมกับสมาชิกในแก้ไขปัญหา อุปสรรคร่วมกับสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

2.6 ด้านมีการพึ่งพากัน คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวควรคำนึงถึงผลกระทบของการใช้ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายระบบนิเวศ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการบำรุงต้นข้าว โดยใช้ปุ๋ยคอก ชี้เถ้า และฟาง มีการประชุมพูดคุยกำหนดเป้าหมายในการปลูกข้าวให้มีคุณภาพที่ดี จัดกิจกรรม แนะนำเกษตรกรในการจัดหาตลาดขายข้าว โดยซื้ข้าวตลอดเพื่อให้ผลผลิตจะได้ไม่ขาดตลาด รับฟัง ผู้นำกลุ่มในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในกลุ่มรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

2.7) ด้านมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันในเครือข่าย คือ พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาผลผลิตจากข้าวในการส่งออกให้ผ่านผลตรวจ GIP ก่อนส่งออกต่างประเทศ พุดคุยแก้ไขปัญหาพร้อมกันในการเรียนรู้ข้อดีข้อเสียของการดูแลต้นข้าว แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาต้นข้าวให้มีคุณภาพที่ดี แลกเปลี่ยนประสบการณ์ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาต้นข้าวให้ดีขึ้น ภาครัฐต้องเข้ามาให้คำแนะนำข้อมูลในเชิงวิชาการในการปลูกข้าว โดยจัดเก็บข้อมูลแบบเป็นระบบวิชาการให้กับสมาชิกในกลุ่มผู้ปลูกข้าวได้รับรู้

อภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการตามหลักอปริหานิยธรรมกับการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Pearson Correlatin (r) = 0.744**) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวิลาศกาญจนธรรม (เล็ก สุขมมปญโญ) (2555) ได้ศึกษาวิจัย “การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอปริหานิยธรรมของคณะสงฆ์อำเภอทองผาภูมิจังหวัดกาญจนบุรี” พบว่า หัวข้อที่เกี่ยวกับ การประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน ได้รับคะแนน ความคิดเห็นในระดับ “มากที่สุด”

แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มจะอ้อมอ้อมทรัพยากรตามหลักขรรวาสธรรมในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่า 1) ด้านการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน คือ ร่วมพูดคุยปรึกษาเกี่ยวกับราคาข้าว ผลผลิตที่ได้ ต้นทุนในการปลูกข้าว ตลาดการส่งออก และการดูแลรักษา การประสานงานกับสมาชิกในกลุ่มในด้านปัญหาและอุปสรรค การกำหนดราคาข้าวในการต่อรองราคาจากพ่อค้าคนกลาง การใช้ปุ๋ยบำรุงต้นข้าว การป้องกันโรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อปลูกข้าว การประชุมวางแผนในการแก้ไขปัญหา จะต้องแลกเปลี่ยนทักษะประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่กันเพื่อรู้เท่าทันปัญหาของโรคระบาดต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระศักดิ์ จุลดาลัย (2552) ได้ศึกษาวิจัย “การจัดการความรู้เศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง กลุ่มเกษตรกรทำไร่สับปะรด ในพื้นที่ตำบลโนนตาล อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม” พบว่า การแลกเปลี่ยนความรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ การเปรียบเทียบต้นทุน เกษตรปลอดสารพิษของเกษตรกรหมู่บ้าน และรูปแบบการผลิต 2) ด้านสร้างความคิดร่วมกัน คือ จัดทำเวทีสมาชิกในกลุ่มผู้ปลูกข้าวประเมินและเปรียบเทียบผลผลิตข้าวที่ได้เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างในการปลูกข้าว การบันทึกข้อมูลการผลิต ต้นทุนการผลิต และการปรับปรุง

คุณภาพข่าว สมาชิกต้องเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ เพื่อศึกษาปัญหา ร่วมกัน ในการจัดการประชุมแนะนำข้อมูลข่าวสาร โดยการแสดงความคิดเห็นในเรื่องผลผลิตที่ได้มา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนำปัญหามาประชุมพูดคุยกันเพื่อช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดศักดิ์ คำเหม่ง (2552) ได้ศึกษาวิจัย “การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระบบการเกษตรทฤษฎีใหม่ของกลุ่มเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” พบว่า การศึกษา พื้นฐานความรู้หรือแนวคิดของเกษตรกร ประสบการณ์ การสนับสนุน และถ่ายทอดจากผู้รู้ และการประชาสัมพันธ์สภาพพื้นที่ชุมชน 3) ด้านรับผลประโยชน์ร่วมกัน คือ การส่งเสริมรูปแบบการเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจการปลูกข้าวให้เกิดการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ให้สิทธิเกษตรกร แสดงความคิดเห็นเท่าเทียมกัน จัดตั้งกฎระเบียบของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ภาครัฐเข้ามาส่งเสริม กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในการให้คำแนะนำในการดูแลรักษา การเพาะปลูก การผลิต การลงต้นทุน และการส่งออก โดยเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้และอบรมแนะนำแนวทางในการปลูกข้าวให้ดีขึ้น และการศึกษาดูงานเกี่ยวกับข้าว เช่น โรงงานที่ใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบ หมู่บ้านที่นำเข้ามาแปรรูปเป็น ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิ สุวะโสภา (2558) ได้ศึกษาวิจัย “การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรม” พบว่า จัดทำแผนและการส่งเสริม และสนับสนุนจัดอบรมให้ความรู้ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในเครือข่าย คือ มีส่วนร่วมเข้าประชุมตรงเวลาอย่างสม่ำเสมอ ร่วมเลือกตั้งผู้นำกลุ่มและคณะกรรมการในการบริหารจัดการกลุ่ม ร่วมจัดกิจกรรม ร่วมกันเพื่อสร้างความสามัคคีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ร่วมตั้งกฎระเบียบให้เป็นรูปธรรม และร่วมจัดทำโครงสร้างในการบริหารจัดการกลุ่มโดยการทำ บอร์ดสมาชิกแต่ละกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทิน ลีปิยะชาติ (2550) ได้ศึกษาวิจัย “วิถีชีวิตพอเพียงในชุมชน: กรณีศึกษา 13 ชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่ 4 ภูมิภาค” คือ ภาคกลาง 6 ชุมชน ได้แก่ ตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า มีกระบวนการคิด ตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรม ที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำของคนในชุมชน 5) ด้านมีความสามัคคีกันในเครือข่าย คือ เคารพซึ่งกัน และกันในกลุ่มมีความเท่าเทียมกันทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความอ่อนน้อมให้เกียรติซึ่งกันและกันไม่มีการแก่งแย่งชิงดีกัน สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ ปรัชญาหรือได้ทุกเรื่อง แนะนำทุก ปัญหาในกลุ่มด้วยความเป็นห่วงเป็นใยกัน จัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กันในกลุ่ม เคารพผู้นำกลุ่มในการประชุมกับสมาชิกในแก้ไขปัญห อุปสรรคร่วมกับสมาชิกกลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระศักดิ์ จุลตาลัย และคณะ (2552) ได้ศึกษาวิจัย “การจัดการความรู้เศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง กลุ่มเกษตรกรทำไร่สับปะรด ในพื้นที่ตำบลโนน ตาล อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม” พบว่า การแลกเปลี่ยนความรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ 6)

ด้านการพึ่งพากัน คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวควรคำนึงถึงผลกระทบของการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายระบบนิเวศ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการบำรุงต้นข้าว โดยใช้ปุ๋ยคอก ขี้เถ้า และฟาง มีการประชุมพูดคุยกำหนดเป้าหมายในการปลูกข้าวให้มีคุณภาพที่ดี จัดกิจกรรมแนะนำเกษตรกรในการจัดหาตลาดขายข้าว โดยชุดเช่าตลอดเพื่อให้ผลผลิตจะได้ไม่ขาดตลาด รับฟังผู้นำกลุ่มในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในกลุ่มรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทิน ลียะชาติ (2550) การวิจัย “วิถีชีวิตพอเพียงในชุมชน: กรณีศึกษา 14 ชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่ 4 ภูมิภาค” พบว่า การช่วยเหลือแบ่งปัน และพึ่งพากันและกัน 7) ด้านมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันในเครือข่าย คือ พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาผลผลิตจากข้าวในการส่งออกให้ผ่านผลตรวจ GIP ก่อนส่งออกต่างประเทศ พูดคุยแก้ไขปัญหา ร่วมกันในการเรียนรู้ข้อดีข้อเสียของการดูแลต้นข้าว แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาต้นข้าวให้มีคุณภาพที่ดี แรกเปลี่ยนประสบการณ์ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาต้นข้าวให้ดีขึ้น ภาครัฐต้องเข้ามาให้คำแนะนำข้อมูลในเชิงวิชาการในการปลูกข้าว โดยจัดเก็บข้อมูลแบบเป็นระบบวิชาการให้กับสมาชิกในกลุ่มผู้ปลูกข้าวได้รับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดสุรพงษ์ ติญาโณ (แก้วกอ) (2556) ได้ศึกษาวิจัย “การศึกษาวิเคราะห์การบริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักอภิปรายนิยธรรม: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง อุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี” พบว่าการประชุมกันเนื่องนิตย คือ ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน ระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามหลักอภิปรายนิยธรรมในด้านร่วมพูดคุยกับกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำ ด้านร่วมกิจกรรมกับกลุ่มเครือข่ายพร้อมเพรียงกัน ด้านข้อบัญญัติในกลุ่มเครือข่าย ด้านเคารพผู้นำกลุ่มเครือข่าย ด้านให้เกียรติสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายทุกคน ด้านรักษาสีสิ่งแวดล้อม และด้านการกินดีอยู่ดีของกลุ่มเครือข่าย อันสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายอันประกอบด้วย ด้านการรับรู้และแนวทางที่เหมือนกัน ด้านสร้างความคิดร่วมกัน ด้านรับผลประโยชน์ร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในเครือข่าย ด้านมีความสามัคคีกันในเครือข่าย ด้านมีการพึ่งพากัน และด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันในเครือข่าย เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามหลักอภิปรายนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ตลอดจนข้อเสนอแนะจะนำไปสู่การปรับปรุง การสร้างเสริม การบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตามหลักธรรมาธรรมในเขตตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรต่อไป รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตาม
 หลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิจิตร ที่สามารถนำไป
 ประยุกต์ใช้ ดังนี้

1. ด้านการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน คือ ร่วมประชุมพูดคุยปรึกษากันเป็นประจำ
 โดยการประชุมวางแผน ราคา ผลผลิตที่ได้ ต้นทุน ตลาดการส่งออก การดูแลรักษา การใช้ปุ๋ยบำรุง
 ดิน และ การประสานงาน
2. ด้านสร้างความคิดร่วมกัน คือ กระทำกิจที่ควรทำโดยจัดทำเวทีแสดงผล
 ผลิตเปรียบเทียบผล ผลิต บันทึกร่วมกัน สร้างคุณภาพ แร่ประสพการณ์ แก้ไขปัญหา
 ร่วมกัน และร่วมแสดง
 แสดงความคิดเห็นจากข้อมูลข่าวสาร
3. ด้านรับผลประโยชน์ร่วมกัน คือ จะมีการบัญญัติกฎระเบียบให้มีสิทธิเท่าเทียมกัน
 สร้างความเป็นธรรม ส่งการเรียนรู้ให้กับสมาชิกและผู้สนใจ และภาครัฐ เข้ามาร่วมสนับสนุน
4. ด้านการมีส่วนร่วมในเครือข่าย คือ ปกป้องไม่ให้ใครละเมิดสิทธิ ร่วมตั้งกฎระเบียบ
 ร่วมเข้าประชุมตรงเวลา สร้างความสามัคคี แลกเปลี่ยนกันเรียนรู้กันอย่างไม่ปิดบัง

5. ด้านมีความสามัคคีกันในเครือข่าย คือ การให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีความเท่าเทียมกัน แสดงออกได้เต็มที่ แนะนำปัญหากัน และจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีร่วมกันในกลุ่ม

6. ด้านมีการพึ่งพากัน คือ การพึ่งพากัน แนะนำในการจัดหาตลาด ไม่ทำลายระบบนิเวศ ไม่ใช้สารเคมีพึ่งพาธรรมชาติ กำหนดเป้าหมายเดียวกัน และมีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร

7. ด้านมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันในเครือข่าย คือ รับฟังคำของผู้ใหญ่ที่ผ่านประสบการณ์เพื่อเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ในการส่งออกนอกประเทศ การประสบปัญหา แนวทางแก้ไข หรือรับฟังคำแนะนำจากภาครัฐในการให้ข้อมูลเชิงวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

องค์กรส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายส่งเสริมการให้ความรู้ในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว การให้ความรู้ในการตั้งกฎระเบียบของกลุ่ม และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งการประชุมในการกำหนดราคา ผลผลิต ต้นทุน ตลาด และการดูแลรักษาผลประโยชน์ของผู้ปลูกข้าว

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

องค์กรส่วนท้องถิ่นควรเข้ามาเป็นตัวกลางในการจัดการประชุมให้กับสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้ร่วมกันเสนอแนะและแสดงความคิดเห็น ในการจัดตั้งข้อบัญญัติ และการจัดตั้งกลุ่ม โดยมีสมาชิกทุกท่านเข้าประชุมพร้อมเพียงกัน เพื่อให้เกิดการพูดคุยที่มีการร่วมกันคิด ในด้านการพัฒนาราคาข้าว ผลผลิต ตลาดส่งออก และการดูแลรักษา และกำกับดูแลในการจัดสันปันส่วนในการเพาะปลูกข้าวเพื่อเป็นการกำหนดจำนวนการขุดข้าวให้มีจำนวนที่เท่า ๆ กัน

เอกสารอ้างอิง

- จิรภัทร จิตตรีพรต. (2562). “ผู้ว่าฯพิจิตร พร้อมเกษตรกรจังหวัด ลงพื้นที่เยี่ยมเกษตรกร เน้นย้ำให้ใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี”, สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพิจิตร. (อัสสำเนา).
- เทิดศักดิ์ คำเหม็ง. (2552). “การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระบบการเกษตรทฤษฎีใหม่ของกลุ่มเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน”. ในเอกสารประกอบการสัมมนาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้: (วิจัยขยายผลสู่ชุมชน). หนองคาย: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

- พระครูวิลาศกาญจนธรรม (เล็ก สุขุมมปญโญ). (2555). *การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักภิกขุอุปริหานิยธรรมของคณะสงฆ์อำเภอทองผาภูมิจังหวัดกาญจนบุรี*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปลัดสุรพงษ์ ตัญญาโน (แก้วกอ). (2556). *การศึกษาวิเคราะห์การบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตาม หลักอุปริหานิยธรรม: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลขามใหญ่ อำเภอเมืองอุบลราชธานีจังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579). (2559). *สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900*. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ภูมิ สุวะโสภา. (2558). *การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรม*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วีระศักดิ์ จุลดาลัย. (2552). “การวิจัยการจัดการความรู้เศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง กลุ่มเกษตรกรทำไร่สับปะรด ตำบลโนนตาล อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม”. ในเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้: (งานวิจัยขยายผลสู่ชุมชน). หนองคาย: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช).
- สุทิน ลีปิยะชาติ. (2550). “วิถีชีวิตพอเพียงในชุมชน: กรณีศึกษา 13 ชุมชนเข้มแข็ง”. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 44(4).

การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเขตตำบลท่าขมิ้น อำเภอ โพทะเล จังหวัดพิจิตร

Participatory Water Management for Agriculture in Tha Khamin Subdistrict,
Pho Thale District, Phichit Province

พระครูวิชิตสังฆโสภณ (สายัน นิลกำเหน็ด)¹ และพระครูนิวิฐศีลขันธ²
Phrakru Vitchitsangasopon (Sayan Ninkamnerd) and Phrakhrunivitsinlakhon

Received: March 23, 2020

Revised: April 12, 2020

Accepted: April 12, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วม ในเขตตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 คนหรือรูป โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า 1.1 ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถติดตามดูแล รักษาคุ คลองไม่ให้ตื้นเขิน หรือชำรุด 1.2 ควรหมั่นตรวจสอบ ติดตามความต้องการในการใช้น้ำของเกษตรกรในพื้นที่ และ 1.3 ควรมีการแจ้งผลการบริหารจัดการน้ำในรอบระยะเวลาการ ผลิตเพื่อนำไปสู่การวางแผนในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำที่อาจเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันในรอบระยะเวลาการผลิตครั้งต่อไป

¹ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิจิตร; Phichit Provincial office of Buddhism

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์; Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Sawan Campus.

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า 2.1 ควรจัดทำเวทีให้ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อรับทราบปัญหา 2.2 ควรมีการคัดเลือกคณะกรรมการ และประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ 2.3 ควรกำหนดกฎกติกาและบทลงโทษในการใช้น้ำร่วมกัน 2.4 ควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและมีการกำหนดรอบ วัน เวลาในการเปิด-ปิด และ 2.5 ควรแลกเปลี่ยนปัญหาหรือความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำด้วยกัน

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า 3.1 ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่หรือตัวแทนของชุมชนเข้าร่วมเสนอแนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร 3.2 ควรสร้างการมีจิตสาธารณะในการบริจาค เงิน วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับดูแลรักษา คู คลอง 3.3 ควรกำหนดกิจกรรมร่วมกันในการขุดลอกคู คลอง 3.4 ควรรณรงค์เรื่องการประหยัดน้ำ และร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดแหล่งต้นน้ำ และ 3.5 ควรจัดประชาคมหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อร่วมกันหาข้อตกลงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น จากการใช้น้ำในพื้นที่ได้

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า 4.1 ควรประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ รอบวงการรับน้ำได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว 4.2 ควรบริหารจัดการน้ำเพื่อให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร 4.3 ควรมีการจัดสรรแบ่งปันน้ำให้แก่สมาชิกได้ตรงตามความต้องการ 4.4 ควรบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ และ 4.5 ควรกำหนดแนวทาง ข้อตกลงชุมชนเพื่อสามารถต่อรองในการขอรับน้ำเพิ่มเติมจากชลประทาน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร, การมีส่วนร่วม

Abstract

The objective of the research was: to present management guidelines for participatory water management for agriculture in Tha Khamin Sub- district, Pho Thale District, Phichit Province. The research methodology was the qualitative research, In-depth interviews with 18 key informants using structured interview forms and descriptive content analysis techniques.

The findings of this research were as following:

1. Participation in the evaluation found that 1) should allow water users to be able to monitor and keep the canal not to shallow or in damaged, 2) regularly inspect to monitor the need of using water of farmers in the area, and 3) water

management results should be informed in the production period so that planning can be made to solve water management problems that may occur in the next production period.

2. Participation in the decision making found that 1) there should be a forum for opinions to acknowledge the problem, 2) the committee and chairman of the water users should be selected, 3) the rules and penalties should be specified in sharing water, 4) Responsibilities should be defined and the cycle date is determined for opening and closing times, and 5) problems or needs of water users should be exchanged together.

3. Participation in the action found that 1) should send the officials or representatives of the community to propose water management for agriculture 2) create a public mind to donate money, materials used for canal maintenance, 3) should have activities for dredging up the canal, 4) campaign for water saving and jointly maintain the clean water source, and 5) should organize a village community in order to find an agreement to resolve conflicts arising from the use of water in the area.

4. Participation in receiving benefits found that 1) should publicize in order to receive the water cycle correctly and quickly, 2) should manage water to be sufficient for agriculture 3) should be allocated sharing water with members to meet their needs, 4) systematic water management, and 5) guidelines for community agreements to be able to negotiate for additional water from the irrigation.

Keywords: Water management for agriculture, Participatory

บทนำ

ปัญหาวิกฤตน้ำในอดีตส่วนใหญ่เป็นปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งตามวงจรของธรรมชาติ ในการจัดการน้ำของรัฐในอดีตเป็นการจัดหาน้ำในฤดูแล้งให้มากขึ้น เช่น การสร้างเขื่อนเพื่อกักเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดเล็ก แม้แต่การจัดการน้ำในระบบชลประทานราษฎร์หรือเหมืองฝายของชาวบ้านก็เป็นการจัดเก็บน้ำเช่นเดียวกัน โดยมีการจัดสรรน้ำกันภายในหมู่สมาชิกโดยมี

กตีกาทางสังคมควบคุม การขาดแคลนน้ำเริ่มเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ปัญหาการจัดการน้ำก็มากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ปัญหาจากการต่อต้านการสร้างเขื่อน ปัญหาการขุดเฉยชุมชนที่ได้รับผลกระทบ และผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะด้านระบบนิเวศของป่าไม้ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการในการจัดสรรน้ำ แต่รัฐยังขาดทั้งกตีกาและเครื่องมือในการจัดสรรทำให้ความขัดแย้งนับวันก็ยิ่งจะรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ปัญหาการขาดแคลนน้ำแล้วยังมีปัญหาคุณภาพน้ำ และปัญหาอุทกภัยซึ่งเป็นปัญหาที่มีความสำคัญและนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น (กรมชลประทาน, 2557)

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาวังยาง-หนองขวัญ สำนักงานชลประทานที่ 4 กรมชลประทาน (กรมชลประทานที่ 4 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) เป็นโครงการชลประทานขนาดใหญ่แห่งหนึ่งที่มีความสำคัญของกรมชลประทาน มีพื้นที่รับผิดชอบในฝั่งซ้ายของแม่น้ำปิงในเขตจังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดพิจิตร รวมพื้นที่ชลประทานประมาณ 601,585 ไร่ โครงการจะมีระบบสูบน้ำ ระบบส่งน้ำ ระบบการแพร่กระจายน้ำในแปลงนาและอาคารครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดเป็นระบบชลประทานที่ค่อนข้างสมบูรณ์แบบ มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกทั้งสองฤดู โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาวังยาง-หนองขวัญ ได้แบ่งขอบเขตความรับผิดชอบออกเป็นฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา 7 ฝ่าย ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก จากการทำอาชีพเกษตรกรประสบกับปัญหาแหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ ไม่มีที่กักเก็บน้ำ ไม่มีชลประทานช่วยเหลือ รอคอยแต่น้ำฝนหรือน้ำที่เหลือจากทางด้านเหนือตำบลอื่นเข้าพอแล้วปล่อยลงมาจึงจะได้น้ำทำการเกษตร จึงทำให้เกิดปัญหาการแย่งชิงน้ำทำการเกษตรอยู่บ่อยครั้ง ทำให้เกิดความแตกแยกกันภายในหมู่บ้าน ตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เป็นพื้นที่ที่มีความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาวังยาง-หนองขวัญ ได้ดำเนินการจัดตั้งองค์กรหรือกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีสมาชิกผู้ใช้น้ำชลประทานพื้นฐานมีทั้งหมด 1,754ครัวเรือน โดยจะมีการเลือกคณะกรรมการเพื่อทำการบริหารจัดการน้ำ และมีเจ้าหน้าที่ชลประทานเป็นที่ปรึกษาและประสานระหว่างองค์กรผู้ใช้น้ำกับโครงการชลประทานที่รับผิดชอบ เพื่อให้ผู้ใช้น้ำสามารถช่วยเหลือตนเองและรู้จักทำงานร่วมกันอย่างเพียงพอ ตลอดจนรู้จักการใช้น้ำอย่างถูกวิธีและประหยัด

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยเป็นหลักการที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกัน เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการผูกมิตรไมตรีต่อกัน การสงเคราะห์กันและกันเป็นหลักที่จำเป็นต่อสังคมที่อยู่ร่วมกันโดยเฉพาะ ทาน การให้สิ่งของแก่ผู้ร่วมงาน เป็นการให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน ซึ่งการให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงานมีหลายวิธี การใช้วาจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยนก็เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ร่วมงานเกิดความประทับใจ มีกำลังใจที่จะทำงานอย่างมีความสุข การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การ

วางตนให้เสมอต้นเสมอปลายหรือการเอาตนเข้าไปเชื่อมประสานกับเพื่อนร่วมงานคือการเอาใจเขา มาใส่ใจเรา เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ร่วมกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วมตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เป็นการช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องช่วยขัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรัก สามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม เป็นธรรมที่ก่อให้เกิดความผาสุกในบ้านเมือง และประเทศชาติ นั่นเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเขตตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 18 รูปหรือคน ประกอบด้วย พระสังฆาธิการ จำนวน 3 รูป เจ้าหน้าที่ชลประทาน จำนวน 3 คน นักวิชาการ จำนวน 3 คน ประชาชนชุมชน จำนวน 3 คน กลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน 3 คน และผู้ใช้น้ำ จำนวน 3 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

สรุปผลการวิจัย

แนวทางในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเขตตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิณผล พบว่า 1) ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใช้น้ำ สามารถติดตามดูแล รักษาคุ คลองไม่ให้ตื้นเขิน หรือชำรุดและสามารถใช้งานได้ตลอด 2) ควรหมั่น ตรวจสอบ ติดตามความต้องการในการใช้น้ำของเกษตรกรในพื้นที่เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำได้ตรงตามความต้องการและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 3) ควรมีการแจ้งผลการบริหารจัดการน้ำในรอบระยะเวลาการผลิตเพื่อนำไปสู่การวางแผนในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำ ที่อาจจะเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันในรอบระยะเวลาการผลิตครั้งต่อไป

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า 1) ควรจัดทำเวทีให้กลุ่มผู้ใช้น้ำได้ร่วม แสดงความคิดเห็นเพื่อรับทราบปัญหา 2) ควรมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีการคัดเลือกคณะกรรมการ

และประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ 3) ควรกำหนดกฎ กติกาในการใช้น้ำร่วมกัน กำหนดบทลงโทษในการใช้น้ำ และการรักษาคุณภาพ คลอง 4) ควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและมีการกำหนดรอบวัน เวลาในการ เปิด-ปิด และ 5) ควรแลกเปลี่ยนปัญหาหรือความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำด้วยกัน

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า 1) ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่หรือตัวแทนของ ชุมชนเข้าร่วมเสนอแนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร 2) ควรสร้างการมีจิตสาธารณะใน การบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับดูแลรักษา คลอง ด้วยความเต็มใจเพื่อผลประโยชน์ของ ส่วนร่วม 3) ควรกำหนดกิจกรรมร่วมกันในการขุดลอก คลอง เมื่อคุ คลองตื้นเขิน และกำจัดวัชพืช ในคลอง และคันคลองเพื่อสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ 4) ควรรณรงค์เรื่องการประหยัด น้ำ และร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดแหล่งต้นน้ำ และ 5) ควรจัดประชุมหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อ ร่วมกันหาข้อตกลงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการใช้น้ำในพื้นที่ได้

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า 1) ควรประชาสัมพันธ์เพื่อ สร้างการ รับรู้รอบเวรการรับน้ำได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และได้รับการช่วยเหลือจากเกษตรกรกลุ่ม ผู้ใช้น้ำมาก ขึ้น 2) ควรบริหารจัดการน้ำเพื่อให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการ ของผู้ใช้น้ำได้รับการแก้ไข 3) ควรมีการจัดสรรแบ่งปันน้ำให้แก่สมาชิกได้ตรงตามความต้องการ 4) ควรบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้จากการ เพาะปลูกทาง การเกษตร และสามารถต่อยอดในการปลูกพืชเสริม หมุนเวียนเพื่อเพิ่มรายได้ และ 5) ควรกำหนด แนวทาง ข้อตกลงชุมชนเพื่อสามารถต่อรองในการขอรับน้ำเพิ่มเติมจากชลประทาน

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเขตตำบลท่าขมิ้น อำเภอบัวพะไล จังหวัดพิจิตร ด้านการประเมินผล คือ กลุ่มผู้ใช้น้ำไม่มีส่วนร่วมในการสรุปและ วิเคราะห์ ปัญหาการบริหารจัดการน้ำ ไม่มีส่วนเข้าร่วมติดตามผลการดำเนินการบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตร ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาวังยาง-หนองขวัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รมย์วินท์ กลิ่นศรีสุข (2557) ได้ศึกษาวิจัย “การมีส่วนร่วมของผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำ ชลประทาน กรณีศึกษา โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลสูตร จังหวัดสิงห์บุรี” พบว่า ผู้ใช้น้ำขาด การวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ปัญหาการกำหนดระเบียบ กระบวนการ และวิธีดำเนินงานกิจการ บริหารจัดการน้ำและบำรุงรักษา และมีปัญหาด้านการเสนอแนะเพื่อแก้ไข ปรับปรุงการบริหารจัดการน้ำ และบำรุงรักษา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ กลุ่มผู้ใช้น้ำมี ส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในการบริหารจัดการน้ำได้อย่างเต็มที่ มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีการ

คัดเลือกคณะกรรมการ และประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีการกำหนดกฎ กติกาในการใช้น้ำร่วมกัน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และ กำหนดบทลงโทษในการใช้น้ำและการรักษาคุณภาพ คลอง แลกเปลี่ยนปัญหา หรือความต้องการของกลุ่ม ผู้ใช้น้ำด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปภาวดี ตูลาติล (2561) ได้ศึกษาวิจัย “การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ” พบว่า มีการประชาสัมพันธ์ให้กับสมาชิกหรือกลุ่มผู้ใช้น้ำให้เข้าใจใน เรื่องของการใช้น้ำ และให้ปฏิบัติตามกฎ กติกาอย่างเคร่งครัด มีป้ายบอกเวลาเปิด-ปิดน้ำ และมีป้าย บอกว่าแหล่งน้ำไหนสามารถใช้ได้ และควรปรับปรุงพื้นที่คลองต้นน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประพันธ์ วิชา (2558) ได้ศึกษาวิจัย “การบริหารจัดการน้ำกรณีศึกษา อ่างเก็บน้ำแม่ตำ ตำบลแม่กา อำเภอมือง จังหวัดพะเยา” พบว่า มีการกำหนดระเบียบของคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเขตตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

แนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเขตตำบลท่าขมิ้น อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ กลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในการบริหารจัดการน้ำได้อย่างเต็มที่ (ทาน, ปิยวาจา) มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีการคัดเลือกคณะกรรมการ และประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ (อรรถจริยา) มีการกำหนดกฎ กติกาในการใช้น้ำร่วมกัน (ปิยวาจา) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และกำหนดบทบาทของโทษในการใช้น้ำและการรักษาคุ คลอง (สมานัตตา) แลกเปลี่ยนปัญหาหรือความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำด้วยกัน (ปิยวาจา)

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ คือ มีการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมเสนอแนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร (ปิยวาจา) ร่วมบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับดูแลรักษาคุ คลอง (ทาน) ร่วมขุดลอกคุ คลอง เมื่อคุ คลองตื้นเขิน และกำจัดวัชพืชในคลอง และคันคลอง (อรรถจริยา) ร่วมรณรงค์เรื่องการประหยัดน้ำ และดูแลรักษาความสะอาดแหล่งต้นน้ำ (สมานัตตา) สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ (อรรถจริยา)

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ รับรู้รอบแวกการรับน้ำได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และได้รับการช่วยเหลือจากเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำมากขึ้น (สมานัตตา) มีน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร ปัญหาและความต้องการของผู้ใช้น้ำได้รับการแก้ไข (สมานัตตา) มีการจัดสรรแบ่งปันน้ำให้แก่สมาชิกได้ตรงตามความต้องการ (อรรถจริยา) ทำให้เกษตรกรมีรายได้ทางการเกษตรมากขึ้น (ทาน) สามารถขอรับน้ำเพิ่มเติมจากชลประทาน (ปิยวาจา)

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ มีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ใช้น้ำติดตามดูแล รักษา คุ คลอง (ทาน) มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการส่งน้ำของชลประทาน (อรรถจริยา) กลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมในการสรุปและวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการน้ำ มีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร (สมานัตตา) เปิดโอกาสให้ผู้ใช้น้ำเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล (อรรถจริยา)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การกำหนดนโยบายของภาครัฐ ควรมีความต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนรัฐบาล รวมถึงการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการโครงการต่าง ๆ

2. รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนการศึกษาริวิจัย และการประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. ควรนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ ข้อมูลปริมาณน้ำ ควรเป็นระบบเดียวกัน และข้อมูลมีความเชื่อมโยงกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้ใช้น้ำต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง กติกา และบทลงโทษร่วมกันในการบริหารจัดการน้ำ มีส่วนร่วมเป็นหูเป็นตาไม่ให้สมาชิกคนอื่น ๆ กระทำผิดกฎระเบียบของกลุ่ม โดยประธานกลุ่มหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งน้ำ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ช่วยเหลือหรือเป็นที่ปรึกษาแก่เกษตรกรผู้ใช้น้ำ

2. ผู้ใช้น้ำต้องมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ของรอบการปลูกพืชกับปริมาณน้ำที่เหมาะสม และไม่สิ้นเปลืองน้ำกับชนิดของพืชที่ปลูก ซึ่งสามารถส่งผลให้เห็นถึงการบริหารจัดการน้ำได้อย่างประหยัด พอเพียง และเหมาะสมกับพืชที่ปลูกในระดับคูคลอง เพียงพอ

3. ผู้ใช้น้ำต้องมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนปัญหาที่เกิดขึ้นของแต่ละคนที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาทางออกที่เหมาะสม และเป็นวิธีการป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้อีก

4. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณและปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อเป็นกองทุนในการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือในการอำนวยความสะดวกในการประกอบอาชีพ และเพื่อเป็นเครื่องมือในการดูแล รักษาคูคลอง

เอกสารอ้างอิง

กรมชลประทาน. (2561). “การจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา”. เข้าถึงได้จาก <http://www.waterforthai.go.th>.

ประพันธ์ วิชา. (2557). “การบริหารจัดการน้ำกรณีศึกษาอ่างเก็บน้ำแม่ตำ ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา”. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.

ปภาวดี ตูลาติลก. (2561). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง ศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ”. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

รมย์รวินท์ กลิ่นศรีสุข (2557). “การมีส่วนร่วมของผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน
กรณีศึกษาโครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาชัยสุนทร จังหวัดสิงห์บุรี”, (วิทยานิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์

Development of Community Enterprise Management in Nakhon Sawan
Province

นันน์ฐิยา จันทวงศ์¹, สมคิด พุ่มทุเรียน² และพระราชรัตนเวที³

Nantiya Chantawong, Somkid Phumturian and Phraratrattanawatee

Received: March 22, 2020

Revised: April 12, 2020

Accepted: April 12, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 2. นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีจากการวิจัยเชิงปริมาณโดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 ราย จากประชากรที่เป็นสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 2,547 คน หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.973 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูปหรือคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

¹ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาแม่สาย; Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand, Chiang Rai Branch

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์; Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Sawan Campus

Corresponding Author, e-mail: kaewkaphlh@gmail.com, Tel. 080-5151437

ผลการวิจัย พบว่า

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ระดับการศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และรายได้ต่อปีแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ในขณะที่มีเพียงผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันที่มีความเห็นแตกต่างกันจึงยอมรับสมมติฐาน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ควรนำหลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนามาบูรณาการร่วมด้วย ดังนี้ 2.1 ควรนำหลักสัปปุริสธรรม 7 บูรณาการร่วมกับด้านการวางแผนการผลิตเพื่อให้แผนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2.2 ควรนำหลักกุตติยาปณิกรรมบูรณาการร่วมกับด้านการจัดโครงสร้างกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2.3 ควรนำหลักอิทธิบาท 4 บูรณาการร่วมกับด้านการคัดสรรสมาชิกเข้าทำงานเพื่อให้ได้สมาชิกที่มีคุณภาพดี 2.4 ควรนำหลักสังคหวัตถุ 4 บูรณาการร่วมกับด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดการดำเนินการที่ราบรื่น และ 2.5 ควรนำหลักพละ 5 บูรณาการร่วมกับด้านการควบคุมการเงินและบัญชีเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, วิสาหกิจชุมชน, หลักพุทธธรรม

Abstract

This research aimed at 1. to compare management of community enterprise groups in Nakhon Sawan province classified by personal factors, and 2. to propose guidelines for development of community enterprise management in Nakhon Sawan province. This research was a mix-method research, using questionnaires with a sample of 346 people from 2,547 people who are members of agricultural community enterprises in Nakhon Sawan province. The reliability of Cronbach's alpha coefficient was 0.973. Data were analyzed by using software packages for social science research. The hypotheses were tested by t-test and f-test with One Way ANOVA. When the differences were found, the difference of mean was tested as paired by Least Significant Difference (LSD). Whereas, the qualitative research, using in-depth interviews with 7 key informants by using structured interviews and using descriptive content analysis techniques.

It was found from the research that:

1. The comparison of opinions of respondents towards management of community enterprise groups in Nakhon Sawan province classified by personal factors, it was found that respondents with the difference of gender, education level, agricultural community enterprise groups and annual income had no difference in the opinions of development of community enterprise management in Nakhon Sawan province, therefore rejecting the assumptions of research, while only respondents of different ages had different opinions therefore accepted the assumptions.

2. Development of community enterprise management in Nakhon Sawan province found that Buddhist principles in Buddhism should be integrated as follows: 2.1) the principle of Sappurisasadhamma 7 should be integrated with production planning in order to make the plan more effective, 2.2) the principle of Dhutiyapapanikadhamma should be integrated with the structure group management to be more effective, 2.3) it should be integrated with the principle of Iddhipada 4 in the selection of members to work in order to obtain good quality members, 2.4) the Sangahavattthu 4 principle should be integrated with the administration to ensure smooth operations, and 2.5) the Bala 5 principle should be integrated with financial and accounting controls for greater efficiency.

Keywords: Management, Community Enterprise, the Buddhist principles

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนเกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มประชาชน เพื่อประโยชน์ของคนในชุมชน โดยมีคนในชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันเป็นเจ้าของและร่วมกันรับผิดชอบที่เกิดจากการดำเนินงานเป็นกลุ่มกิจกรรมที่ชาวบ้านใช้ในการผลิตของกินหรือของใช้ “วิธีการผลิตที่ไม่ได้ซับซ้อน ใช้วัตถุดิบที่หาได้ง่ายในชุมชน และมุ่งตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนเป็นหลัก หากมีช่องทางและความเป็นไปได้ในทางธุรกิจจึงค่อยขยายไปสู่ตลาดภายนอกชุมชน ทั้งนี้วิสาหกิจชุมชนมีลักษณะใกล้เคียงกับ “ธุรกิจชุมชน” ในประเด็นการซื้อขายสินค้าหรือบริการ และมีความ

เชื่อมโยงกับ “เศรษฐกิจชุมชน” ในประเด็นอุปสงค์และอุปทานระหว่างผู้บริโภคและผู้ผลิตทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน ทว่ายังอยู่บนฐานคิดของ “เศรษฐกิจพอเพียง” เลี้ยงตนเองในครอบครัว เมื่อเหลือจึงแบ่งปันให้คนอื่น เมื่อมีความก้าวหน้ามากขึ้นจึงค่อยเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย พร้อมกับประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อขยายธุรกิจไปสู่ตลาดภายนอกชุมชนซึ่งจะเป็นรากฐานที่ก่อให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่มั่นคงยั่งยืนได้ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มกันเองในชุมชนส่งเสริมให้เกิดการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างรายได้และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ในขณะที่ปัจจุบันการประกอบการของวิสาหกิจชุมชนบางแห่งต้องหยุดกิจการลงเนื่องจากอุปสรรค และปัญหาที่เกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้านซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยของ รัชณี รูปหล่อ และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัย “แนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนและเจริญเติบโตของวิสาหกิจชุมชน” พบว่า ไม่สามารถขยายตลาดได้ ไม่สามารถดำเนินงานในรูปแบบของกลุ่มวิสาหกิจได้ ทำให้วิสาหกิจชุมชนอ่อนแอและมีแนวโน้มการยกเลิกกลุ่ม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธงพล พรหมสาขา ณ สกลนครและอุทิศ สังขรัตน์ (2560) ได้ศึกษาวิจัย “ศึกษาการพัฒนาองค์กรของผู้ประกอบการวิสาหกิจ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย” พบว่า ปัญหาและ อุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนโดย พบว่า ปัญหาด้านบัญชีและการเงิน ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาด้านการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ และปัญหาด้านทุนการผลิต โดยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงานสำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการให้ความรู้ การพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ การสนับสนุนด้านการตลาด และการกำหนดระเบียบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า วิสาหกิจชุมชนยังไม่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรหรือประสบปัญหาจนถึงขั้นต้องจดทะเบียนเพิกถอนหรือเลิกไป ส่งผลให้ความหวังที่จะให้วิสาหกิจชุมชนนำพาเศรษฐกิจประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง ยังคงมีน้อยไม่ขยายตัวอย่างก้าวกระโดด

ขณะเดียวกันจังหวัดนครสวรรค์ มีกลุ่มวิสาหกิจที่ได้รับการจดทะเบียน ในปี พุทธศักราช 2560 จำนวน 1,082 กลุ่ม มีวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเกษตร แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการทำประมง จากการประเมินศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ในปี พ.ศ. 2560 รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2556 บ่งชี้ว่า การดำเนินงานบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์

ประสบผลสำเร็จแตกต่างกัน บางหมู่บ้านบางชุมชนมีปัญหาอุปสรรคมากมาย และส่วนใหญ่ประสบปัญหา เช่น 1) ปัญหาด้านการผลิต คือ ขาดแคลนวัตถุดิบ ขาดทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 2) ปัญหาด้านการตลาด คือ ขาดตลาดรองรับที่แน่นอน 3) ปัญหาด้านบุคลากร คือ การทำงานไม่มีการแบ่งงานตามหน้าที่ ขาดความเป็นระเบียบ และ 4) ปัญหาด้านองค์ความรู้ คือ ขาดการพัฒนาทักษะในการทำงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นล้วนแต่เป็นการขาดทักษะและความเข้าใจในหลักการบริหารจัดการ (ชัชชนก เตชะวนิช, 2561) ให้เกิดความยั่งยืนได้สำหรับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าปัญหาเหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไข จะทำให้เกิดปัญหาการจากการล้มเลิกกิจการของกลุ่มวิสาหกิจ ซึ่งจะส่งผลกระทบนำไปสู่ปัญหาต่างๆ เป็นระบบลูกโซ่ มีผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อม เช่น 1) ปัญหาการเป็นหนี้จากการกู้ยืมเงิน เพราะเมื่อกลุ่มวิสาหกิจต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะนำสินค้าออกจำหน่ายได้สมาชิกในกลุ่มไม่มีรายได้ ย่อมต้องกู้หนี้ยืมสินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 2) ปัญหาครอบครัว ซึ่งเกิดจากขาดสภาพคล่องทางการเงินอาจส่งผลให้เกิดการฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา 3) ปัญหาทางสังคม อาจส่งผลให้หาทางออกด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น เกิดปัญหาอาชญากรรม ลักขโมย และอื่น ๆ ที่จะติดตามมา 4) ปัญหาความสามัคคีในชุมชน เช่น ทำให้คนในชุมชนเห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันเนื่องจากความอดอยาก เป็นต้น

ด้วยความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนการเกษตรในจังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรในจังหวัดนครสวรรค์ ตลอดจนถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อนำเสนอ แนวทางในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนการเกษตรในจังหวัดนครสวรรค์สืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรในจังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์

สมมติฐานการวิจัย

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา การดำเนินการในกลุ่มและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) จากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 ราย จากประชากรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 346 ราย จากประชากรที่เป็นสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 2,547 คน หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.973 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูปหรือคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการวิเคราะห์เพื่อค้นหาระดับความคิดเห็นที่แตกต่างระหว่างตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และรายได้ต่อปี กับตามแปรตาม คือ การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ ด้านการวางแผนการผลิต ด้านการจัดโครงสร้างกลุ่ม ด้านการคัดสรรสมาชิกเข้าทำงาน ด้านการอำนวยความสะดวกด้านการควบคุมการเงินและบัญชี ผลการวิจัย พบว่า ด้านเพศ ระดับการศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และรายได้ต่อปีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ขณะเดียวกันด้านอายุในภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า

2.1 ด้านการวางแผนการผลิต การวางแผนการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการเลี้ยงสัตว์ น้ำของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรมีการวางแผนด้านการตลาด เพื่อจำหน่ายผลผลิตที่มีทิศทางการผลิตที่แน่นอนสามารถจำหน่ายได้โดยการนำผลการตรวจสอบ และประเมินผลแผนไปพัฒนาและปรับปรุงการผลิตเป็นแผนการผลิตระยะยาวเป็นแผน 3 ปี ขึ้นไปซึ่งแผนจะต้องมีความรัดกุมเหมาะสมกับกลุ่มวิสาหกิจของตนเองในรูปแบบแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยในการวางแผนการผลิตควรนำหลักสัปปุริสธรรมมาบูรณาการร่วมด้วย คือ ควรพิจารณาถึงองค์ประกอบ 7 ประการเป็นฐานข้อมูลในการวางแผน คือ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักกาล รู้จักประมาณ รู้จักบุคคล รู้จักชุมชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมคิด และตัดสินใจให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ด้านการจัดโครงสร้างกลุ่ม การจัดโครงสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรมีโครงสร้างการบริหารของกลุ่มกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ชัดเจน และการแบ่งฝ่ายงานตามภารกิจของกลุ่มอย่างชัดเจน เพื่อให้การบริหารงานมีเอกภาพ มีผู้มีอำนาจสูงสุดในกลุ่มชัดเจน เพื่อกำหนดตำแหน่งและมอบหมายงานให้แก่สมาชิกตามหลักความรู้ความสามารถ และจัดทำแผนผังองค์กรและติดประกาศไว้อย่างเปิดเผยชัดเจนซึ่งในการจัดโครงสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรนั้นควรนำหลักทุติยปาปนิกสูตรมาบูรณาการร่วมด้วย กล่าวคือ มีการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภคเพื่อปรับโครงสร้างให้มีความเหมาะสม (จักขุมา) มีกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เหมาะสมต่อองค์กร และกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละแผนกอย่างชัดเจน (วิจิโร) หัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความรอบรู้ความสอดคล้อง และความสัมพันธ์ของแผนกต่าง ๆ (นิสสัยสัมปโน)

2.3 ด้านการคัดสรรสมาชิกเข้าทำงาน การคัดสรรสมาชิกเข้าทำงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรมีการนำหลักอิทธิบาทธรรมมาบูรณาการร่วมด้วย กล่าวคือ มีการคัดสรรสมาชิกเข้าทำงานให้เหมาะสมกับงาน มีใจรักในงาน มีความอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามภารกิจ และ หน้าที่ที่ได้รับการมอบหมาย (ฉันทะ, วิริยะ) โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน โดยอาจมีการสรรหาจากคนจากภายนอกกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถตรงกับงาน หรือการยึดถือมติการประชุมของกลุ่มเป็นหลักในการคัดสรร (วิมังสา) โดยควรมีการส่งเสริมให้มีการร่วมคิด ร่วมประชุมกัน เพื่อคัดสรรสมาชิกในแต่ละตำแหน่ง และวางแผนกำลังคน เพื่อกำหนดหน้าที่การปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชาที่กำหนดไว้ (จิตตะ)

2.4 ด้านการอำนวยการ การอำนวยการเพื่อให้เกิดการสื่อสารที่ดี หรือการประสานงานในการทำงานภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ ควรมีการนำหลักสังคหัตถธรรมมาบูรณาการร่วมด้วย กล่าวคือ ในการอำนวยการควรมี

ความอบอุ่นอารมณ์โดยการให้กำลังใจ ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการ (ทวน) มีคำพูดที่ดีในการประชุมประธาน คณะกรรมการ สมาชิกเป็นประจำ หรือมีคำพูดที่ดีในการสร้างความเข้าใจ สิ่งการ และจงใจกำกับให้แก่สมาชิก โดยในการอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานผ่านระบบโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Line (ปิยวาจา) มีการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันด้วยความปรารถนาดีต่อกัน เพื่อนำไปสู่ความรัก และสามัคคีกันเป็นอย่างดีที่จะเกิดขึ้นภายในกลุ่ม (อัตถจริยา) และวางตนเหมาะสมโดยถือหลักอุเบกขา คือ การวางใจเป็นกลางไม่เอียงไปด้วยอคติ สามารถติดต่อประสานงานกันเพื่อตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่ (สมานัตตา)

2.5 การควบคุมการดำเนินการด้านการเงินและบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ ควรมีการนำเอาหลักผล ๕ เป็นเครื่องกำกับควบคุมกันในการควบคุมการเงินและบัญชี ได้แก่ มีกระบวนการที่ดี ดำเนินการด้วยความโปร่งใส (ศรัทธาผล) มีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบและมีความน่าเชื่อถือ (วิริยะผล) มีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบทางบัญชีการเงิน (สมาธิผล) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดทำบัญชีการเงิน, ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของกลุ่มมีความรู้ความชำนาญด้านการเงินและบัญชี (ปัญญาผล) มีการควบคุมการใช้จ่ายให้มีความรัดกุมเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีหลักฐานทางบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน (สติผล)

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการผลิต การวางแผนการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการเลี้ยงสัตว์น้ำของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรมีการวางแผนด้านการตลาด เพื่อจำหน่ายผลผลิตที่มีทิศทางการผลิตที่แน่นอนสามารถจำหน่ายได้โดยการนำผลการตรวจสอบ และประเมินผลแผนไปพัฒนาและปรับปรุงการผลิตเป็นแผนการผลิตระยะยาวเป็นแผน 3 ปี ขึ้นไปซึ่งแผนจะต้องมีความรัดกุมเหมาะสมกับกลุ่มวิสาหกิจของตนเองในรูปแบบแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยในการวางแผนการผลิตควรนำหลักสัปปริสธรรมมาบูรณาการร่วมด้วย คือ ควรพิจารณาถึงองค์ประกอบ 7 ประการเป็นฐานข้อมูลในการวางแผน คือ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักกาล รู้จักประมาณ รู้จักบุคคล รู้จักชุมชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมคิด และตัดสินใจให้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา เคนาภูมิ (2558) ได้ศึกษาวิจัย “แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลของวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม” พบว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลของวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่

จังหวัดมหาสารคามประกอบด้วย 1) แนวทางกลยุทธ์เชิงรุก โดยการพัฒนาศักยภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์สู่ระดับประเทศและระดับสากล ขยายช่องทางการจัดจำหน่าย ขยายพัฒนาเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อส่งเสริมการกระจายสินค้า 2) แนวทางกลยุทธ์เชิงพัฒนา โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนงบประมาณและบุคลากร ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สร้างความร่วมมือเชิงบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นระบบ 3) แนวทางกลยุทธ์เชิงตั้งรับโดยการพัฒนาศักยภาพ แรงงานวิสาหกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนยกระดับมาตรฐานการผลิตให้สูงขึ้น และ 4) แนวทางกลยุทธ์เชิงพลิกแพลง โดยการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง วิจัย นวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเอง

2) ด้านการจัดโครงสร้างกลุ่ม การจัดโครงสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัด นครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรมีโครงสร้างการบริหารของกลุ่มที่ชัดเจน และการแบ่งฝ่ายงานตามภารกิจของกลุ่มอย่างชัดเจน เพื่อให้การบริหารงาน มีเอกภาพ มีผู้มีอำนาจสูงสุดในกลุ่มชัดเจน เพื่อกำหนดตำแหน่งและมอบหมายงานให้แก่สมาชิกตาม หลักความรู้ความสามารถ และจัดทำแผนผังองค์กรและติดประกาศไว้อย่างเปิดเผยชัดเจนซึ่งในการ จัดโครงสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรนั้นควรนำหลักทุติยปาปนิสสุตรมาบูรณาาร่วมด้วย กล่าวคือ มีการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภคเพื่อปรับโครงสร้างให้มีความเหมาะสม (จักขุมา) มีกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เหมาะสมต่อองค์กร และกำหนดอำนาจ หน้าที่ของแต่ละแผนกอย่างชัดเจน (วิธูโร) หัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความรอบรู้ความสอดคล้อง และความสัมพันธ์ของแผนกต่าง ๆ (นิสสัยสัมปันโน) และสอดคล้องกับงานวิจัยของธงพล พรหม สาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังขรัตน์ (2560) ได้ศึกษาวิจัย “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของ วิสาหกิจชุมชนในเขตลุ่มทะเลสาบสงขลา” พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจ ชุมชน หน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงานสำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการให้ความรู้ การพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ การสนับสนุนด้านการตลาด และการกำหนดระเบียบต่าง ๆ เพื่อ สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน

3) ด้านการคัดสรรสมาชิกเข้าทำงาน การคัดสรรสมาชิกเข้าทำงานในกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ควรมีการนำหลักอิทธิบาทธรรมมาบูรณาการร่วมด้วย กล่าวคือ มีการคัดสรรสมาชิกเข้าทำงานให้ เหมาะสมกับงาน มีใจรักในงาน มีความอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานตาม

ภารกิจ และหน้าที่ที่ได้รับการมอบหมาย (ฉันทะ, วิริยะ) โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน โดยอาจมีการสรรหาจากคนจากภายนอกกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถตรงกับงาน หรือการยึดถือมติการประชุมของกลุ่มเป็นหลักในการตัดสินใจ (วิมังสา) โดยควรมีการส่งเสริมให้มีการร่วมคิด ร่วมประชุมกัน เพื่อตัดสินใจในตำแหน่ง และวางแผนกำลังคน เพื่อกำหนดหน้าที่การปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชาที่กำหนดไว้ (จิตตะ) สอดคล้องกับงานวิจัยของพระราชสิทธิเวทีและคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัย “การส่งเสริมกระบวนการแห่งสัมมาชีพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดพิจิตร” พบว่า หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เกื้อหนุนส่งเสริมสัมมาอาชีพและเอื้อต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดพิจิตร ได้แก่ 1) หลักธรรมที่เกื้อหนุนสัมมาอาชีพ ประกอบด้วย 1.1) อริยมรรคมีองค์ 8 1.2) ทิฏฐธัมมิกัตถะประโยชน์ 4 2) หลักธรรมที่ส่งเสริมสัมมาอาชีพ ประกอบด้วย 2.1) สังคหวัตถุ 4 2.2) ขรวาสาธรรม 4 2.3) โภควิภาค 4 3) หลักธรรมที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดพิจิตรใช้เป็นพื้นฐานในการส่งเสริมสัมมาอาชีพได้แก่ อริยสัจ 4

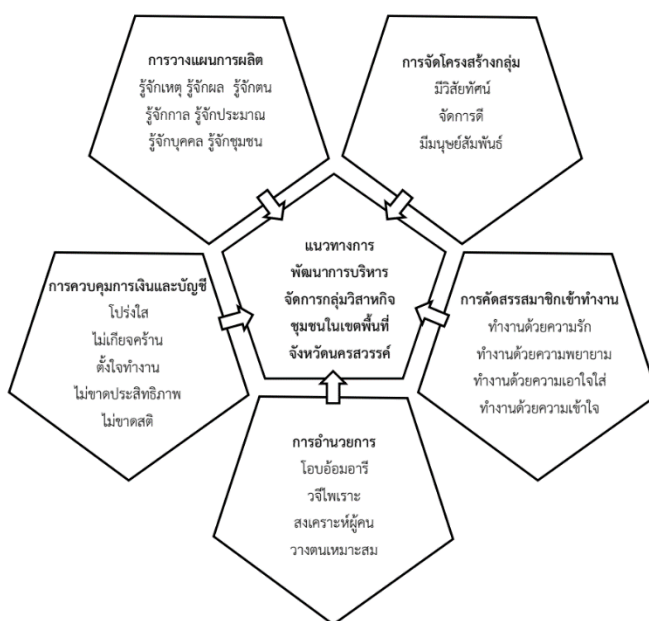
4) ด้านการอำนวยความสะดวก การอำนวยความสะดวกให้เกิดการสื่อสารที่ดี หรือการประสานงานในการทำงานภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ ควรมีการนำหลักสังคหวัตถุธรรมมาบูรณาการร่วมด้วย กล่าวคือ ในการอำนวยความสะดวกควรมีความโอบอ้อมอารีโดยการให้กำลังใจ ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ (ทาน) มีคำพูดที่ดีในการประชุมประธาน คณะกรรมการ สมาชิกเป็นประจำ หรือมีคำพูดที่ดีในการสร้างความเข้าใจ สังการ และจงใจกำกับให้แก่สมาชิก โดยในการอำนวยความสะดวกนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานผ่านระบบโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Line (เปียวาจา) มีการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันด้วยความปรารถนาดีต่อกัน เพื่อนำไปสู่ความรัก และสามัคคีกันเป็นอย่างดีที่จะเกิดขึ้นภายในกลุ่ม (อัตถจริยา) และวางแผนเหมาะสมโดยถือหลักอุเบกขา คือ การวางใจเป็นกลางไม่เอียงไปด้วยอคติ สามารถติดต่อประสานงานกันเพื่อตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที (สมานัตตา) สอดคล้องกับงานวิจัยของอังกาบ บุญสูง (2559) ได้ศึกษาวิจัย “แนวทางการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทอผ้าพื้นเมืองจังหวัดอุดรธานี” พบว่า ความสามารถที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มคือมีแกนนำที่เข้มแข็ง มีเป้าหมายชัดเจน เคารพ กฎระเบียบ การเรียนรู้ร่วมกัน การแบ่งปันทรัพยากร การทำกิจกรรมร่วมกัน ความรู้สึกเป็นพี่เป็นน้อง ความไว้วางใจกันส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความเอื้ออาทรต่อกันจึงเกิดเครือข่ายขึ้น

5) ด้านการควบคุมการเงินและบัญชี การควบคุมการดำเนินการด้านการเงินและบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ดังนี้ ควรมีการนำเอาหลักพละ ๕ เป็นเครื่องกำกับควบคุมกันในการควบคุมการเงินและบัญชี ได้แก่ มี

กระบวนการที่ดี ดำเนินการด้วยความโปร่งใส (ศรัทธาพละ) มีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบและมีความน่าเชื่อถือ (วิริยะพละ) มีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบทางบัญชีการเงิน (สมาธิพละ) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดทำบัญชีการเงิน, ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของกลุ่มมีความรู้ความชำนาญด้านการเงินและบัญชี (ปัญญาพละ) มีการควบคุมการใช้จ่ายให้มีความรัดกุมเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีหลักฐานทางบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน (สติพละ) สอดคล้องกับงานวิจัยของชมภูษ หุ่นาค และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัย “แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมหาสวัสดิ์ ตำบลศาลายา อำเภอฟุทธมณฑลจังหวัดนครปฐม” พบว่าแนวทางในการจัดทำบัญชีประกอบด้วย 2 แนวทาง ได้แก่ 1) การให้ความรู้ และสนับสนุน ช่วยเหลือในการวางระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลทางการเงิน และ 2) การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบทางบัญชีการเงิน เพื่อเก็บข้อมูล และจัดทำบัญชีอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จะได้รับประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินที่มีความถูกต้อง เชื่อได้ใช้ในการวางแผนในการบริหารงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ให้ทราบถึงหลักพุทธธรรม รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

1. ด้านการวางแผนการผลิต (Planning) มีการทบทวนปัญหา อุปสรรค และนำผลการตรวจสอบ และประเมินผลแผนไปพัฒนาและปรับปรุงการผลิตให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค (รู้จักเหตุ) การวางแผนมีการกำหนดทิศทางการผลิตที่แน่นอน สามารถนำผลผลิตออกจำหน่ายได้ตามเป้าหมาย (รู้จักผล) มีการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินการประกอบการวางแผน (รู้จักตน) จัดทำแผนการผลิตระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว (รู้จักกาล) วางแผนที่รัดกุมเหมาะสมกับบริบท และปัจจัยทางการบริหารของกลุ่มวิสาหกิจของตนเอง (รู้จักประมาณ) จัดทำแผนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (รู้จักบุคคล) จัดทำแผนปฏิบัติงานที่มีความชัดเจนเป็นขั้นตอน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ตามบริบทของกลุ่ม (รู้จักชุมชน)

2. ด้านการจัดโครงสร้างกลุ่ม (Organization) มีการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภคเพื่อปรับโครงสร้างให้มีความเหมาะสม, หัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความรอบรู้ความสอดคล้อง และความสัมพันธ์ของแผนกต่าง ๆ (มีวิสัยทัศน์) มีโครงสร้างการบริหารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรที่ชัดเจน และการแบ่งฝ่ายงานตามภารกิจของกลุ่มอย่างชัดเจน มีการโครงสร้างการบริหารงานเอกภาพ มีผู้มีอำนาจสูงสุดในกลุ่มชัดเจน มีการจัดทำแผนผังองค์กรและติดประกาศไว้อย่างเปิดเผยชัดเจน มีกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เหมาะสมต่อองค์กร และกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละแผนกอย่างชัดเจน (จัดการดี) มีการตำแหน่งและมอบหมายงานตามโครงสร้างของกลุ่มให้แก่สมาชิกตามหลักความรู้ความสามารถ (มีมนุษย์สัมพันธ์)

3. ด้านการคัดสรรสมาชิกเข้าทำงาน (Staffing) มีการคัดสรรสมาชิกที่มีใจรักในงานเข้าทำงาน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความราบรื่น (ทำงานด้วยความรัก) มีความอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามภารกิจ และหน้าที่ที่ได้รับการมอบหมาย (ทำงานด้วยความพยายาม) มีการส่งเสริมให้มีการร่วมคิด ร่วมประชุมกัน เพื่อคัดสรรสมาชิกในแต่ละตำแหน่ง และวางแผนกำลังคนเพื่อกำหนดหน้าที่การปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชาที่กำหนดไว้ (ทำงานด้วยความเอาใจใส่) มีการคัดสรรสมาชิกเข้าทำงานคำนึงถึงความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน โดยอาจมีการสรรหาจากคนจากภายนอกกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถตรงกับงาน (Put the right man on the right job) หรือการยืดอกมติการประชุมของกลุ่มเป็นหลักในการคัดสรร (ทำงานด้วยความเข้าใจ)

4. ด้านการอำนวยการ (Directing) มีความโอปอ้อมอารีโดยการให้กำลังใจ ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ (โอปอ้อมอารี) มีคำพูดที่ดีในการประชุมประธาน คณะกรรมการสมาชิกเป็นประจำ หรือมีคำพูดที่ดีการสร้างความเข้าใจ สั่งการ และจูงใจกำกับให้แก่สมาชิก โดยในการอำนวยการควรนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานผ่านระบบโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Line (วจีไฟเราะ) มีการส่งเสริมซึ่งกันและกันด้วยความปรารถนาดีต่อกัน เพื่อนำไปสู่ความรัก และสามัคคีกันเป็นอย่างดีที่จะเกิดขึ้นภายในกลุ่ม (ส่งเสริมให้รัก) และวางตนเหมาะสมโดยถือหลัก

อุเบกขา คือ การวางใจเป็นกลางไม่เอนเอียงไปด้วยอคติ สามารถติดต่อประสานงานกันเพื่อตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทัน่วงที (วางตนเหมาะสม)

5. ด้านการควบคุมการเงินและบัญชี (Controlling) การควบคุมการดำเนินการด้านการเงินและบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรในจังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางการบริหารจัดการดังนี้ ควรมีการนำเอาหลักพอ ๕ เป็นเครื่องกำกับควบคุมกันในการควบคุมการเงินและบัญชี ได้แก่ มีกระบวนการที่ดี ดำเนินการด้วยความโปร่งใส (โปร่งใส) มีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบและมีความน่าเชื่อถือ (ไม่เกียจคร้าน) มีการกำหนดให้ผู้รับผิดชอบทางบัญชีการเงิน (ตั้งใจทำงาน) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดทำบัญชีการเงิน, ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของกลุ่มมีความรู้ความชำนาญด้านการเงินและบัญชี (ไม่ขาดประสิทธิภาพ) มีการควบคุมการใช้จ่ายให้มีความรัดกุมเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีหลักฐานทางบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน (ไม่ขาดสติ)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรมีการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ในการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกัน เพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่มให้ชัดเจน
2. รัฐบาลควรมีการจัดทำนโยบายเพื่อปรับปรุงกฎระเบียบให้มีความยืดหยุ่นด้านโครงสร้าง สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์
3. รัฐบาลควรมีการจัดทำนโยบายเพื่อจัดอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการบริหารทรัพยากรมนุษย์
4. รัฐบาลควรมีการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมจัดอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ที่ดี
5. รัฐบาลควรมีการจัดทำนโยบายเพื่อสนับสนุนให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีเครื่องมืออุปกรณ์ที่เพียงพอในการจัดการการเงินและบัญชี

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ควรมีการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาการบริหารจัดการ และการสร้างเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

เอกสารอ้างอิง

- ชมภูนุช หุ่นาคและคณะ. (2562). แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมหาสวัสดิ์ ตำบลศาลายา อำเภอฟุทธมณฑลจังหวัดนครปฐม. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 9(1).
- ซัซชนก เตชะวณิช. (2561). บุพปัจจัยความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย. *วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ*, 5(1).
- ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังขรัตน์. (2560). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตลุ่มทะเลสาบสงขลา. (รายงานวิจัย). ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พระราชสิทธิเวที และคณะ. (2562). การส่งเสริมกระบวนการแห่งสัมมาชีพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดพิจิตร. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 6(1).
- รัชนี รูปหล่อและคณะ. (2562). แนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนและเจริญเติบโตของวิสาหกิจชุมชน. *วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ฉบับพิเศษ*(5).
- สัญญา เคนาภูมิ. (2558). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพของวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 2(3).
- สำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดนครสวรรค์. (2556). รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2556. (อัดสำเนา)
- อังกาบ บุญสูง. (2559). การศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดอุดรดิติถ์. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 2(1).

การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการ

ตำรวจนครบาล 2

Self-Control of Police Patrol Officer in Metropolitan Police Division 2

เบญญาภา ปัญญา¹

Benyapa Panya

Received: October 16, 2019

Revised: February 9, 2020

Accepted: March 13, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล และ 2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 กลุ่ม ตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 จำนวน 210 นาย จากประชากรทั้งหมด 460 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมความคิดของตนเองได้ในขณะปฏิบัติหน้าที่ ด้านการควบคุมตนเองได้ในขณะปฏิบัติหน้าที่ ด้านการยับยั้งชั่งใจได้ไม่กระทำอะไรตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่ ด้านการกำกับตนเองได้ให้ความประพฤติเป็นระเบียบวินัย ด้านความสามารถยุดินสยที่ไม่ดีของตนเองได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกรณีตัวอย่าง 3 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D = 0.46) และเมื่อ

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suan Sunandha Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: aun.ny16368@gmail.com, Tel. 095-9623005

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้านการควบคุมความคิด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.59) ด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.56) และ ด้านการยับยั้งชั่งใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D = 0.52)

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาที่รับราชการ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตาม รายได้ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การควบคุมตนเอง, ตำรวจสายตรวจ

Abstract

The objectives of this research were 1. to study the level of Self-Control and 2) to compare between personal factors and Self-Control of Police patrol officers in Metropolitan Police Division 2. A sample was selected from the number of 210 Police patrol officers in the Metropolitan Police Division 2. The research instruments were a questionnaire of 5 aspects which were thoughts-controlling while on duties, self-controlling their thoughts while on duties, be prudent and do not do anything arbitrarily while on duties, self-regulation on discipline and the ability to end own bad habits. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, comparison of mean values for 2 samples (t-test independent), one-way ANOVA, data analysis using social science software packages.

The results of this study as follows:

1. Most of the level to Self-Control of Police patrol officers in Metropolitan Police Division 2 was at a high level ($\bar{X} = 4.35$, S.D = 0.46). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average value of the top 3 was thoughts-controlling while on duties ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.59) at a high level. The second was self-controlling their thoughts while on duties ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.56) at a high level. The third was to be prudent and do not do anything arbitrarily while on duties ($\bar{X} = 4.38$, S.D = 0.52) at a high level.

2. Comparative between personal factor and Self-Control of Police patrol officers in Metropolitan Police Division 2 classified by age, educational level, status, and duration in the government service found that the perspective is not different. And classified by income found that significantly differently at .05

Keywords: Self-Control, Police patrol

บทนำ

การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จะต้องประสบกับสถานการณ์ต่างๆ มากมาย ที่การตัดสินใจของเราเป็นตัวกำหนดทิศทางและผลของสถานการณ์นั้นๆ บางสถานการณ์อาจง่ายต่อการตัดสินใจแต่บางสถานการณ์ก็ส่งผลให้บุคคลเกิดความขัดแย้งในการตัดสินใจได้ ความขัดแย้งที่กล่าวถึงในที่นี้เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากแรงจูงใจหลายด้าน Van Dijk (จิรายุ เลิศเจริญวนิช, 2557) ได้เสนอว่าเป็นสถานการณ์ที่บุคคลต้องตัดสินใจเลือกระหว่างการกระทำที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อตนเองทันที ณ เวลานั้น (Immediate self-interests) หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมในระยะยาว (Longer-term collective interests) Hirschi and Gottferdson (พิมพ์ชนก นามบัณฑิต, 2559) กล่าวว่า การควบคุมตนเองนั้นมีพฤติกรรมการกระทำผิด และพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ด้วยลักษณะของบุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำ บุคคลเหล่านี้มักจะมีบุคลิกภาพแบบ impulsive ชอบเสี่ยง มักจะใช้ภาษากายมากกว่าภาษาพูด มักจะยึดถือตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง และโกรธฉุนเฉียวง่ายรวมถึงมักจะเลือกทำงานที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน การควบคุมตนเองนั้นมีปัจจัยหลายด้านที่นักวิจัยให้ความสนใจศึกษาและพบว่าส่งผลต่อการควบคุมตนเองในแต่ละด้าน โดยการศึกษาของนิตยา วรรณรัตน์ (วลัยกร สังฆบุตร, 2555) พบว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองให้แสดงออกได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างปกติสุข ทั้งนี้การดำรงชีวิตในวัยรุ่นนับเป็นจุดหักเหที่สำคัญ หากวัยรุ่นได้รับการสอนให้รู้จักควบคุมตนเองย่อมส่งผลต่อการวางรากฐานของชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้ดี

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ และปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ และผลการวิจัยนี้จะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาในด้านการควบคุมความคิด ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการยับยั้งชั่งใจ ด้าน

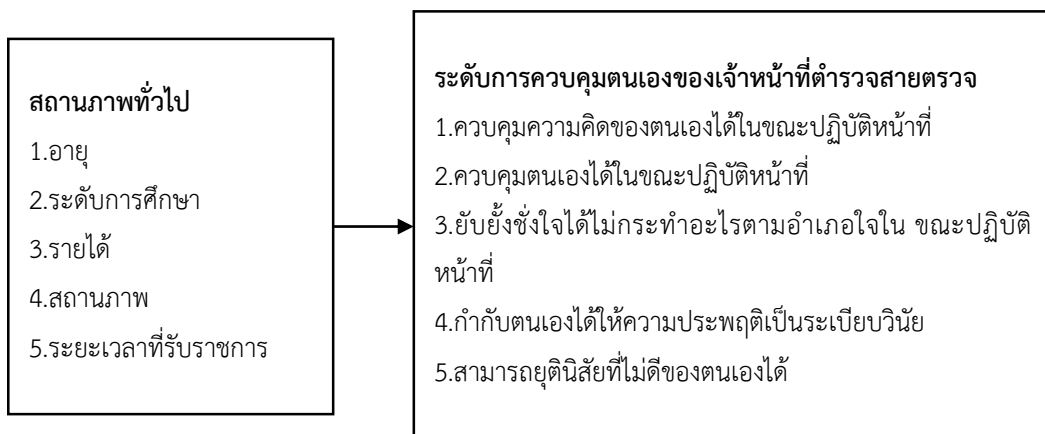
ระเบียบวินัย ด้านการยุตินิสัยที่ไม่ดี อันจะเป็นผลดีต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในพื้นที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ขอบเขตด้านเนื้อหาเป็นการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดการวิจัยด้วยการสืบค้นข้อมูล โดยอาศัยเอกสารเป็นหลัก ด้วยวิธีการศึกษาสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ จากแนวคิดตามทฤษฎีอื่น ๆ ตำราวิชาการ บทความ เอกสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและจากการศึกษาข้อมูลแนวคิด ที่ปรากฏในหนังสือ ตำราวิชาการ บทความ เอกสารต่าง ๆ จากนั้นจะนำข้อมูลเหล่านั้นที่ได้นำมาวิเคราะห์ ขอบเขตด้านประชากร ซึ่งประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด 460 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 จำนวน 210 นาย ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ และระยะเวลาที่รับราชการ ตัวแปรตามคือ ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ควบคุมความคิดของตนเองได้ในขณะปฏิบัติหน้าที่ 2) ควบคุมตนเองได้ในขณะปฏิบัติหน้าที่ 3) ยับยั้งชั่งใจได้ไม่กระทำอะไรตามอำเภอใจใน ขณะปฏิบัติหน้าที่ 4) กำกับตนเองได้ให้ความประพฤติเป็นระเบียบวินัย 5) สามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้ ขอบเขตด้านระยะเวลาผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมเชิงประมาณ ในช่วงเดือน มกราคม-เมษายน 2562 รวมเป็นระยะเวลา 4 เดือน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 จำนวน 460 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krajcie and Mogan (สุวิมล ติรภานนท์, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบค่า (t-test) ทดสอบค่า (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Lest Significant Difference: LSD)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับ การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 จากการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) โดยใช้วิธีเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 51.40 จำนวน 108 คน รายได้ 25,001-35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.60 จำนวน 79 คนมีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 56.20 จำนวน 118 คน และมีระยะเวลาราชการ 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.10 จำนวน 99 คน

2. ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2

ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ย 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

- 1) ด้านการควบคุมความคิด โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.39
- 2) ด้านการควบคุมตนเอง โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.39
- 3) ด้านการยับยั้งชั่งใจ โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38
- 4) ด้านระเบียบวินัย โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36
- 5) ด้านการยุตินิสัยที่ไม่ดี โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.24

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 โดยภาพรวม

ระดับการควบคุมตนเองด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการควบคุมความคิด	4.39	0.59	มาก
ด้านการควบคุมตนเอง	4.39	0.56	มาก
ด้านการยับยั้งชั่งใจ	4.38	0.52	มาก
ด้านระเบียบวินัย	4.36	0.56	มาก
ด้านการยุตินิสัยที่ไม่ดี	4.24	0.59	มาก
รวม	4.35	0.46	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการควบคุมความคิด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.59) รองลงมา ด้านการควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.56)

รองลงมา ด้านด้านการยับยั้งชั่งใจ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.52) รองลงมา ด้านระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.56) รองลงมา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการยุตินิสัยที่ไม่ดี ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.231	3	0.41	1.951	0.123
ภายในกลุ่ม	43.316	206	0.21		
รวม	44.547	209			

หมายเหตุ ผลการทดสอบ Homogeneity of Variance ด้วยสถิติ Leven Statistics พบว่า ข้อมูลไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น โดยค่าสถิติสำหรับตัวแปรอิสระเท่ากับ 2.029, $p = .111$

จากตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีอายุต่างกัน พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.383	2	0.191	0.897	0.409
ภายในกลุ่ม	44.164	207	0.213		
รวม	44.547	209			

หมายเหตุ ผลการทดสอบ Homogeneity of Variance ด้วยสถิติ Leven Statistics พบว่า ข้อมูลไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น โดยค่าสถิติสำหรับตัวแปรอิสระเท่ากับ 4.379, $p = .014$

จากตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีรายได้ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.846	3	0.615	2.968	0.033
ภายในกลุ่ม	42.701	206	0.207		
รวม	44.547	209			

*p<.05

หมายเหตุ ผลการทดสอบ Homogeneity of Variance ด้วยสถิติ Leven Statistics พบว่า ข้อมูลไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น โดยค่าสถิติสำหรับตัวแปรอิสระเท่ากับ .458, $p = .712$

จากตารางที่ 4 จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีระดับรายได้ต่างกัน พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยเทคนิค LSD พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีระดับรายได้ต่างกัน ด้วยเทคนิค LSD

รายได้ (บาท)	ค่าเฉลี่ย	รายได้ (บาท)			
		5,000-15,000	15,001-25,000	25,001-35,000	มากกว่า 35,000
5,000-15,000	4.25	-	-	-	-
15,001-25,000	4.32	-.065	-	-	-
25,001-35,000	4.41	-.159	-.094	-	-
มากกว่า 35,000	4.73	-.481*	-.416*	-.322	-

*p<.05

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ต่างกัน พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ 5,000-15,000 บาท มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 แตกต่างจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้มากกว่า 35,000 บาท และเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ 15,001-25,000 บาท มีระดับความ

คิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 แตกต่างจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้มากกว่า 35,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ มากกว่า 35,000 บาท มีการควบคุมตนเองสูงกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ 5,000-15,000 บาท

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.532	3	0.511	2.445	0.065
ภายในกลุ่ม	43.015	206	0.209		
รวม	44.547	209			

หมายเหตุ ผลการทดสอบ Homogeneity of Variance ด้วยสถิติ Leven Statistics พบว่า ข้อมูลไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น โดยค่าสถิติสำหรับตัวแปรอิสระเท่ากับ 2.941, $p = .055$

จากตารางที่ 6 ผลการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีระยะเวลาที่รับราชการต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.478	3	0.159	0.745	0.527
ภายในกลุ่ม	44.069	206	0.214		
รวม	44.547	209			

หมายเหตุ ผลการทดสอบ Homogeneity of Variance ด้วยสถิติ Leven Statistics พบว่า ข้อมูลไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น โดยค่าสถิติสำหรับตัวแปรอิสระเท่ากับ 1.267, $p = .287$

จากตารางที่ 7 ผลการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ที่มีระยะเวลาที่รับราชการต่างกัน พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัย มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการควบคุมความคิดของตนเองได้ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ด้านการควบคุมตนเองได้ในขณะปฏิบัติหน้าที่ ด้านการยับยั้งชั่งใจได้ไม่กระทำอะไรรตามอำเภอใจในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ด้านการกำกับตนเองได้ให้ความประพฤติเป็นระเบียบวินัย และด้านความสามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนก นามบัณฑิต (2559) ได้ศึกษาวิจัย “อิทธิพลของการทำหน้าที่ทางครอบครัว และการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมตามแผนในการดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตปริญญาตรี” พบว่า การรับรู้ของนิสิตปริญญาตรีเกี่ยวกับการควบคุมตนเองรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.596$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของการควบคุมตนเอง พบว่า ด้านการไม่มีความอ่อนไหวมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.209$) ส่วนด้านการหุนหันพลันแล่นมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 2.510$)

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 พบว่า มีด้านที่แตกต่างกัน คือ รายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ค่าเฉลี่ยระดับการควบคุมตนเองของรายได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้มากกว่า 35,000 บาท สูงกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ 25,001-35,000 บาท, 15,001-25,000 บาท และ 5,000-15,000 บาท สอดคล้องกับสุภาพงษ์ ต้นสุภาพ (2559) ได้ศึกษาวิจัย “ผลกระทบของการควบคุมตนเองที่มีต่อการออม: กรณีศึกษาบุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” พบว่า การควบคุมตนเองส่งผลทางบวกต่อกลุ่มที่มีรายได้สูงมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 พบว่า อายุ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพงษ์ ต้นสุภาพ (2559) ได้ศึกษาวิจัย “ผลกระทบของการควบคุมตนเองที่มีต่อการออม: กรณีศึกษาบุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” พบว่า ตัวแปรที่เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับ เพศ อายุ และการผูกมัดตนเอง ด้านการออมนั้น พบว่า ตัวแปรปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวในหลายแบบจำลองที่ผู้วิจัยทำการทดสอบนั้นไม่ส่งผลต่อโอกาสที่จะมีเงินเพียงพอหลังเลิกทำงานประจำอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 พบว่า ระดับการศึกษาสถานภาพ ระยะเวลาที่รับราชการ ไม่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กันในกลุ่มตัวอย่างตำรวจสายตรวจ เพราะว่าทั้งระดับการศึกษา สถานภาพ และระยะเวลาที่รับราชการนั้นไม่ได้เป็นสาเหตุที่จะส่งผลถึงการควบคุมตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของฤติมา รักษารักษ์และงามลมัย ผิวเหลือง (2558) ได้ศึกษาวิจัย “อิทธิพลของการสนับสนุนทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และการควบคุมตนเองที่มีต่อความหยุนตัวของนิสิตรอพนิจ” พบว่า ตัวแปรอิสระบุคคลที่ไม่ส่งผลต่อความหยุนตัวโดยรวมของนิสิตรอพนิจทั้งหมด 18 ตัว ได้แก่ เพศ ปีการศึกษา กลุ่มวิชา จำนวนพี่น้อง ภูมิลำเนา รายรับต่อเดือนของนิสิตรอพนิจ การพักอาศัย สถานภาพการครองคู่ของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา บทบาทการเข้าร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย การสนับสนุนทางด้านการประเมินเปรียบเทียบพฤติกรรม การสนับสนุนทางด้านสิ่งของและบริการ และการควบคุมตนเองในด้านพฤติกรรม

องค์ความรู้ใหม่

การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ว่า ด้านการควบคุมความคิด โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก ด้านการควบคุมตนเอง โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก ด้านการยับยั้งชั่งใจ โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก ด้านระเบียบวินัย โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก ด้านการยุตินิสัยที่ไม่ดี โดยภาพรวมมีระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 อยู่ในระดับมาก แสดงว่าการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่สายตรวจ มีการควบคุมตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมความคิด ควบคุมตนเอง การยับยั้งชั่งใจ ด้านระเบียบวินัย การหยุดนิสัยที่ไม่ดี ซึ่งควรที่จะพัฒนาการควบคุมตนเองไปสู่การปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่สายตรวจทั่วประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการฝึกอบรมการควบคุมตนเองในทั้ง 5 ด้านเป็นการเพื่อประสิทธิภาพของบุคลากรในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. นำผลวิจัยมาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านอื่น ๆ เพื่อเพิ่มระดับการควบคุมตนเองให้อยู่ในระดับสูงมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นจากต้นเหตุของการควบคุมตนเองในหลายๆกรณี โดยทำการประเมินจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในหน่วยอื่นที่ปฏิบัติงานโดยตรง
2. ควรมีการศึกษาระดับการควบคุมตนเองของผู้กระทำความผิดหรือประชาชนทั่วไป เพื่อวัดระดับการควบคุมตนเองของผู้กระทำความผิดหรือประชาชนทั่วไปเมื่อเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางบุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกสังกัดในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

- จิรายุ เลิศเจริญนิช. (2557). *อิทธิพลของการควบคุมตนเองและการวางกรอบการตัดสินใจต่อเจตนาและพฤติกรรมเพื่อมีส่วนร่วมในภาวะยุ่งยากสองด้านทางสังคม*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). คณะจิตวิทยา: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ชนก นามบัณฑิต. (2559). *อิทธิพลของการทำหน้าที่ทางครอบครัว และการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมตามแผนในการดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตปริญญาตรี*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน). คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฤติมา รักษารักษ์, งามลย์ ผิวเหลือง. (2558). *อิทธิพลของการสนับสนุนทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และการควบคุมตนเองที่มีต่อความหยุนตัวของนิสิตรอพินิจ*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 4(2).
- วลัยกร สังฆบุตร. (2555). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนชีวิต การควบคุม และลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนวัยรุ่นในจังหวัดจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ). คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุภาพงษ์ ตันสุภาพ. (2559). ผลกระทบของการควบคุมตนเองที่มีต่อการออม: กรณีศึกษาบุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). คณะเศรษฐศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล2

Self-control of Traffic Police Officers under the Metropolitan Police
Division 2

หทัยนุช บับไหม¹

Hathainut Bapmai

Received: October 27, 2019

Revised: February 3, 2020

Accepted: March 13, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 และ 2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านควบคุมความคิดของตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ ด้านควบคุมอารมณ์ตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ ด้านยับยั้งชั่งใจได้ ไม่กระทำอะไรตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่ ด้านกำกับตนเองได้ ให้มีความประพฤติเป็นระเบียบวินัย ด้านสามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้ ผู้วิจัยได้วิจัยโดยใช้แบบสอบถามกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 จำนวน 196 คน โดยหาค่าความถี่และร้อยละ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านสามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของ

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suan Sunandha Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: wahathainuch29@hotmail.com, Tel. 090-2582305

ตนเองได้ และด้านกำกับตนเองได้ ให้มีความประพฤติเป็นระเบียบวินัย และด้านยับยั้งชั่งใจได้ ไม่กระทำอะไรตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.61; $\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.57; $\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.57)

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในทุกปัจจัย ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การควบคุมตนเอง, ตำรวจจราจร, กองบังคับการตำรวจนครบาล2

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of self-control of the traffic police officers under the Metropolitan Police Division 2, and 2) to study the personal factors and self-control of the traffic police officers under the Metropolitan Police Division 2. This study was a quantitative research investigating five aspects, namely: mental self-control, emotional self-control, inhibitory control, self-regulation, and self-restraint. A questionnaire was used to ask data from the sample of 196 traffic police officers under the Metropolitan Police Division 2. Data were analyzed using frequency and percentage, mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.) as well as t-test, and One-way ANOVA.

The results of this research indicated that;

1. Overall self-control of the respondents was at a high level ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.47). When individual aspects were considered, an aspect with the highest mean was self-restraint, followed by self-regulation, and inhibitory control, respectively ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.61; $\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.57; $\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.57).

2. By comparing self-control with different personal factors, differences in all personal factors indifferently influenced self-control of the respondents.

Keywords: Self-control, Traffic police officers, Metropolitan Police Division 2

บทนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นสถาบันหนึ่งในระบบงานยุติธรรมของรัฐ มีบทบาทหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชน ปกป้องคุ้มครองทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยประพฤตินให้เป็นที่ไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แบบแผน หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำหนดไว้ซึ่งเรียกว่า วินัย แต่ถ้าหากข้าราชการตำรวจไม่รักษาวินัยก็จะส่งผลกระทบต่อประชาชนไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมขาดความเป็นระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม ขาดการควบคุมดูแล ปัจจุบันสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรซึ่งต้องทำงานอยู่ท่ามกลางมลภาวะต่าง ๆ เป็นผลเสียต่อสุขภาพร่างกายแล้วยังต้องพบความกดดันจากด้านอื่น ๆ อีกมาก เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สภาพอารมณ์ของผู้ใช้รถใช้ถนน ต้องควบคุมรักษากฎหมาย ต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ตลอดเวลา ทำให้ตำรวจจราจรเป็นบุคลากรที่เสี่ยงต่อการมีปัญหาสุขภาพจิตสูง อันอาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจราจรได้ Thoresen & Mahoney (1974) อธิบายว่า การควบคุมตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลสามารถควบคุมพฤติกรรมด้านลบเอาไว้ได้ เพราะลักษณะของการควบคุมตนเอง เป็นความสามารถในการเลือกกระทำหรือแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมสถานการณ์ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การยับยั้งชั่งใจและอดทนเมื่อต้องเผชิญกับความยากลำบาก และการรับรู้ถึงผลการกระทำของตน ดังนั้นหากเรามีกระบวนการควบคุมตนเองที่ดีแล้ว ก็จะส่งผลทำให้สามารถควบคุมพฤติกรรมด้านลบเอาไว้ได้

โดยทั่วไปแล้วผู้คนมักควบคุมสิ่งที่มากระทบอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้น้อย การระงับอารมณ์หรือความรู้สึกเชิงลบทำได้ด้วยการมองสิ่งที่เกิดขึ้นในแง่บวก ออกไปเดินเล่น นั่งสมาธิ หรือสวดมนต์เพื่อช่วยระงับอารมณ์ให้เบาลง การกำกับควบคุมตนเองคือการตระหนักรู้ถึงเวลา สถานที่ และวิธีการแสดง จึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาและฝึกฝนให้เกิดขึ้นกับผู้อยู่ในวิชาชีพตำรวจ การควบคุมตนเองหมายถึงความสามารถของบุคคลที่จะละเว้นการกระทำบางอย่างหรือความสามารถของบุคคลในการที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้ได้รับผลดีตามที่ตนเองต้องการ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดจนเป็นความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่บุคคลมุ่งหวังไว้แม้เมื่อเขาต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรค หรืออยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาขัดแย้งในตนเอง การควบคุมตนเองช่วยทำให้บุคคลสามารถจัดการกับสาเหตุภายในตนเองและสาเหตุภายนอกที่ตนกำลังอยู่ในสถานการณ์ตอนนั้นได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยกำหนดจากแนวคิดการควบคุมตนเองซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านควบคุมความคิดของตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ 2) ด้านควบคุมอารมณ์ตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ 3) ด้านยับยั้งชั่งใจได้ ไม่กระทำอะไรตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่ 4) ด้านกำกับตนเองได้ ให้มีความประพฤติเป็นระเบียบวินัย 5) ด้านสามารถยุดินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ ระยะเวลาการทำงาน ตัวแปรตาม (Dependent Variables) การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 จำนวน 400 คน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน พื้นที่ในการศึกษาของกองบังคับการตำรวจนครบาล2 จำนวน 11 สถานี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Quantitative) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 จำนวน 196 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอ้างอิงที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยจำแนกลักษณะของตัวแปร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F- test) โดยวิธีการวิเคราะห์แบบไคกำลังสอง (Chi-Square)

สรุปผลการวิจัย

บทความวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Quantitative) ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 18-30 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 71.40 รายได้เฉลี่ย มากกว่า 20,000

จำนวน 96 คิดเป็นร้อยละ 49.00 สถานภาพ สมรส จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 ระยะเวลาการทำงาน มากกว่า6ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 57.70

2. ศึกษากระบวนการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2

ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านควบคุมความคิดของตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 ด้านควบคุมความคิดของตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84

2.2 ด้านควบคุมอารมณ์ตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 ด้านควบคุมอารมณ์ตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02

2.3 ด้านยับยั้งชั่งใจได้ ไม่กระทำอะไรตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่ ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 ด้านยับยั้งชั่งใจได้ ไม่กระทำอะไรตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11

2.4 ด้านกำกับตนเองได้ ให้มีความประพฤติเป็นระเบียบวินัย ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 ด้านกำกับตนเองได้ ให้มีความประพฤติเป็นระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.32

2.5 ด้านสามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้ ระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 ด้านสามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 โดยภาพรวม

ข้อการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ควบคุมความคิดของตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่	3.84	0.71	มาก
2. ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่	4.02	0.60	มาก
3. ยับยั้งชั่งใจได้ ไม่กระทำอะไรตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่	4.11	0.57	มาก

ข้อการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล2	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
4. กำกับตนเองได้ ให้มีความประพฤติเป็นระเบียบวินัย	4.32	0.57	มาก
5. สามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้	4.41	0.61	มาก
รวม	4.14	0.47	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 อยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 5 ด้านสามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้ ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.61) รองลงมาด้านที่ 4 ด้านกำกับตนเองได้ ให้มีความประพฤติเป็นระเบียบวินัย ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.57) รองลงมาด้านที่ 3 ด้านยับยั้งชั่งใจได้ ไม่กระทำการตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.57) รองลงมาด้านที่ 2 ด้านควบคุมอารมณ์ตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.60) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 1 ด้านควบคุมความคิดของตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 ที่มีอายุต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน ที่มีรายได้เฉลี่ยต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน มีสถานภาพต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน ที่มีระยะเวลาการทำงานต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอก

พันธ์ของความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัย มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาระดับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมากและรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านสามารถยุตินิสัยที่ไม่ดีของตนเองได้ ด้านกำกับตนเองได้ ให้มีความประพฤติเป็นระเบียบวินัย ด้านยับยั้งชั่งใจได้ ไม่กระทำการอะไรตามอำเภอใจในขณะปฏิบัติหน้าที่ ด้านควบคุมอารมณ์ตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ ด้านควบคุมความคิดของตนเองได้ขณะปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยชนะ มิตรสัมพันธ์ (2552) ได้ศึกษาวิจัย “การศึกษาการควบคุมตนเองที่มีผลต่อความมีระเบียบวินัยในตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” พบว่า ผลของการบันทึกพฤติกรรมการควบคุมตนเองที่มีต่อความมีระเบียบวินัยในตนเองของนักศึกษามีคะแนนรวมเป็นค่าร้อยละเฉลี่ยรายข้อ มีค่าร้อยละเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาได้มีการฝึกทักษะในการจัดการทางความคิด ด้วยการบันทึกพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง ในการจัดการทางความคิดด้วยการบันทึกพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเองนั้นเป็นการฝึกเตือนตนเองและเป็นเทคนิคที่มีความสำคัญมากในการควบคุมตนเอง การเตือนตนเองจะประกอบด้วย การสังเกตตนเอง และการบันทึกพฤติกรรมตนเองเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองแล้วสร้างแบบการจัดการขึ้นมาเพื่อเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Neison, 1997) และคอตีลา (Cautela, 1971) อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541) ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การเตือนตนเองได้ผลเพราะบุคคลได้บันทึกพฤติกรรมของตนเอง และเมื่อเห็นข้อมูลที่ตนเองบันทึกนั้น ก็อาจพูดกับตนเองในใจว่า เราเป็นคนดีหรือเราทำได้ตามเป้าหมาย ซึ่งการพูดในลักษณะเช่นนี้ทำหน้าที่เป็นการเสริมสร้างแรงกระตุ้นการกระทำพฤติกรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลาร์สัน (Larson, 1992) ได้ศึกษาวิจัย “หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อจัดการกับความโกรธและความก้าวร้าว โดยใช้หลักการปรับเปลี่ยนกระบวนการในการเปลี่ยนพฤติกรรมในห้องเรียนของนักเรียนวัยรุ่นตอนกลางที่มีภาวะเสี่ยงโดยใช้การดูตัวแบบจากวิดีโอแล้วบูรณาการเข้ากับเทคนิคการสอนตนเอง การกำกับตนเองและการแก้ปัญหา” พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันในระยะ

ติดตามผล จะเห็นได้ว่าการสังเกตและบันทึกตนเองจะช่วยให้ นักศึกษาสามารถเพิ่มพฤติกรรมความ มีระเบียบวินัยในตนเองได้ชัดเจนขึ้น ทั้งในลักษณะทั่ว ๆ ไป ของความมีระเบียบวินัย ขบวนการที่ เกิดขึ้น ช่วงเวลา และความยาวนานของการเกิดพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเองจนสามารถ คิดบางอย่างที่เกิดขึ้นได้อย่างอัตโนมัติ การตระหนักรู้ในพฤติกรรมจึงกระจ่างและชัดเจนขึ้น

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล2 ที่มีอายุแตกต่างกันจะมีการควบคุมตนเองไม่แตกต่างกัน ซึ่งกาแลนด์และบุช (Galand & Bush, 1982) กล่าวว่าอายุในการทำงานจะสัมพันธ์กับประสบการณ์ในอดีตสามารถ ตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล2 ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการควบคุมตนเองไม่แตกต่างกัน สอดคล้อง กับงานวิจัยของยงยุทธ ฉายแสง (2553) ได้ศึกษาวิจัย “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตำรวจจราจร ในสถานีตำรวจภูธร จังหวัดนครปฐม” ได้จำแนกตามระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ ตำรวจจราจร พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมีประสบการณ์และ แนวความคิดอาจไม่กว้างไกลหรือลึกซึ้ง โลกทัศน์หรือมุมมองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตอาจเป็น เพียงผิวเผินไม่ลุ่มลึกกว่าผู้มีการศึกษาที่สูงกว่า สืบเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรปฏิบัติหน้าที่ตาม คำสั่งมากกว่าปฏิบัติตามอำเภอใจของตนเอง หรืออิสรภาพในการตัดสินใจ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจ นครบาล2 ที่มีรายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันจะมีการควบคุมตนเองไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของชุตินา พระโพธิ์ (2558) ได้ศึกษาวิจัย “ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและคุณภาพชีวิตของ ข้าราชการครูในจังหวัดสระบุรี” พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีระดับความเครียดในการ ทำงานไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล2 พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล2 ที่มีสถานภาพและระยะเวลาการทำงานที่แตกต่างกันจะมีการควบคุมตนเองไม่ แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐวิภาศ บุญมั่งมี (2553) ได้ศึกษาวิจัย “ความสุขในการ ทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ศูนย์การจราจร ตำรวจภูธร จังหวัดเชียงใหม่” ได้ศึกษาความ

แตกต่างกันระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรที่มีสถานภาพและอายุในการทำงานแตกต่างกัน พบว่า มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีการกำหนดนโยบายในการพัฒนา EQ และ IQ ให้แก่ตำรวจในทุกระดับชั้นเพื่อการพัฒนารอบด้านทั้งวิสัยธรรม และวิสัยทัศน์

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการวางแผนจัดการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในด้านการควบคุมตนเองต่อไป
2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยควรพัฒนาจิตลักษณะ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตดี ความเชื่ออำนาจในตนยอมส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

- ชุตินา พระโพธิ์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด การจัดการความเครียด และคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูในจังหวัดสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป). คณะบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ปฐวิภาค บุญมั่งมี. (2553). *ความสุขในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ศูนย์จราจรตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยงยุทธ ฉายแสง. (2553). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสถานีตำรวจภูธร จังหวัดนครปฐม*. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 2(1).
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Garland and Bush. (1998). *Coping Behaviors and Nursing*. Virginia; USA Reston Publishing
- Mahoney, M. J. (1974). *Cognition and Behavior modification*. Cambridge, Mass: Ballinger.

Larson, J. D. (1992). Anger and aggression management techniques the think first curriculum. *Journal of Offender Rehabilitation*, 18(1).

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

Participation of Citizen in Prevention of Crime in Maphrawkhu Community,
Bang Bamru Subdistrict, Bangplad District, Bangkok

ฉันทยา มุลบรรจง¹

Tanya Moolbanjong

Received: October 18, 2019

Revised: February 10, 2020

Accepted: March 13, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร และ 2. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ การร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม การเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ การเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้วิจัยโดยใช้แบบสอบถามกับประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 624 ชุด โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าทีและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.75) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้านการป้องกัน

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suan Sunandha Rajabhat University

Corresponding author, e-mail:Tanya_22940@hotmail.com, Tel. 086-4152721

ตนเองให้พ้นจากอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.68) ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.93) และด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.83) 2.เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

2. เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีจำนวน 15 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .219-1.00 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือการตัดสินใจและตรวจตรา ($r = .877$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มีการตัดสินใจเพิ่มขึ้นก็จะมีการตรวจตราเพิ่มขึ้นด้วยและตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การประชุมและตัดสินใจโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = .837$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มีการประชุมเพิ่มขึ้นและการตัดสินใจเพิ่มขึ้นด้วย

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การป้องกันอาชญากรรม, ชุมชนมะพร้าวคู่

Abstract

The research titled has the objectives were to study the level of participation of citizen in prevention of crime in Maphrawkhu community, Bang Bamru Subdistrict, Bangplad District, Bangkok and to study the factors, which related to the participation of citizen in prevention of crime in Maphrawkhu community, Bang Bamru subdistrict, Bangplad district, Bangkok. The sample consisted of 242 people who are living in the Maphrawkhu community. This research is a quantitative research, which consist of 6 aspects such as self-defense from the crime, the participation of citizen in the prevention of crime in Maphrawkhu community, the participation in the consultative meeting, participation in the decision of the appropriate approach, participation in project implementation, and participation in monitoring and evaluation of the results. The data were collected by questionnaires total 624 series.

The statistics used for data analysis are frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and correlation value analysis with Pearson's correlation coefficient.

The study indicated that

1. most of them are at the medium level. The average of all aspects was at a moderate level ($\bar{x} = 3.14$, S.D = 0.75) and when considering each side, it was found that the top 3 mean values were the aspect of self-defense from the crime was at a high level ($\bar{x} = 4.40$, S.D = 0.68), the participation of citizen in the prevention of crime in community was at a high level ($\bar{x} = 3.04$, SD = 0.83) and participation in project implementation was at a moderate level ($\bar{x} = 2.76$, SD = 0.89)

2. to study the factors associated with participation of citizen in prevention of crime in Maphrawkhu community, Bang Bamru subdistrict, Bangplad district, Bangkok. When considering the Pearson's correlation coefficient between 6 variables found that the correlation between the variables, which had different values from zero and had a statistically significant number ($p < .01$), which had 15 pairs with the correlation coefficient range in the range of .219 - 1.00. When considering the correlation between the variable of the participation in the prevention of crime, all of them had a statistically significant correlation ($p < .01$), and the positive correlation shown that the correlation of all variables is in the same direction. The variable that has the highest correlation is the decision and monitoring ($r = .877$), which showed that the citizen of the Maprawkhu community had more decision and monitoring. Followed by the consultative and decision had a relatively high correlation ($r = .837$), which is both of them increased as well.

Keywords: participation, prevention of crime, Maprawkhu Community

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาอาชญากรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความรุนแรงมากขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม เช่น การว่างงาน ติดสารเสพติด การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ค่านิยมที่ผิด ความเสื่อมทรามทางศีลธรรม สภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจที่ผิดเคืองและ

เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วความเหลื่อมล้ำทางสังคมและอีกสาเหตุที่เกิดจากความบกพร่องจากจิต ส่งผลกระทบกับประชาชนทำให้ต้องมีการปรับตัวเพื่อเผชิญกับสถานการณ์รวมถึงการหาวิธีดีนรรณเพื่อเอาชีวิตรอดและเพื่อให้ตนเองมีชีวิตที่ดีขึ้นแต่ละคนจะมีทางเลือกหรือวิธีการที่ต่างกันไป บางคนเลือกทำงานสุจริต แต่บางคนเลือก เลือกที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องขัดกับกฎหมาย โดยเฉพาะอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ชีวิตและร่างกาย ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อความสงบสุขและความปลอดภัยของประชาชน (สามารถ มั่งสัง, 2561)

การสร้างความปลอดภัยและลดปัญหาอาชญากรรมต่อประชาชนในชุมชนยังคงอาศัยการดูแลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุมและตรวจตราดูแลพื้นที่ที่อาจเกิดอาชญากรรมในชุมชน และยังคงไม่เพียงพอต่อการป้องกันการเกิดอาชญากรรม เมื่อชุมชนมีจำนวนประชาชนมากขึ้น ต้องอาศัยการดูแลที่มากขึ้นตามด้วย ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการดูแลหรือดูแลไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนเองที่ต้องช่วยกันสอดส่องดูแลพื้นที่ที่อาจจะเกิดอาชญากรรมได้ง่ายในชุมชนและยังไม่พอต้องอาศัยคนในครอบครัวเองอบรมลูกหลานให้มีจิตใต้สำนึกในการทำมาดี ละเว้นการกระทำที่ผิดศีลธรรมและขัดต่อกฎหมายด้วย (ปราโมทย์ จันท, 2558)

ด้วยสภาพปัญหาอาชญากรรมมีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในชุมชน นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นและอยากต่อการดูแลพื้นที่หรือจับผู้กระทำความผิด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานครเพื่อทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเพื่อที่จะมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและเพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรมในชุมชนให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชนเองมากยิ่งขึ้น

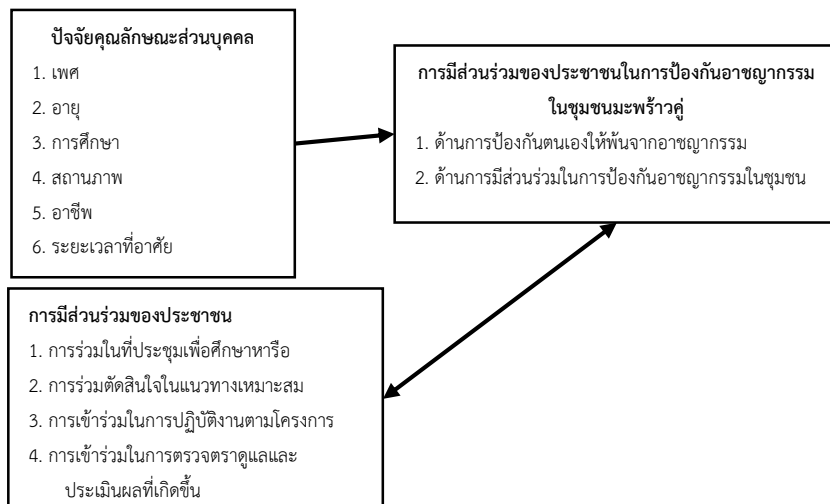
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเรื่องการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากอาชญากรรม 2) ด้านการมีส่วนร่วมใน

การป้องกันอาชญากรรมในชุมชน 3) การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหาหรือ 4) การร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม 5) การเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ 6) การเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัย ตัวแปรตาม (Dependent Variables) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ ชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ ประชาชนที่อยู่ในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด จำนวน 624 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ประชาชนที่อยู่ในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krcjcie and Mogan (สุวิมล ติรกานันท์, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน

ภาพที่ 1 กรอบแนวในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 242 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอ้างอิงที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยจำแนกตามลักษณะของตัวแปร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.3 จำนวน 129 คน มีอายุ 45-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.4 จำนวน 47 คน มีการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.8 จำนวน 106 คน มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 47.5 จำนวน 115 คน มีอาชีพพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 26.0 จำนวน 63 คน มีระยะเวลาที่อาศัย 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.0 จำนวน 133 คน

2. ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากอาชญากรรม ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ย 4.40

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ย 3.71

2.3 ด้านการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยค่าเฉลี่ย 2.30

2.4 ด้านการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 2.66

2.5 ด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 3.04

2.6 การเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 2.71

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากอาชญากรรม	4.40	0.68	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน	3.71	0.93	มาก
การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ	2.30	0.95	น้อย
การร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม	2.66	0.93	ปานกลาง
การเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ	3.04	0.83	ปานกลาง
การเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น	2.71	1.09	ปานกลาง
รวม	3.14	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่าโดยส่วนใหญ่ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.14, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนสูงสุดคือ ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากอาชญากรรม ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ($\bar{X}$ = 3.71, S.D. = 0.93) รองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ($\bar{X}$ = 3.04, S.D. = 0.83) รองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($\bar{X}$ = 2.71, S.D. = 1.09) รองลงมาคือ ด้านการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม ($\bar{X}$ = 2.66, S.D. = 0.93) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ ($\bar{X}$ = 2.30, S.D. = 0.95) ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัว

แปรมีค่าแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีจำนวน 15 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .219 – 1.00 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($r = .877$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มาร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = .837$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มาร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือเพิ่มขึ้นและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = .828$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มาร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือเพิ่มขึ้นและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = .798$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มาร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = .785$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มาร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการเพิ่มขึ้นและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการมีส่วนร่วมกับการป้องกันอาชญากรรม

ตัวแปร	ป้องกัน	ส่วนร่วม	ประชุม	ตัดสินใจ	ปฏิบัติ	ตรวจตรา
ป้องกัน	1.000					
ส่วนร่วม	.481**	1.000				
ประชุม	.219**	.534**	1.000			
ตัดสินใจ	.289**	.685**	.837**	1.000		
ปฏิบัติ	.298**	.717**	.696**	.798**	1.000	
ตรวจตรา	.308**	.639**	.828**	.877**	.785**	1.000

ตัวแปร	ป้องกัน	ส่วนร่วม	ประชุม	ตัดสินใจ	ปฏิบัติ	ตรวจตรา
$\bar{X}$	4.40	3.71	2.30	2.66	3.04	2.71
SD	0.68	0.93	0.95	0.93	0.83	1.09

**p<.01 *p<.05

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.01$) มีจำนวน 15 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .219-1.00 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสถิติ ($p<.01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือการตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($r= .877$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มิการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r=.837$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มิการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือเพิ่มขึ้นและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ และการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r=.828$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มิการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือเพิ่มขึ้นและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม และการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r=.798$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มิการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ และการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r=.785$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มิการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการเพิ่มขึ้นและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานครมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันท์ นามตะ (2556) ได้ศึกษาวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมของสถานีตำรวจภูธรบ้านแก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ” พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ทุกตัวเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มีการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นก็จะมีผลต่อการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มีการประชุมเพิ่มขึ้นและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มีการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือเพิ่มขึ้นและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มีการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่มีการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการเพิ่มขึ้นและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของนงนุช คำประสิทธิ์ (2557) ได้

ศึกษาวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมตำบลเขาคันทรง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี” พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม: กรณีศึกษาเฉพาะเขตตำบลเขาคันทรง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี พิจารณาเป็นรายด้านได้ผลดังนี้ 1) ด้านการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม: กรณีศึกษาเฉพาะเขตตำบลเขาคันทรง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านการป้องกันทรัพย์สิน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม: กรณีศึกษาเฉพาะเขตตำบลเขาคันทรง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ด้านการแจ้งข่าวสาร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม: กรณีศึกษาเฉพาะเขตตำบลเขาคันทรง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 4) ด้านการสนับสนุนการปราบปราม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม: กรณีศึกษาเฉพาะเขตตำบลเขาคันทรง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 5) ด้านการประเมินผลการปราบปราม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม: กรณีศึกษาเฉพาะเขตตำบลเขาคันทรง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

องค์ความรู้ใหม่

การมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ว่าด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากอาชญากรรม ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ด้านการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง การเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง ควรที่จะมีการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านที่ยังให้ความร่วมมือน้อย อาทิในด้านการมีส่วนร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นำผลการวิจัยด้านการมีส่วนร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหาข้อสรุปเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น
2. นำผลการวิจัยการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนไปเปรียบเทียบการเกิดอาชญากรรมและพัฒนาให้เกิดอาชญากรรมน้อยลง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ศึกษาปัญหาการเกิดอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่เพื่อที่จะนำมาแก้ไขปัญหาในการวิจัยครั้งต่อไป
2. ศึกษาพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดเหตุอาชญากรรมในชุมชนมะพร้าวคู่เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาหาแนวทางป้องกันในการวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- นฤกร คำประสิทธิ์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษา ตำบลเขาคันทรง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. (รายงานค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ปรามิทธิ์ จันท. (2558). *แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางโพธิ์*. (รายงานค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สามารถ มั่งส้ง. (2561). *อาชญากรรมเพิ่มขึ้น : สะท้อนสังคมและเศรษฐกิจแย่ลง*. เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/daily/detail/9610000055174>.
- สุนันท์ นามตะ. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมของสถานีตำรวจภูธรบ้านแก่ง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ*. (สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

The Participation of Citizen in Maphrawkhu Community, Bang Bamru Sub
District, Bangplad District, Bangkok towards Preventing Drug Problems

บุญยาพร เอื้อทัตตาน¹

Boonyaporn Uaethatthan

Received: October 18, 2019

Revised: February 3, 2020

Accepted: February 9, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร และ 2. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมะพร้าวคู่ จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน ด้านการร่วมในที่ประชุมเพื่อปรึกษาหารือ ด้านการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม ด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ด้านการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suan Sunandha Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: boonyaporn1230@gmail.com, Tel. 092-5637559

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขต บางพลัด กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.95, S.D = 0.75) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.73, S.D = 0.59) ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.61, S.D = 0.78) และด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.76, S.D = 0.89)

2. เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สระหว่างตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีจำนวน 15 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .193-1.00 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกันยาเสพติด พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือการตัดสินใจและการตรวจตรา ($r = .906$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการตัดสินใจเพิ่มขึ้นก็จะมีการตรวจตราเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือการประชุมและตัดสินใจโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = .863$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการประชุมเพิ่มขึ้นและการตัดสินใจเพิ่มขึ้นด้วย

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การป้องกันยาเสพติด, ชุมชนมะพร้าวคู่

Abstract

The purpose of this research were 1. to study the level of participation of the citizen towards preventing drug problems in Maphrawkhu community, Bang Bamru Subdistrict, Bangplad District, Bangkok and 2. to study the factors, which related to the participation of citizen in Maphrawkhu community, Bang Bamru subdistrict, Bangplad district, Bangkok towards preventing drug problems. The sample consisted of 242 people who are living in the Maphrawkhu community. The data were collected by questionnaires which consist of 6 aspects such as self-defense from the drugs, the participation of the citizen in preventing drug problems in community, the participation in the consultative meeting, participation in the decision of the appropriate approach, participation in project implementation, and

participation in monitoring and evaluation of the results. The statistics used for data analysis are frequency, percentage, mean, standard deviation, and correlation value analysis with Pearson's correlation coefficient.

The study indicated that

1. most of them are at the medium level. The average of all aspects was at a moderate level ($\bar{x} = 2.95$, S.D = 0.75) and when considering each side, it was found that the top 3 mean values were the aspect of self-defense from the drugs was at a high level ($\bar{x} = 3.73$, S.D = 0.59), the participation of the citizen in preventing drug problems in community was at a high level ($\bar{x} = 3.61$, SD = 0.78) and participation in project implementation was at a moderate level ($\bar{x} = 2.76$, SD = 0.89)

2. When considering the Pearson's correlation coefficient between 6 variables found that the correlation between the variables, which had different values from zero and had a statistically significant number ($p < .01$), which had 15 pairs with the correlation coefficient range in the range of .193 - 1.00. When considering the correlation between the variable of the participation in preventing drug problems, all of them had a statistically significant correlation ($p < .01$), and the positive correlation shown that the correlation of all variables is in the same direction. The variable that has the highest correlation is the decision and monitoring ($r = .906$), which showed that the citizen of the Maprawkhu community had more decision and monitoring. Followed by the consultative and decision had a relatively high correlation ($r = .863$), which is both of them increased as well.

Keywords: Participation, Preventing Drug, Maprawkhu Community

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมนำไปสู่การเกิดอาชญากรรม ยาเสพติดได้แพร่ระบาดเป็นปัญหาต่อสังคมโดยเฉพาะเยาวชนของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าเจ้าหน้าที่จะได้ปราบปรามจับกุมการค้ายาเสพติดอย่างเข้มงวดและจริงจังแล้วแต่ก็ไม่ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดลงและความรุนแรงของ

ปัญหาได้เปลี่ยนแปลงไปตามการก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็ว เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้ปัญหายาเสพติดทวีความรุนแรง ซึ่งในปัจจุบันภาครัฐได้ร่วมต่อต้านยาเสพติด โดยการสร้าง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) โดยได้ออก นโยบายแผน ประชากรร่วมใจ ปลดภัยยาเสพติด พ.ศ.2561 ประกอบด้วย 4 แผน คือ แผนป้องกันยาเสพติด แผนปราบปรามยาเสพติด แผนบำบัดยาเสพติด และแผนบริหารจัดการอย่างบูรณาการซึ่ง ดำเนินงานตามมาตรการต้องเป็นไปอย่างประสานสอดคล้องในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ อำเภอ จังหวัด ภาค และส่วนกลาง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีกรอบกิจกรรมหลักในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน จะเห็นได้ว่าแม้ที่ผ่านมารัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหายาเสพติดและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานที่วางไว้อย่างต่อเนื่องก็ไม่สามารถ ยับยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ ซึ่งมองอีกมุมหนึ่งก็จะเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐดำเนินการ แต่ฝ่ายเดียวเป็นส่วนใหญ่ ยังขาดการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ทำให้การตอบสนองไม่เป็น ผลและไม่สามารถดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายได้

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ว่ามีความรู้เรื่องยาเสพติดอย่างไรและมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมของการป้องกันยาเสพติดอย่างไรที่จะสามารถทำให้ตนเองไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษามา ปรับปรุงแนวทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชุมชนต่อไป

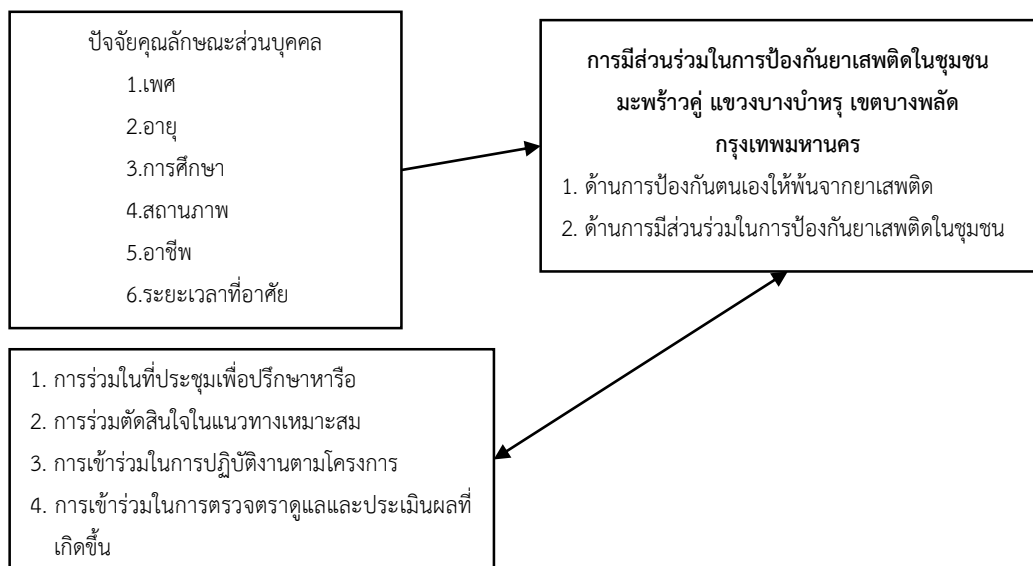
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวง บางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน มะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเป็นการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ในเรื่องที่กล่าวถึงในกรอบแนวคิดและทฤษฎีการวิจัยด้วยการสืบค้นข้อมูล โดยอาศัย เอกสารเป็นหลัก ด้วยวิธีการศึกษาสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ จากแนวคิดตามทฤษฎีอื่น ๆ ตำราวิชาการ บทความ เอกสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและจากการศึกษาข้อมูลแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน 3) การร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหาหรือ 4) การร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม 5) การเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ 6) การเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัย ตัวแปรตาม (Dependent Variables) การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 624 คน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทความวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 624 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอ้างอิงที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยจำแนกตามลักษณะของตัวแปร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์แบบไคกำลังสอง (Chi-Square) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 มีอายุ 45-54 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 มีสถานภาพสมรส จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 มีอาชีพ พนักงานบริษัท จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 25.60 มีระยะเวลาที่อาศัย 10 ปีขึ้นไป จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 3.73

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ย 3.61

2.3 ด้านการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 2.43

2.4 ด้านการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 2.58

2.5 ด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 2.76

2.6 ด้านการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 2.56

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติด	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด	3.73	0.59	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน	3.61	0.78	มาก
ด้านการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ	2.43	1.02	ปานกลาง
ด้านการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม	2.58	0.98	ปานกลาง
ด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ	2.76	0.89	ปานกลาง
ด้านการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น	2.56	1.08	ปานกลาง
รวม	2.95	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่าโดยภาพรวมคุณลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.95, S.D = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด ($\bar{X}$ = 3.73, S.D = 0.59) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน ($\bar{X}$ = 3.61, S.D = 0.78) รองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมปฏิบัติงานตามโครงการ ($\bar{X}$ = 2.76, S.D = 0.89) รองลงมาคือ ด้านการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม ($\bar{X}$ = 2.58, S.D = 0.98) รองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($\bar{X}$ = 2.56, S.D = 1.08) และด้านค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ ($\bar{X}$ = 2.43, S.D = 1.02)

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีจำนวน 15 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .193-1.00 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกัน

ยาเสพติด พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือการตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($r = .906$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู มีการตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาก็คือการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหาหรือและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = .863$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู มีการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหาหรือเพิ่มขึ้นและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาก็คือการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหาหรือและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($r = .860$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู มีการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหาหรือเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาก็คือการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($r = .854$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู มีการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาก็คือการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ($r = .840$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู มีการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการก็เพิ่มขึ้นด้วยตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง

ตัวแปร	ด้านป้องกัน	ด้านมีส่วนร่วม	ด้านประชุม	ด้านตัดสินใจ	ด้านปฏิบัติ	ด้านตรวจตรา
ด้านป้องกัน	1.000					
ด้านมีส่วนร่วม	.460**	1.000				
ด้านประชุม	.207**	.582**	1.000			
ด้านตัดสินใจ	.257**	.612**	.863**	1.000		
ด้านปฏิบัติ	.193**	.618**	.763**	.840**	1.000	
ด้านตรวจตรา	.254**	.566**	.860**	.906**	.854**	1.000
$\bar{x}$	3.73	3.61	2.43	2.58	2.76	2.56
SD	0.59	0.78	1.02	0.98	0.89	1.08

** $p < .01$ * $p < .05$

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีจำนวน 15 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .193-1.00 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกันยาเสพติด พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือการตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($r = .906$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาก็คือการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = .863$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือเพิ่มขึ้นและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาก็คือการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($r = .860$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาก็คือการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ($r = .854$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาก็คือการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ($r = .840$) แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการก็เพิ่มขึ้นด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของนักเรียนปกครองหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานตำรวจมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิพงษ์ ดันศิริ

(2560) ได้ศึกษา วิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง” พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตอำเภอกาหลงมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นอันดับ 1 รองลงมา คือการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอกาหลง จังหวัดระยอง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานะในครอบครัว ต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรการมีส่วนร่วมกับการป้องกันยาเสพติด พบว่า ทุกตัวเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ การตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมโดยมีขนาดความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือเพิ่มขึ้นและการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการและการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการเพิ่มขึ้นก็จะมีการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ แสดงว่าเมื่อประชาชนในชุมชนมะพร้าวคู่ มีการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสมเพิ่มขึ้นและการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการก็เพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของวรเมธ

เหรียญไกร (2559) ได้ศึกษาวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้ ด้านการป้องกันยาเสพติดพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เรื่องยาเสพติด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการปราบปรามยาเสพติด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง

องค์ความรู้ใหม่

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ว่า ด้านการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าชุมชนมะพร้าวคู่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ด้านการป้องกันตนเอง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับมาก แสดงว่าชุมชนมะพร้าวคู่ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดไม่ให้เกิดขึ้นในชุมชน ส่วนด้านการร่วมในที่ประชุมเพื่อศึกษาหารือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าชุมชนให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ในด้านนี้ด้วย ส่วนด้านการร่วมตัดสินใจในแนวทางเหมาะสม ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าชุมชนให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ในการตัดสินใจในแนวทางแก้ปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชน ด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าชุมชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมการปฏิบัติงานตามโครงการป้องกันยาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชน ด้านการเข้าร่วมในการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิดขึ้น ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าชุมชนในความสำคัญกับการตรวจตราดูแลและประเมินผลที่เกิด

ขึ้นกับโครงการป้องกันยาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชน จากผลการวิจัยนี้ ชุมชนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในทุก ๆ ด้าน ให้ความร่วมมือร่วมใจกับเจ้าหน้าที่ในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากการศึกษาดังกล่าวมาข้างต้น ปรากฏว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน ยาเสพติดในชุมชนมะพร้าวคู่ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ควรจะสร้างความสำคัญให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมะพร้าวคู่เห็นประโยชน์และโทษของยาเสพติดว่าร้ายแรงมากเพียงใด เพื่อที่จะกระตุ้นให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมะพร้าวคู่ร่วมมือป้องกัน ยาเสพติดมากขึ้น และควรให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่ประชาชนหรือเด็กในชุมชนเพื่อเป็นการ ป้องกันอีกระดับ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในป้องกันยาเสพติดในเชิงเปรียบเทียบกับชุมชนอื่น เนื่องจากแต่ละชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน เพื่อทราบกระบวนการของการแก้ไขในภาพรวม

เอกสารอ้างอิง

- วรเมธ เจริญไกร. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช*. (สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- อธิพงษ์ ต้นศิริ. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณีอำเภอแกลง จังหวัดระยอง*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1

The Stress of an Investigator in the Metropolitan Police Force1

กชกร โฉมแพ¹

Kotchakorn Chompear

Received: October 23, 2019

Revised: April 14, 2020

Accepted: April 16, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 และ 2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 5 ด้าน ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการทำงาน ผู้วิจัยได้วิจัยโดยใช้แบบสอบถามกับพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 จำนวน 132 คน จากประชากรจำนวน 201 คน โดยหาค่าความถี่และร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกรณี 2 ตัวอย่าง (t-test lindependent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.43, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการทำงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.93, S.D. = 0.52) รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}$ = 3.77, S.D.= 0.55) และด้านสุขภาพร่างกาย ($\bar{X}$ =3.42, S.D. = 0.47)

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suansunandha Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: pluangnaha17@gmail.com, Tel. 097-2455145

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ผลการศึกษา เมื่อจำแนกปัจจัยส่วนบุคคลตาม เพศ ระยะเวลาในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ความแปรปรวนของกลุ่มอย่างไม่ว่าแตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตาม อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง พบว่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ: ภาวะความเครียด, พนักงานสอบสวน, กองบังคับการตำรวจนครบาล1

Abstract

The objectives of this research were 1. to study the level of stress in the work of the officers in the Metropolitan Police Division 1 and 2. to compare with the personal stress of officers in the Metropolitan Police Division 1. In this research, quantitative research consists of 5 aspects: Physical, Mental, Social, Economic and Working. The researcher conducted the research by using questionnaires with the investigative officers under the Metropolitan Police Division 1, consisting of 132 people by means of frequency and percentage, average ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.) analyzed by t-test, comparison of mean values for two samples (t-test independent), One-way ANOVA, data analysis using social science software packages.

The results of the research revealed that;

1. The level of work stress of the investigators under the Metropolitan Police Division 1 was at a moderate level ($\bar{x} = 3.43$, SD = 0.36). $\bar{x} = 3.93$, SD = 0.52), followed by economy ($\bar{x} = 3.77$, SD = 0.55) and physical health ($\bar{x} = 3.42$, SD = 0.47)

2. Comparison of personal factors and stress of the investigative officers under the Metropolitan Police Division 1, the study of the classification of personal factors by gender, duration of work Average monthly income found that the variance of the group is not different. When classified by personal factors according to age, education level, position, it was found that the variance of the samples were significantly different at the level of 0.5

Keywords: Stress, Investigation officers, Metropolitan Police Division 1

บทนำ

งานสอบสวนนับเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการยุติธรรมซึ่งกระบวนการและขั้นตอนของการสอบสวน เริ่มที่สถานีตำรวจ การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนจึงมีความสำคัญที่ทำให้กระบวนการยุติธรรมเริ่มทำงาน ความยุติธรรมจะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการยุติธรรมเบื้องต้นทั้งสิ้น ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการสอบสวนคดีอาญาทุกประเภท การรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด เพื่อให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาแล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความความเห็นไปยังพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาต่อไป (อิทธิพลกริสว่าง, 2553) และลักษณะของงานสอบสวนนั้นมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เคร่งครัดซึ่งคอยควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน อีกทั้งสภาพของปัญหาทางคดีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และมีพนักงานสอบสวนที่ต้องรับผิดชอบทำสำนวนคดี งานสอบสวนในปัจจุบันนั้นยังมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก การใช้อำนาจในการวินิจฉัยทางคดียังต้องผ่านกระบวนการการเห็นชอบจากสายงานบังคับบัญชาหลายขั้นตอน ทำให้ขาดอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยบทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นการเผชิญความเครียดของพนักงานสอบสวนมีผลต่อการทำงาน และการดำเนินชีวิต ขณะที่สถิติย้อนหลังตั้งแต่ปี 2558 ถึง 2560 มีข้าราชการตำรวจ ครอบครัวและประชาชนทั่วไป ที่เข้ารับบริการกลุ่มโรคซึมเศร้า จำนวนกว่า 1,980 คน โดยในปี 2558 มี 479 คน ในปี 2559 มี 640 คน และในปี 2560 มีจำนวน 861 คน ซึ่งในจำนวนนี้ยังไม่รวมตำรวจที่มาปรึกษากับจิตแพทย์เป็นการส่วนตัว เนื่องจากยังมีความคิดเกี่ยวกับโรคซึมเศร้าในด้านลบ และห่วงกระทบหน้าที่การงานอีกด้วย ซึ่งปัจจุบันมีราชการตำรวจฆ่าตัวตายสำเร็จสูงถึงปีละเกือบ 40 คน หรือคิดเป็นอัตราการฆ่าตัวตาย 19 คนต่อตำรวจแสนคน เพราะตำรวจมีอาวุธประจำกาย และมีอัตราการฆ่าตัวตายสูงกว่าประชาชนถึงสามเท่า ขณะที่สถิติโลกมีคนฆ่าตัวตายมากกว่า 8 แสนคนต่อปีหรือเฉลี่ยทุก 40 วินาที จะมีคนฆ่าตัวตายสำเร็จ 1 คน (คมชัดลึก, 2561)

นายแพทย์ประภาส อุครานันท์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ ออกมาให้คำแนะนำว่าเป็นธรรมชาติที่คนเราจะเครียดกับงาน เพราะการทำงานย่อมมีปัญหาเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงควรแก้ที่สาเหตุ ถ้าตัวเราเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาก็ต้องแก้ที่ตัวเราด้วย ทั้งนี้หมอประภาสแนะนำอีกว่า บางอาชีพอาจสร้างความเครียดมากกว่าอาชีพอื่น อาทิ ทหารหรือตำรวจ ที่มีความกดดันในสายงาน เพราะมีการโยกย้ายหรือได้รับการกิจที่ยากและต้องใช้เวลานานเมื่อหาทางออกไม่ได้ จึงอาจทำร้ายตัวเองเพื่อหนีปัญหาดังนั้นต้องสร้างความเข้มแข็งให้จิตใจเชื่อมั่นในตัวเอง ให้กำลังใจตัวเอง ต้องเข้าใจชีวิตให้ถ่องแท้ ว่าไม่มีอะไรยั่งยืน จะได้ไม่ยึดติดกับลาภ ยศ ไม่ติดอยู่กับอดีต หรือกังวลกับสิ่งที่จะเกิดในอนาคตมากเกินไป (ไทยรัฐออนไลน์, 2557)

จากที่ดังกล่าวข้างต้น ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีโอกาสเผชิญความเครียดจากการทำงาน อีกทั้งการปฏิบัติงานของตำรวจต้องปฏิบัติตามผู้บังคับบัญชาสั่งการ โดยเฉพาะกรณีที่เป็นการตรวจค้นผู้ต้องหา อาจไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน ขาดอิสระในการปฏิบัติงานและเกิดความคับข้องใจในงาน และส่งผลต่อการทำงาน ในที่สุด จากการปฏิบัติงานของตำรวจทำให้ต้องเผชิญกับการควบคุมหรืออำนาจการตัดสินใจในงาน และการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งเป็นการทำงานที่อาจจะส่งผลให้เกิดความเครียดจากการทำงานขึ้น ความเครียดจากการทำงานเป็นการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมการทำงาน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายอารมณ์ พฤติกรรม และความคิดของบุคคล (สาคร ดางาม, 2556)

ดังนั้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความเครียดของพนักงานสอบสวนในการทำงาน จึงได้สนใจทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการนครบาล1 ทั้งนี้มุ่งหวังว่าผลการศึกษานี้อาจเป็นแนวทาง ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาได้ทราบสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดของพนักงานสอบสวนซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปแก้ไข ปรับปรุง เพื่อลดหรือขจัดความเครียดในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ซึ่งจะส่งผลให้พนักงานสอบสวนในสังกัดนั้นมีสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิตดี เพื่อลดความเสี่ยงในการสูญเสียบุคลากรอันเนื่องจากสาเหตุความเครียดในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง “ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยกำหนดจากแนวคิดภาวะความเครียด ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพกาย 2) ด้านสุขภาพจิตใจ 3) ด้านสังคม 4) ด้านเศรษฐกิจ 5) ด้านการทำงาน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรต้น (Independent variables) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการรับราชการ ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 พนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1

จำนวน 201 คน และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน จากตารางของเครซี & มอร์แกน (1970) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random) พื้นที่ในการศึกษาวิจัย คือ พื้นที่สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล1 จำนวน 9 สถานี ตำรวจ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอ้างอิงที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยจำแนกตามลักษณะของตัวแปร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับ ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 จากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 97 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 90.40 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 93.30 ตำแหน่งรองสว. จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 91.00 รายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 68.9

2. ระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1

ระดับคุณลักษณะภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านสุขภาพกาย ระดับภาวะความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านสุขภาพกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 3.42

2.2 ด้านสุขภาพจิตใจ ระดับภาวะความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านสุขภาพจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 3.05

2.3 ด้านสังคม ระดับภาวะความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 2.96

2.4 ด้านเศรษฐกิจ ระดับภาวะความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 3.42

2.5 ด้านการทำงาน ระดับภาวะความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย 3.43

ตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 โดยภาพรวม

ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1			
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านสุขภาพร่างกาย	3.42	0.47	ปานกลาง
ด้านสุขภาพจิตใจ	3.05	0.67	ปานกลาง
ด้านสังคม	2.96	0.53	ปานกลาง
ด้านเศรษฐกิจ	3.77	0.55	มาก
ด้านการทำงาน	3.93	0.52	มาก
รวม	3.43	0.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่าโดยภาพรวมระดับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการทางานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.52) รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 0.55) และด้านสุขภาพร่างกาย ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านเพศ พบว่าพนักงานสอบสวนที่มีเพศต่างกัน มีระดับภาวะความเครียดไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 มีระยะเวลาในการรับราชการที่ต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 พบว่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 พบว่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านอายุ พบว่าพนักงานสอบสวนที่มีเพศต่างกัน มีระดับภาวะความเครียดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านระดับการศึกษา พบว่าพนักงานสอบสวนที่มีเพศต่างกัน มีระดับภาวะความเครียดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ของระดับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 พบว่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยเทคนิค LSD พบว่า ภาวะความเครียดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของพนักงานสอบสวนที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า พนักงานสอบสวนตำแหน่งรอง สว.(สอบสวน) มีระดับความเครียด แตกต่างจากพนักงานสอบสวนตำแหน่งรอง ผกก.(สอบสวน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 โดยที่พนักงานสอบสวนตำแหน่งรอง ผกก.(สอบสวน) มีระดับความเครียดสูงกว่า พนักงานสอบสวนตำแหน่งรอง สว.(สอบสวน)

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัย มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลเพื่อให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจ นครบาล1 พบว่า ระดับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจ นครบาล1 โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับปานกลางและรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการทำงาน ด้านเศรษฐกิจ ด้าน สุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิตใจ ด้านสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของภาพรรณ พุทธิยาวัฒน์ (2558) ได้ศึกษาวิจัย “ความเครียดของเจ้าหน้าที่รับเรื่องทางโทรศัพท์ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (1300)” พบว่า เจ้าหน้าที่รับโทรศัพท์ ศูนย์ช่วยเหลือสังคม มีความเครียดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนใน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 พบว่า พนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนคร บาล1 ที่มีเพศต่างกัน จะมีภาวะความเครียดไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ ศรี ทองคำ (2557) ได้ศึกษาวิจัย “ความเครียดในการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพใน การปฏิบัติงานของพนักงานปฏิบัติการในบริษัทเอกชนที่นำเข้าและจัดจำหน่ายสินค้าแฟชั่นแห่ง หนึ่ง” พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ พนักงานปฏิบัติการในบริษัทเอกชนที่นำเข้าและจัดจำหน่ายสินค้าแฟชั่นแห่งหนึ่งในประเทศไทย ไม่ แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกอง บังคับการตำรวจนครบาล1 พบว่า พนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ที่มี อายุต่างกัน จะมีภาวะความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และค่าเฉลี่ยความ คิดเห็นเกี่ยวกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ของช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี สูงกว่าช่วงอายุ 31-40 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ พะละหงส์และ ทิพย์พิพัฒน์ สันตะวัน (2558) ได้ศึกษาวิจัย “ความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาลเมือง บางมูลนาก อำเภอนาก จังหวัดพิจิตร” พบว่า พนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนากที่มีระดับอายุต่างกัน มี ความเครียดในการทำงานที่ปรากฏอาการทางด้านจิตใจมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งเป็นเพราะความเครียดที่แสดงออกมาทางด้าน ร่างกายและพฤติกรรมนั้น ต้องออกมาจากความเครียดสะสมที่มีอยู่ในร่างกาย

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 พบว่า พนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ที่มีระดับการศึกษา จะมีภาวะความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ระดับปริญญาตรีสูงกว่าระดับปริญญาโท สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุรัตน์ อนันทนาธร (2559) ได้ศึกษาวิจัย “ภาวะความเครียดและพฤติกรรมการจัดการความเครียดของข้าราชการตำรวจตำรวจภูธร สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2” พบว่า เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา กับระดับ ภาวะความเครียดในการทำงานของข้าราชการตำรวจฯ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ .010 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 นั่นคือ ข้าราชการตำรวจฯ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับภาวะความเครียดในการทำงานมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 พบว่า พนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ที่มีตำแหน่งต่างกัน จะมีภาวะความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ตำแหน่งรองสว. (สอบสวน) สูงกว่ารองสว. (สอบสวน) รองผกก. (สอบสวน) สอดคล้องกับงานวิจัยของปวีตรา ลาภละมูล (2557) ได้ศึกษาวิจัย “ความเครียดภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ไอ.เทค.คอมมูนิเคชั่น จำกัด ” พบว่า ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติของพนักงานโดยรวมโดยจำแนกตามระดับ ตำแหน่ง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพงานพบว่า ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.03 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_0) หมายความว่า พนักงานที่มีระดับตำแหน่งงานแตกต่างกันมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ในด้านคุณภาพงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความพอใจในงานพบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.006 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐาน (H_0) และยอมรับผลสมมติฐานรอง (H_0) หมายความว่า พนักงานที่มีระดับแตกต่างกันมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในด้านความพอใจงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 พบว่า พนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ที่

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จะมีภาวะความเครียดไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมา พระโพธิ์ (2558) ได้ศึกษาวิจัย “ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด การจัดการความเครียดและคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูในจังหวัดสระบุรี” พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความเครียดในการทำงานในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งสรุปได้ว่า ข้าราชการครูที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยบุคคลกับภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 พบว่า พนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ที่มีระยะเวลาในการรับราชการต่างกัน จะมีภาวะความเครียดไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกานดา วิธานีรกุล (2549) ได้ศึกษาวิจัย “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” พบว่า อายุราชการไม่มีผลต่อความเครียดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

องค์ความรู้ใหม่

ภาวะความเครียดของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ว่า ความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านสุขภาพกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านสุขภาพจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความเครียดในการทำงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 ด้านการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล1 อยู่ในภาวะความเครียด ไม่ว่าจะมีความเครียดในการทำงานทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรกำหนดนโยบายในการความสำคัญในระดับความเครียดของพนักงานสอบสวนถึงแม้ความเครียดในระดับต่ำ แต่จะเป็นส่งผลดีต่อการปฏิบัติงาน
2. ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ผ่อนคลายความเครียดแก่พนักงานสอบสวน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการศึกษาความพร้อมของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในกองบังคับการตำรวจนครบาลอื่น ๆ
2. ศึกษาความพึงพอใจของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาให้มีคุณภาพในการทำงานที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กานดา วิธานธีรกุล. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คมชัดลึก. (2561). เปิดสถิติตำรวจฆ่าตัวตายเกือบ 40 คน/ปี. เข้าถึงได้จาก <http://www.komchadluek.net/news/crime/308210>.
- ชุติมา พระโพธิ์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด การจัดการความเครียด และคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูในจังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป). คณะบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2557). เปิดสถิติ ตร.ฆ่าตัว เหตุเครียดงาน จิตแพทย์แนะวิธีแก้. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/content/402917>
- ปวีตรา ลาภละมูล. (2557). ความเครียดภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ไอ.เทค.คอมมูนิเคชั่น จำกัด. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์ ศรีทองคำ. (2557). ความเครียดในการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานปฏิบัติการในบริษัทเอกชนที่นำเข้าและจัดจำหน่ายสินค้าแฟชั่นแห่งหนึ่ง. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ภาพรรณ พุทธิยาวัฒน์. (2558). ความเครียดของเจ้าหน้าที่รับเรื่องทางโทรศัพท์ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (1300). (วิทยานิพนธ์พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต). คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- สาคร ดางาม. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรคลองหาด อ.คลองหาด จ.สระแก้ว. (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนันท์ พะละหงส์และทีปพิพัฒน์ สันตะวัน. (2558). ความเครียดในการทำงานของพนักงานเทศบาล เมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. วารสารวิชาการเครือข่าย บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 5(9).
- อนุรัตน์ อนันทนารถ. (2559). ภาวะความเครียดและพฤติกรรมการจัดการความเครียดของ ข้าราชการตำรวจตำรวจภูธร สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2. (รายงานวิจัย). คณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อิทธิพล กริสว่าง. (2553). ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนสังกัดกอง บังคับการตำรวจนครบาล 6. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารงานยุติธรรม). คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Krejcie, R. V. , & Morgan, D. W. , (1970) . Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(2).

**การป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**

Self-Protection from Narcotics of Police Administration Students in the
faculty of Human Science and Social Science students, Suansunandha

กวีมาศ ศรีเมือง¹

Kaweemard Srimuang

Received: October 18, 2019

Revised: April 14, 2020

Accepted: April 16, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และ 2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกรณีตัวอย่าง 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า

1. การป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, SD = 0.39)

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suansunandha Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: Guntersp21@gmail.com, Tel. 064-4392206

ภัสวณสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และลักษณะที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีอายุ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภูมิลำเนา แตกต่างกันมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การป้องกัน ยาเสพติด นักศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1. to study the behavior of Self-Protection from Narcotics of Police Administration students in the faculty of Human Science and Social Science students, Suansunandha Rajabhat University and 2. to compare the behavior of Self-Protection from Narcotics classified by individual factors. The sample for quantitative research consisted of 250 in the major of Police Administration, Faculty of Human Science and Social Science which were obtained by randomly sampling the samples from Taro Yamane. The research instruments were questionnaires about general information of respondents and behavior of Self-Protection from Narcotics questionnaire by finding the frequency and percentage, finding the mean and standard deviation, Analyzed by t-test independent and (One-way ANOVA)

The results of this study as follows:

1. Most of the level of the behavior of Self-Protection from Narcotics of Police Administration students in the faculty of Human Science and Social Science, Suansunandha Rajabhat University was at a high level. ($\bar{X}$ = 4.24, SD = 0.39)
2. Comparative behavior of Self-Protection from Narcotics classified by individual factors gender, age, monthly income, homeland, different types of residences found that age and the different types of residences have significantly differently at .05. And when classified by the different types of age monthly income, and homeland found that has Self-Protection from Narcotics different.

Keywords: Protection, Narcotics, Students

บทนำ

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญระดับนานาชาติ สำหรับประเทศไทยความรุนแรงของปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับที่ได้รับการกล่าวถึงในการประชุมสัมมนาระหว่างประเทศเสมอๆ ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ผลิตยาเสพติด เป็นตลาดสินค้าและเป็นแหล่งที่จะนำยาเสพติดต่อไปยังประเทศอื่น ๆ นับวันปัญหายาเสพติดได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และภาพลักษณ์ของประเทศ (ประจวบ แหลมหลักและคณะ, 2557) การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ นับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน การแพร่ระบาดของยาเสพติดในอดีตเริ่มต้นจากปัญหาการลักลอบการปลูกฝิ่นในบริเวณพื้นที่ภาคเหนือของประเทศ ซึ่งจะมีชนกลุ่มน้อยและชนเผ่าต่าง ๆ ที่อพยพจากประเทศเพื่อนบ้าน อย่างเช่น ประเทศเมียนมาร์และลาว อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเป็นหนึ่งในสาเหตุที่สำคัญของการนำเข้าพืชเศรษฐกิจจากประเทศเพื่อนบ้านที่ผิดกฎหมายเข้ามาลักลอบปลูกในพื้นที่ภาคเหนือ วิวัฒนาการของยาเสพติดในสังคมไทยจากอดีตถึงปัจจุบันนั้นมีการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อผู้เสพและรอดพ้นจากการตรวจสอบของหน่วยงานภาครัฐ จนกลายมาเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงและส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อสภาวะสังคมไทยในยุคเศรษฐกิจปัจจุบัน (สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2538)

สังเกตได้จากอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติดในปีงบประมาณ 2561-2562 พบผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่ถูกดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมมากกว่า 348,816 ราย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2562) จากสถิติดังกล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงภัยคุกคามของยาเสพติดที่ทวีความรุนแรงขึ้นในสังคมปัจจุบัน ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อความมั่นคงของสังคมไทย กลุ่มเสี่ยงที่จะถูกชักจูงและเป็นเครื่องมือในกระบวนการค้ายาเสพติด คือเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-24 ปี ซึ่งสาเหตุของการเกิดผู้เสพยาเสพติดรายใหม่เกิดขึ้นได้ด้วยปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล หรือปัจจัยภายใน ได้แก่ สภาพครอบครัว แรงจูงใจที่เริ่มต้นจากภายในตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และ 2) ปัจจัยจากภายนอกตัวบุคคล ได้แก่ สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม กลุ่มเพื่อน เป็นต้น (วราภรณ์ มั่งคั่งและคณะ, 2560)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาเป็นการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดการวิจัยด้วยการสืบค้นข้อมูล โดยอาศัยเอกสารเป็นหลัก ด้วยวิธีการศึกษาสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ จากแนวคิดตามทฤษฎีอื่น ๆ ตำราวิชาการ บทความ เอกสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและจากการศึกษาข้อมูลแนวคิดที่ปรากฏในหนังสือตำราวิชาการ บทความ เอกสารต่าง ๆ จากนั้นจะนำข้อมูลเหล่านั้นที่ได้มา นำมาวิเคราะห์ขอบเขตด้านประชากรซึ่งประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งจำนวน 425 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรต้น (Independent variables) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน ภูมิลำเนา และสถานที่พักอาศัย ตัวแปรตาม (Dependent Variables) พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบค่า (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยสุด (Least Significant Difference: LSD)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่นักศึกษาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 87.60 ส่วนใหญ่มีอายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.8 ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายที่ได้จากผู้ปกครองต่อเดือน 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 73.60 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 30.40 และส่วนใหญ่มักพักอาศัยอยู่ หอพัก/บ้านเช่า คิดเป็นร้อยละ 72.40

2. พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ระดับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.24 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อยาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด คือนักศึกษาคิดว่าครอบครัวยุติ พี่น้องของนักศึกษาจะเสียใจและรับไม่ได้หากพบว่านักศึกษาเสพยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 และรองลงมาคือ นักศึกษาคิดว่าการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และนักศึกษาคิดว่ายาเสพติดทำให้การเรียนตกต่ำและหมดอนาคต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดมากกว่าเพศชาย

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีอายุต่างจากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 5 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

หา ที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือนจากผู้ปกครองต่างกันจากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองจาก ยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีภูมิลำเนาต่างกันจากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองจาก ยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 6 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีลักษณะที่พักอาศัย ต่างกันจากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 5 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ผลการวิเคราะห์ พบว่ากลุ่มที่มีลักษณะที่พักอาศัยอยู่บ้านตนเอง ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดแตกต่างกับกลุ่มที่มีลักษณะที่พักอาศัยหอพัก/บ้านเช่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะที่พักอาศัยหอพัก/บ้านเช่า มีระดับความคิดเห็นสูงกว่าลักษณะที่พักอาศัยอยู่บ้านตนเอง ฯลฯ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากวิจัยมาอธิบายเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ภาพรวมระดับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด อยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมที่ชี้ให้เห็นถึงโทษที่เป็นอันตรายต่อร่างกายจึงทำให้นักศึกษาทุกคนมีความตระหนัก

ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดจึงมีแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อป้องกันตนเองและคนรอบข้างให้มีการป้องกันตนจากยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญ แฉกพิมายและปนัดดา ศรีธรรสาร (2555) ได้ศึกษาวิจัย “ผลการวิจัยพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ” พบว่า ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาศาखाวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เพราะนักศึกษาเพศหญิงให้ความสำคัญถึงปัญหายาเสพติดและการป้องกันตนเองจากยาเสพติด นักศึกษาเพศหญิงมีความตระหนักถึงโทษและพิษภัยรวมถึงปัญหายาเสพติดในปัจจุบันมากกว่านักศึกษาเพศชาย จึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอติพงษ์ ต้นศิริ (2560) ได้ศึกษาวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดศึกษากรณีอำเภอแกลง จังหวัดระยอง” พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาศาखाวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาศาखाวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีอายุต่างกันพบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 5 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงทำให้ทราบถึงปัญหาและการแก้ไขตั้งแต่นักศึกษาทุกช่วงอายุให้ความสำคัญเหมือนกันไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang Lanjun (2555) ได้ศึกษาวิจัย “การป้องกันตนเองเกี่ยวกับปัญหาด้านยาเสพติดของนิสิตจีน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา” พบว่า นักศึกษานานาชาติชาวจีนที่มีอายุ ต่างกัน มีการป้องกันตนเองจากปัญหายาเสพติด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาศาखाวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า

นักศึกษานานาชาติในการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีค่าใช้จ่ายต่างกันพบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะนักศึกษาทราบปัญหาและพิษภัยของยาเสพติดว่าเป็นสิ่งอันตรายเป็นสิ่งไม่ดีและยังเป็นสิ่งผิดกฎหมายนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่างกันจึงมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang Lanjun (2555) ได้ศึกษาวิจัย “การป้องกันตนเองเกี่ยวกับปัญหาด้านยาเสพติดของนิสิตจีน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา” พบว่า นักศึกษานานาชาติชาวจีนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในประเทศไทยต่างกัน มีการป้องกันตนเองจากปัญหายาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษานานาชาติในการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษานานาชาติที่มีภูมิลำเนาต่างกันพบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 6 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะนักศึกษารู้ถึงความอันตรายของยาเสพติดและได้รับการขัดเกลาจากครอบครัวดังนั้นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญ แฉกพิมายและปนัดดา ศรีธนะสาร (2555) ได้ศึกษาวิจัย “พฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ” พบว่า ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อการป้องกันยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อยาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษาสามารถดำรงตนเองด้วยการไม่เสพยาเสพติดถึงแม้สถานที่พักอาศัยจะมีการระบาดของยาเสพติดก็ตาม ที่เหลือมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อยาเสพติดอยู่ในระดับมากในทุกเรื่อง โดยเรื่องที่มากที่สุด 5 ลำดับ คือ ครอบครัว ญาติ พี่น้องของนักศึกษาจะเสียใจและรับไม่ได้หากพบว่านักศึกษาเสพยาเสพติด รองลงมา คือ นักศึกษาจะปฏิเสธทันทีเมื่อเพื่อนนำยาเสพติดมาและชวนให้เสพยาเสพติด นักศึกษากลัวว่าหากเสพยาเสพติดและถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้จะทำให้เสียอนาคตทางการศึกษา นักศึกษามีการป้องกันตนเองด้วยการปฏิเสธการทดลองเสพยาเสพติดทุกชนิด และนักศึกษามีความรู้เรื่องพิษภัยของยาเสพติดเป็นอย่างดีจึงไม่เกี่ยวข้องหรือเสพยาเสพติด

ผลการเปรียบเทียบการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษานานาชาติในการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า

นักศึกษาศาสาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีลักษณะที่พิกอาศัยต่างกันพบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 5 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีการพิกอาศัยแบบหอพัก/บ้านเช่ามีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและยังมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดน้อยกว่าซึ่งต่างจากนักศึกษาที่พิกอาศัยอยู่กับครอบครัวเพราะนักศึกษาที่พิกอาศัยอยู่กับครอบครัวได้รับการอบรมสั่งสอนและขัดเกลาจากครอบครัวจึงทำให้มีความรู้เรื่องยาเสพติดจึงมีความแตกต่างจากนักศึกษาที่พิกอาศัยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Edwin H. Sutherland (1924) ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) คือ กระบวนการที่สังคมสั่งสอนโดยตรง หรือโดยอ้อมให้ผู้ที่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้และรับเอาระเบียบวิธีกฎเกณฑ์ ความประพฤติและค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติและความสัมพันธ์ของสมาชิกของสังคมนั้น ซึ่งสมาชิกของสังคมจะต้องผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมตลอดชีวิตโดยตรงและโดยอ้อม การขัดเกลาทางสังคมนั้นอาจส่งผลให้เยาวชนกลายเป็นอาชญากรได้ ขึ้นอยู่กับการขัดเกลาทางสังคมของกลุ่ม 6 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ครอบครัวหากบางครั้งพ่อแม่ไม่มีเวลามารับเลี้ยงดูหรือทำ ตัวอย่างที่ไม่ดีลูกก็จะทำตาม เช่น พ่อแม่ดื่มสุรา หรือเล่นการพนัน จะส่งผลให้เด็กทำตาม
- 2) เพื่อนเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ เพราะในวันหนึ่งเราใช้เวลาอยู่กับเพื่อนมากกว่า พ่อแม่ด้วยซ้ำ เด็กกลุ่มนี้จึงเชื่อเพื่อนมากกว่า เช่น เมื่อมีปัญหาจะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรก โดยไม่คำนึงว่าเพื่อนจะให้คำปรึกษา ในทางที่ถูกต้องหรือไม่
- 3) ศาสนา คนทุกคนย่อมมีศาสนาเป็นตัวยึดเหนี่ยวจิตใจ เพราะทุกศาสนาล้วนสอนให้ทุกคน เป็นคนดี บางคนที่ไม่ปฏิบัติตามแนวทางของศาสนาคนผู้นั้นก็จะกลายเป็นคน ที่ขาดคุณธรรม จริยธรรมและไม่ยอมรับความจริง
- 4) โรงเรียน คือ สถานที่ขัดเกลา รองจากบ้านเพราะสามารถอบรมให้เด็ก เป็นคนที่มีระเบียบวินัยและรู้จักการให้อภัย แต่ปัญหาคือความไม่เข้าใจระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง บางครั้งพ่อแม่ว่าลูก เด็กว่าผิด หรือสอนแนวทฤษฎีมากเกินไป เช่น คนที่ทำชั่วได้ดี ทำให้เด็กเกิดความสับสนและหมดศรัทธา
- 5) อาชีพ คนทุกคนย่อมมีอาชีพเป็นของตัวเอง เช่น ครู ต้องสอนเด็กให้รู้จักการมีเมตตา แพทย์ต้องมีจรรยาบรรณในการรักษาคนไข้ แต่บางคนไม่ได้นำความรู้ที่ตนเองเรียนมาไปใช้ประโยชน์แต่กลับไปใช้ในทางที่ผิด
- 6) สื่อมวลชน เป็นสิ่งสำคัญในการขัดเกลา มีการนำเสนอหลากหลาย รูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นทางโทรทัศน์วิทยุหรือหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ

ความมุ่งหมายของการขัดเกลาทงสังคม อาจแบ่งได้เป็น 4 ประการ

1) ปลูกฝังระเบียบวินัย (Basic Discipline) ระเบียบวินัยเป็นพื้นฐานของมนุษย์ในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กลุ่มได้กำหนดไว้ ฝึกให้มีความอดกลั้นที่จะทำตามความพอใจของตนเอง

2) ปลูกฝังความมุ่งหวัง (Aspiration) ความมุ่งหวังช่วยให้บุคคลมีกำลังใจทำตามระเบียบวินัย ต่าง ๆ เช่น อยาได้ปริญญาต้องเรียนหนังสือ อยาได้เลื่อนขั้นต้องขยัน ทำงานส่วนมากมักจะมุ่งหวังในสิ่งที่สังคมยกย่อง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนเรามีกำลังใจหรือบังคับตัวเองให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยไม่ว่าจะพอใจหรือไม่ก็ตามเพื่อจะได้ในสิ่งที่ตนเองหวังไว้

3) สอนให้รู้จักบทบาทและทัศนคติต่าง ๆ (Social Roles and Supporting Attitudes) เป็นการรู้จักแสดงบทบาทอย่างเหมาะสมตามวาระและโอกาสต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้เพราะบทบาทของแต่ละคนมีไม่เหมือนกัน จึงควรที่จะเรียนรู้และทำตามบทบาทของตนให้ดีที่สุด

4) สอนให้มีทักษะ (Skills) เป็นการเตรียมบุคคลให้มีความชำนาญเฉพาะ อย่างเช่น การประกอบอาหาร การเขียนจดหมาย การใช้โทรศัพท์ การเป็นวิศวกร การเป็นแพทย์ การมีส่วนร่วม ทางการเมือง การส่งอาหาร เป็นต้น เพื่อสังคมจะได้รับประโยชน์จากสมาชิกในหลาย ๆ เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่

การป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ภาพรวมระดับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด อยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมที่ชี้ให้เห็นถึงโทษที่เป็นอันตรายต่อร่างกายจึงทำให้นักศึกษาทุกคนมีความตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดจึงมีแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติด เพื่อป้องกันตนเองและครอบครัวให้มีการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ควรปลูกฝังระเบียบวินัย ปลูกฝังความมุ่งหวัง สอนให้รู้จักบทบาทและทัศนคติต่าง ๆ และสอนให้มีทักษะ (Skills) เป็นการเตรียมบุคคลให้มีความชำนาญเฉพาะ เพื่อเป็นการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการจัดการเดินรณรงค์การป้องกันตนเองจากยาเสพติดในหอพัก/บ้านเช่า และจัดการบรรยายให้ความรู้เรื่องยาเสพติดบอกถึงโทษพิษภัยของยาเสพติดให้นักศึกษาเพศชาย เพื่อเพิ่มความรู้และความตระหนักในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดเนื่องจากผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาที่พักหอพัก/บ้านเช่ายังมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดน้อยและยังพบว่านักศึกษาเพศชายมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดน้อยกว่าเพศหญิง

2. ควรมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดเนื่องจากผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดน้อย จึงทำให้นักศึกษาขาดความรู้ในการป้องกันตนเองจากยาเสพติด

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา สาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. จากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติมในประเด็นที่การศึกษาเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้ และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการวางแผนการแก้ปัญหาเสพติดครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เจริญ แฉกพิมายและปนัดดา ศรีธรรสาร. (2555). พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ประจวบ แหลมหลักและคณะ. (2557). ปัญหาเสพติดในสังคมไทยมุมมองทางสังคมวิทยา. วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีเพเยา, 15(3).
- วรภรณ์ มั่งคั่งและคณะ. (2560). ปัจจัยครอบครัวยที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่ง. วารสารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา, 11(2).
- สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2538). งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา: คู่มือสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ. กรุงเทพฯ: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2562). รายงานผลดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ประจำปีงบประมาณ (2561). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

- อธิพงษ์ ตันศิริ. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดศึกษากรณีอำเภอแกลง จังหวัดระยอง*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Huang Lanjun. (2555). *การป้องกันตนเองเกี่ยวกับปัญหาด้านยาเสพติดของนิสิตจีนกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม). คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Sutherland, Edwin H. (1924). *Principles of Criminology*. Chicago: University of Chicago Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an Introduction Analysis*. New York: Harper & Row.

การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Self-Protection to Avoid Becoming the Victim of Crime in the Faculty of
Human Science and Social Science Students at Suansunandha
Ratjabhat University

กุสุมา นาทันคิ¹

Kusuma Natanked

Received: October 18, 2019

Revised: April 14, 2020

Accepted: April 16, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการป้องกันการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และ 2. ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จากประชากรทั้งหมด 5,771 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกรณีตัวอย่าง 2 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.34, SD = 0.36)

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suansunandha Ratjabhat University

Corresponding author, e-mail: kusuma_muay@hotmail.com, Tel. 098-1817041

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า เมื่อจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ตามเพศ อายุ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภูมิลำเนา สถานที่พักอาศัย ต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีอายุ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภูมิลำเนา สถานที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การป้องกัน, อาชญากรรม, นักศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to 1. Study the level of the action for Self-Protection to avoid becoming the victim of crime in the faculty of Human Science and Social Science students at Suansunandha Rajabhat University and 2. Comparative between personal factors and Self-Protection to avoid becoming the victim of crime in the faculty Human Science and Social Science students. The sample for quantitative research consisted of 400 in the faculty of Human Science and Social Science students of the academic year 2018 from the population of 5,771 people. The research instruments were questionnaires about general information of respondents and Self-Protection to avoid becoming the victim of crime questionnaire by finding the frequency and percentage, finding the mean and standard deviation, Analyzed by t-test independent and One-way ANOVA, data analysis using social science software packages.

The results of this study as follows:

1. Most of the level of the action for Self-Protection to avoid becoming the victim of crime in the faculty of Human Science and Social Science students at Suansunandha Rajabhat University was at a good level ($\bar{X}$ = 3.34, SD = 0.36).

2. Comparative of the between personal factors and Self-Protection to avoid becoming the victim of crime in the faculty Human Science and Social Science students at Suansunandha Rajabhat University when classified by gender, age,

monthly income, homeland, residence found that is different. And when classified by age monthly income, homeland, and residence found that is significantly differently at .05 levels.

Keywords: Protection, Crime, Students

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงอาชญากรรมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับสังคมทุกสังคม เป็นปัญหาสังคมที่สำคัญ ความสุขของประชาชนและภัยต่อสังคม ได้มาทำลายชีวิต ทรัพย์สิน สะท้อนให้เห็นถึงความไม่สมบูรณ์และความบกพร่องของระเบียบของสังคม อาชญากรรมในสังคมไทยที่มีความรุนแรงและมีความหลากหลายขึ้นกว่าในอดีต ทำให้ปัญหาการก่อเหตุอาชญากรรมมีแนวโน้มรุนแรงและความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความทันสมัยของการสื่อสารต่าง ๆ ที่เข้ามาส่งผลกระทบต่อในเรื่องการดำรงชีวิตของประชากรในเรื่องความปลอดภัย ทั้งในด้านร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน แสดงให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตและสังคมไทยอย่างชัดเจนจากเหตุการณ์หรือกรณีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง และในสังคมไทยกำลังประสบกับปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ จึงเป็นปัจจัยและสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้น สังเกตได้จากสถิติคดีอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละปี และชาวอาชญากรรมตามหนังสือพิมพ์และสื่อต่าง ๆ ทำให้เกิดความสูญเสียเป็นอย่างมาก Durkheim (1974) กล่าวว่า อาชญากรรมจะเกิดขึ้นมากในสภาวะที่กฎระเบียบของสังคมไม่สามารถควบคุมความต้องการของบุคคลได้ ซึ่งจะเกิดขึ้นเฉพาะช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเท่านั้น ดังจะเห็นในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลในรูปของทรัพย์สินหรือความสะดวกจะลดน้อยลง หากแต่ความต้องการของบุคคลไม่ได้ลดน้อยลงตามไปด้วย จึงเกิดภาวะไม่สมดุลระหว่างความต้องการกับการตอบสนอง

ปัญหาดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมไทย ทำให้ประเทศขาดความมั่นคง ขาดความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งแต่ละปีผู้ตกเป็นเหยื่อของการก่อเหตุอาชญากรรม ทำให้เสียชีวิตและบาดเจ็บ รวมไปถึงทรัพย์สินที่สูญหายหรือสูญเสียเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากจำนวนสถิติคดีอาญาตามประเภท ปี พ.ศ. 2560-2561 พบว่า ในปี 2561 คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำนวน 18,348 คดี ความประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน จำนวน 56,417 คดี คดียาเสพติด จำนวน 281,005 คดี รวมคดีอาญาจำนวน 355,770 คดี ปี 2561 พบว่าความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำนวน 17,438 คดี ความประทุษร้ายต่อ

ทรัพย์สิน จำนวน 52,874 คดี คดียาเสพติด จำนวน 354,904 คดี รวมคดีอาญาจำนวน 425,216 คดี จากอัตราการเกิดเหตุอาชญากรรม พบว่า มีอัตราการก่อเหตุอาชญากรรมเพิ่มขึ้น 69,446 คดี (ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2562)

แนวทางการป้องกันหรือมาตรการในการควบคุม นับเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างมากที่จะเข้ามาช่วยควบคุมประชากร ในสังคมให้อยู่ในกฎระเบียบตามแบบแผนที่เหมาะสม มีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดและกฎหมายที่คุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเพราะกฎหมายหรือบทลงโทษเป็นเพียงมาตรการทางสังคมที่ทำให้คนกลัวที่จะกระทำความผิดเท่านั้น ซึ่งพื้นฐานของคนทั่วไปจะต้องมีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมรู้จักวิธีการหลีกเลี่ยงเพื่อลดความเสี่ยงไม่ให้ตนเองตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมไม่ว่าจะด้วยสถานการณ์หรือวิธีใดก็ตาม (วิชุดา พวงมาลัย, 2556) การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนในสังคมควรกระทำเนื่องจากประชาชนต่างก็ต้องได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยประชาชนทุกคนต้องร่วมมือป้องกันและแก้ไขเพื่อไม่ให้ตนเองตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Hentig, 1948)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการเกิดอาชญากรรมดังกล่าวทำให้ส่งผลกระทบต่อทั้งความเป็นอยู่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ปัญหาของอาชญากรรมที่มีแนวโน้มสูงขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ประชาชนรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและทรัพย์สินเกิดความหวาดระแวงกลัวว่าอาจจะมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นแก่ตนเอง คนใกล้ชิดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการศึกษาการวิจัยในเรื่องรูปแบบการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เพื่อหาวิธีการในการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐหาแนวทางวิธีการลดปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากการประทุษร้ายต่อร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้าน การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ด้านประชากร ซึ่งประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน ภูมิลำเนา และสถานที่พักอาศัย ตัวแปรตาม (Dependent Variables) การกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 5,771 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบค่า (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยสุด (Least Significant Difference: LSD)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จากการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30 ส่วนใหญ่มีอายุ 18-19 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 ส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายที่ได้จากผู้ปกครองต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนา

อยู่ภาคกลาง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และส่วนใหญ่มีลักษณะที่พักอาศัยอยู่ หอพัก/บ้านเช่า จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50

2. ระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การศึกษาถึงระดับการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษา พบว่า ระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า มีการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.34 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 สำหรับการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเป็นรายข้อ พบว่า การกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกประเภท (เสพ ซื้อ ขาย) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 รองลงมาคือ หลีกเลี้ยงที่จะอยู่ตามลำพังในสถานที่เปลี่ยวหรือมืด เช่น ตึกร้าง, สถานที่ลับตาคน, สวนสาธารณะที่ไม่ค่อยมีคน ฯลฯ ทั้งในช่วงเวลากลางวันและกลางคืนอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 แต่มีการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในเรื่องมีเบอร์โทรศัพท์ของสถานีดารวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไว้ในโทรศัพท์มือถืออยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี มีค่าเฉลี่ย 2.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.17 ซึ่งเป็นการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่ต่ำที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ด้านเพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีอายุต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีอายุต่างกัน พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยเทคนิค LSD พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 24-25 ปี มีค่าเฉลี่ยของการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอายุ 18-19 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีอายุ 24-25 ปี มีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุ 18-19 ปี และนักศึกษาที่มีอายุ 24-25 ปี มีค่าเฉลี่ยของการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอายุ 20-21 ปี โดยนักศึกษาที่มีอายุ 24-25 ปี มีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุ 20-21 และนักศึกษาที่มีอายุ 24-25 ปี มีค่าเฉลี่ยของการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอายุ 22-23 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีอายุ 24-25 ปี มีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุ 22-23 ปี

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่ได้รับจากผู้ปกครองต่างกัน จากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่ได้รับจากผู้ปกครองแตกต่างกันพบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยเทคนิค LSD พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม จำแนกตามค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือนรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกับ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 10,001-15,000 บาท โดยนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทมีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกับนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 5001-10,000 บาท โดยนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทมีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 5001-10,000 บาท และนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ

ป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 5001-10,000 บาท โดยนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 5001-10,000 บาท และนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 10,001-15,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจ่ายต่อเดือน 10,001-15,000 บาท

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีภูมิลำเนาต่างกันจากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 6 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยเทคนิค LSD พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม จำแนกตามภูมิลำเนารายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ โดยนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางมีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ และนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ โดยนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางมีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ และนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางมีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก โดยนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางมีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก และนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีภูมิลำเนา

อยู่ในภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางมีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีลักษณะที่พิกอาศัยต่างกันจากการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของระดับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีลักษณะที่พิกอาศัยแตกต่างกัน พบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยเทคนิค LSD พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม จำแนกตามลักษณะที่พิกอาศัยรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีที่พิกอาศัยอยู่บ้านตนเอง ฯลฯ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม แตกต่างกับนักศึกษาที่มีที่พิกอาศัยหอพัก/บ้านเช่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีที่พิกอาศัยอยู่บ้านตนเอง ฯลฯ มีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีที่พิกอาศัยหอพัก/บ้านเช่า

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากวิจัยมาอธิบายเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ระดับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ด้านการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมระดับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม อยู่ในระดับดี อันเนื่องมาจาก ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมที่ชี้ให้เห็นถึงภัยที่เป็นอันตรายต่อคนในสังคมทำให้นักศึกษาทุกคนมีความตระหนักถึงโทษของอาชญากรรม จึงมีแนวทางการแก้ไขป็นหาอาชญากรรมเพื่อป้องกันตนเองและคนรอบข้างให้มีความปลอดภัยไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อจากการก่อเหตุอาชญากรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิสา อินอุทัย (2557) ได้ศึกษาวิจัย “การป้องกันตนเอง

ไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี” พบว่า ประชาชนมีระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในภาพรวมอยู่ในระดับดี

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไม่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากอาชญากรรมเป็นภัยที่เกิดขึ้นได้กับทุกเพศ จึงทำให้มีทุกคนมีความตระหนักถึงโทษของอาชญากรรมและการเฝ้าระวังตนเองจากอาชญากรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของสุนิสา อินอุทัย (2557) ได้ศึกษาวิจัย “การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี” พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิสา อินอุทัย (2557) ได้ศึกษาวิจัย “การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี” พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการเปรียบเทียบการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน แตกต่างกันมีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อันเนื่องมาจาก ขาดความระมัดระวัง คือบุคคลที่มีรายได้มากมักพกสิ่งของมีค่าติดตัวทำให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมสูงกว่าบุคคลที่มีรายได้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีศักดิ์ สมบุญ (2554) ได้ศึกษาวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรท่าชะปะ จังหวัดชุมพร” พบว่า กลุ่มที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรท่าชะปะ จังหวัดชุมพรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการเปรียบเทียบการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประเทือง ธนิตผล (2556) กล่าวว่า พวกที่อพยพมาจากที่อื่นและชนกลุ่มน้อย เป็นกลุ่มคนที่ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ต้องเรียนรู้ทางวัฒนธรรม สภาพปัญหา และบริบทภายในพื้นที่ ซึ่งเป็นอุปสรรคของพวกที่อพยพมาจากอื่น ซึ่งมักจะได้รับความไม่เท่าเทียมกันกับคนส่วนใหญ่ในสังคมที่อยู่ดั้งเดิมทั้งในแง่ของกฎหมายและในแง่ของความเป็นจริงอาจเจอความอคติทางด้านเชื้อชาติก็จะส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในสังคมได้มากขึ้น โอกาสที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจึงมีมาก และมีโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทรุนแรง แตกต่างกับคนที่อาศัยอยู่ในภูมิลำเนาเดิมที่ได้รับโอกาสมากกว่าและไม่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่

ผลการเปรียบเทียบการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พักอาศัย มีการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกัน อันเนื่องมาจาก นักศึกษาส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่หอ/บ้านเช่า ซึ่งในซอยที่พักอาศัยนั้นเป็นซอยที่เปลี่ยวแสงสว่างไม่เพียงพอทำให้มีโอกาสการลงมือก่อเหตุของอาชญากร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine activities theory) โคเฮนและเฟลสัน (Cohen & Felson, 1979) มีสมมติฐานว่าการเกิดอาชญากรรมนั้นเกิดจากการกระทำที่เป็นนิสัยประจำของเหยื่อประสมกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เหมาะสม กล่าวว่าเหยื่อหรือ เป้าหมายที่เหมาะสมแก่การลงมือก่ออาชญากรรม ได้แก่ บุคคลที่กลับบ้านคนเดียวในซอยเปลี่ยวหรือมีไฟน้อยเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและ ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม กองบังคับการปราบปราม (2550) กล่าวว่า การเฝ้าระวังโดยธรรมชาติ (Natural Surveillance) โดยการใช้ความจริงที่ว่าคนร้ายไม่ยอมให้คนมองเห็น ไม่ชอบให้ใครจับบาปหน้าได้ ดังนั้น จึงต้องทำให้พื้นที่นั้นมีการเฝ้าระวังโดยธรรมชาติ อาทิ เช่น ทำให้อุโมงค์ เสาชิงช้า กำบังสายตาออกไป เพื่อให้คนทั่วไปสามารถมองเห็นผู้บุกรุกได้ง่ายขึ้น ทำหน้าตาประตูให้หันออกไปทางถนนหรือที่จอดรถ ปรับทางเท้าหรือถนน ทำเฉลียงประตูหน้าบ้าน ติดไฟแสงสว่าง ทำระเบียงหรือกำแพงให้โปร่งใส กำจัดมุมอับและที่ลับตาออกไป จัดกิจกรรมเพื่อให้มีคนพลุกพล่านใกล้เสียงหรือในบริเวณที่ล่อแหลมเพื่อให้มีคนช่วยเฝ้าระวังมากขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักศึกษา พบว่า ระดับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมภาพ

รวมอยู่ในระดับดี สำหรับการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเป็นรายข้อ พบว่า การกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกประเภท (เสพติด ชื้อ ขาย) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ หลีกเลี้ยงที่จะอยู่ตามลำพังในสถานที่เปลี่ยวหรือมืด เช่น ตึกร้าง, สถานที่ลับตาคน, สวนสาธารณะที่ไม่ค่อยมีคน ฯลฯ ทั้งในช่วงเวลากลางวันและกลางคืนอยู่ในระดับดี แต่มีการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในเรื่องมีเบอร์โทรศัพท์ของสถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไว้ในโทรศัพท์มือถืออยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ซึ่งเป็นการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่ต่ำที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาดังกล่าวมาข้างต้น ปรากฏว่าการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาพรวมอยู่ในระดับดี ผู้วิจัยอยากให้มีหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาพบปะนักศึกษา เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างนักศึกษา กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการช่วยกันเฝ้าระวัง และร่วมกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ โดยใช้วิธีการแนะนำการสังเกตการณ์การกระทำของบุคคลรอบข้างที่อาจจะเป็นอาชญากรได้ รวมทั้งวิธีการป้องกันตนเอง และการดูแลทรัพย์สินไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และรวมถึงการต่อสู้ป้องกันตัวซึ่งผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมสามารถใช้เพื่อป้องกันตนเองได้ในขณะเกิดเหตุ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. ควรศึกษาเรื่อง การร่วมมือของนักศึกษา กับเจ้าหน้าที่รัฐในการเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรม ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
3. จากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติมในประเด็นที่การศึกษาเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้ และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการวางแผนการแก้ปัญหาอาชญากรรมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองบังคับการปราบปราม. (2550). *ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ทวีศักดิ์ สมบุญ. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรท่าแพะ จังหวัดชุมพร*. (ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ประเทือง ธนิตผล. (2556). *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2562). *สถิติอาชญากรรมฯ*. เข้าถึงได้จาก <http://social.nesdb.go.th>
- วิชุดา พวงมาลัย. (2556). *ปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย*. เข้าถึงได้จาก <http://sd-group1.blogspot.com/2013/01/53242568.html>
- สุนิสา อินอุทัย. (2557). *การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบล แสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป). วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cohen, L. E, & Felson, M. (1979). *Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activit Approach*. American Sociological Review.
- Durkheim E. (1974). *Sociology and Philosophy*. New York: Rout ledge.
- Hentig, H. V. (1948). *The Criminal and His Victim*. New Haven: Yale University Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an Introduction Analysis*. New York: Harper & Row.

โรงเรียนผู้สูงอายุกับการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพชีวิต

Elderly school and learning to improve the quality of life

พระครูสิริภุรินัทธ (ภุรินทร์ ดิษสวรรณ)¹

Phrakhrusiriphurinithat (Phurinat Dissawan)

Received: August 20, 2019

Revised: January 27, 2020

Accepted: January 28, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุกับการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ปัจจุบันสภาพแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลให้ภาระพึ่งพิงของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น การดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ หากไม่มีการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสม แม้ประชากรสูงอายุนี้อายุยืนยาว แต่มิได้หมายความว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเหล่านั้นดีตามไปด้วย เนื่องจากปัจจัยสภาพร่างกายที่ทรุดโทรม สภาพแวดล้อมที่แออัด สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากระบบครอบครัวขยาย กลายเป็นระบบครอบครัวเดี่ยว วัฒนธรรมการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวลดน้อยลง ทำให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งมากขึ้น ดังนั้นประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่นของประเทศ มาตรฐานสากลซึ่งหมายความว่าประเทศไทยต้องมีการเตรียมการด้านเศรษฐกิจ สังคมและด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โรงเรียนผู้สูงอายุจึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษา การพัฒนาทักษะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุจะเป็นเรื่องสำหรับผู้สูงอายุสนใจและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะชีวิตที่จำเป็น ขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงศักยภาพ โดยการถ่ายทอดภูมิความรู้

¹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: nbc_mcu@hotmail.co.th, Tel. 094-965-3456

ประสบการณ์ที่สั่งสมแก่บุคคลอื่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่าคู่กับชุมชน จะทำให้ผู้สูงอายุมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคม และมีความสุขในบั้นปลายของชีวิต

คำสำคัญ: โรงเรียนผู้สูงอายุ, การเรียนรู้, การพัฒนา, คุณภาพชีวิต

Abstract

The objectives of this study was to Elderly school and learning to improve the quality of life. Results of the Academic; at present, as the trend of society has changed into the elderly society it is also increasing the dependence of the elderly therefore caring and improving the quality of life of the elderly becomes an obstacle to national development. Without proper preparation for this problem even the elderly has a longer life but does not mean that the quality of their life is good as well. Due to the deteriorating physical condition, the environment is getting worse and social conditions that change from extended family systems to a single family system as the culture of caring for the elderly in the family has decreased it is causing the elderly to be more neglected. Therefore, Thailand must be prepared to step into the quality elderly society along with other developments in the country according to international standards which means that Thailand has to prepare for the socio-economic and health care for the elderly in order to cope with such changes. The elderly school is another form of promoting lifelong learning, education management, skills development to improve the quality of the elderly's life and the activities of the elderly school, it is an issue that the elderly are interested in and important to their life. It Helps to increase knowledge and necessary life skills. At the same time, it is an area where the elderly will show their potential by transferring the knowledge, experience and accumulated experience to other people in order to use their wisdom to maintain value with the community. This will make the elderly live a valuable life that can benefit society and happiness at the end of their life.

Keywords: Elderly school, Learning, Development, Quality of life

บทนำ

โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นการจัดการศึกษา อีกรูปแบบหนึ่งที่ต้องการให้ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตเกิดจากแนวคิดที่ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญและพลังของผู้สูงอายุ โดยการสร้างพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น การเกิดขึ้นของโรงเรียนผู้สูงอายุยังสอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2542-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2552) และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ข้อเสนอเชิงนโยบายในเวทีการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี 2533 และ 2556 และแผนระดับชาติหลายฉบับที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาศักยภาพของบุคคลอย่างต่อเนื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษา การพัฒนาทักษะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุจะเป็นเรื่องที่ผู้สูงอายุสนใจและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะชีวิตที่จำเป็นโดยวิทยากรจิตอาสาหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงศักยภาพ โดยการถ่ายทอดภูมิความรู้ประสบการณ์ ที่สั่งสมแก่บุคคลอื่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่าคู่กับชุมชน โรงเรียนผู้สูงอายุหลายแห่งตั้งขึ้นโดยใช้อาคารเรียนเก่าของโรงเรียนที่เลิกกิจการหรือตั้งอยู่ในชมรมผู้สูงอายุภายในวัด บางแห่งใช้บ้านของผู้ริเริ่มก่อตั้งเป็นสถานที่ดำเนินการการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุในระยะแรก อาจเป็นเพียงการรวมกลุ่มพบปะพูดคุยกัน แล้วจึงค่อยๆ มีรูปแบบชัดเจนขึ้น มีกิจกรรมที่หลากหลายตามความต้องการของผู้สูงอายุ หรืออาจเป็นการขยายกิจกรรมจากที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว เช่น ศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม (ศาลาสว่างสุข) ศูนย์สามวัย ธนาคารความดี เป็นต้น โรงเรียนผู้สูงอายุสามารถมีรูปแบบและกิจกรรมที่หลากหลายทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ ความต้องการของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ จะกำหนดตารางกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ไว้ชัดเจน ระยะเวลาเปิดเรียนอาจเป็นตลอดปีหรือเปิดเป็นช่วงเวลาตามหลักสูตรที่จัดอบรม ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 วัน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาตนเอง การดูแล ค้ำครอง และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ คุณค่าภูมิปัญญาผู้สูงอายุให้เป็นที่ประจักษ์และยอมรับ เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดำรงสืบทอดต่อไป (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2561)

ด้วยเหตุนี้ การวางแผนรับมือการช่วยเหลือและพัฒนาผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพจึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 ระบุว่า “ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริมการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การศาสนา ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพที่เหมาะสม การพัฒนาตนเอง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น” ในกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุก็คือ การก่อตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษา การพัฒนาทักษะ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จะเป็นเรื่องสำหรับผู้สูงอายุสนใจและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทักษะชีวิตที่จำเป็นโดยวิทยาการจิตอาสาหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่สำหรับผู้สูงอายุที่จะได้แสดงศักยภาพโดยการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่สั่งสมแก่บุคคลเพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่าแก่ชุมชน

โรงเรียนผู้สูงอายุในการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ

การก่อตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพให้กับผู้สูงอายุ โดยภาครัฐได้กำหนดเรื่องผู้สูงอายุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 53 ว่า “บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ” ตามมาตรา 80 (1) ว่า “รัฐต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, 2550) จากการทำงานพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุผ่านงานดำเนินงาน โรงเรียนผู้สูงอายุต่อการพัฒนาผู้สูงอายุ ดังนี้

1. เป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต: ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ผู้สูงอายุมีโอกาสนในการเรียนรู้ในสิ่งที่อาจจะไม่เคยได้ทำและไม่เคยเข้าถึงทรัพยากรบางอย่างในช่วงวัยทำงาน
2. เป็นพื้นที่ของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผู้สูงอายุได้มีโอกาสพบปะเพื่อนฝูงทั้งเก่าและใหม่ จากเดิมที่ด้วยร่างกายและความไม่พร้อมด้านการเดินทาง ก็ได้มีโอกาสพูดคุยกับเพื่อน และทำให้ผู้สูงอายุได้คลายความรู้สึกในด้านลบ เช่น ความวิตกกังวล ความตึงเครียด ความเหงา เป็นต้น
3. เป็นพื้นที่ส่งเสริมคุณค่าในตัวเอง : การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็น ผู้นำในด้านต่าง ๆ ทั้งการทำกิจกรรมในโรงเรียน การเป็นวิทยากรให้กับภายนอก นอกจากเป็นการยกย่องเชิดชูผู้สูงอายุต่อสาธารณะแล้วยังเป็นการส่งเสริมคุณค่าในตัวเองให้กับผู้สูงอายุอีกด้วย เพราะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกได้ว่า ตนเองมีความสามารถ “เราทำได้” ซึ่งเป็นความรู้สึกสำคัญที่นำไปสู่สุขภาพที่ดี

4. เป็นพื้นที่สุขภาวะ: การที่พื้นที่ของโรงเรียนผู้สูงอายุ กลายเป็นพื้นที่แห่งการสื่อสารทางตรงที่นำไปสู่สุขภาวะ เพราะการมีเพื่อนในวัยเดียวกัน จะนำไปสู่การกระตุ้นพฤติกรรมเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ขวนกันไปออกกำลังกาย กิจกรรมสร้างสรรค์ในพื้นที่โรงเรียนจะเป็นทั้งพื้นที่ที่ดูแลสภาพทั้งร่างกาย จิตใจ ที่ส่งเสริมความสุขของผู้สูงอายุ การกระตุ้นความคิดจะทำให้ลดอัตราความเสี่ยงต่อโรคความจำเสื่อมได้อีกด้วย (Jake Harwood, 2007)

โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่สำคัญเป็นสถานที่ที่มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับชุมชน ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศแก่ชุมชน บทบาทในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ดังนั้น การนำโรงเรียนมาเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กล่าวคือ โรงเรียนควรที่จะมีการร่วมมือกับชุมชน หรือหน่วยงานระดับมหาวิทยาลัยในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ โดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุในลักษณะเชิงรุกและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยเน้นการพัฒนาผู้สูงอายุอย่างมีความรู้และทักษะที่ดีพอ ให้เกิดศักยภาพของการเป็นผู้สูงอายุ สังคมไทยก็ไม่ต้องกลัวกับการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในกายภาคหน้าของผู้สูงอายุ ย่อมเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิต ซึ่งสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะพิเศษที่จะนำแนวคิดโรงเรียนเป็นฐานมามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และนำไปขยายผลได้อย่างมีประสิทธิภาพในชุมชนและสังคมต่อไป

การดำเนินการกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ

การดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถ ส่งเสริมสนับสนุนคนสูงวัยที่มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ภายใต้การสร้างกิจกรรมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของประชากรโลกที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่สูงขึ้น จึงได้มีการส่งเสริมศักยภาพให้ผู้สูงอายุไม่เป็นการะให้กับลูกหลานมากจนเกินไป การดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นการดำเนินงานในแนวทาง “ทฤษฎีกิจกรรม” ที่เชื่อว่า “กิจกรรมทางสังคม” เป็นแก่นแท้ของชีวิตและจำเป็นสำหรับคนทุกวัย ไม่ยกเว้นแม้แต่ผู้สูงอายุ เนื่องจากกิจกรรมทางสังคมมีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยทฤษฎีนี้จะส่งเสริมให้ผู้สูงอายุต้องมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมากขึ้นและบ่อยขึ้น ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักจะเห็นด้วยว่าการทำกิจกรรมจะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้สูงอายุ (กาญจนา แก้วเทพและคณะ, 2554) ได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานผู้สูงอายุ ผ่านการถอดบทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุใน

หลายพื้นที่ ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานภายใต้เครือข่ายความร่วมมือมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ กิจกรรมสามารถดำเนินการได้ด้วยหลักบริหารจัดการ 5 ก คือ กลุ่ม กรรมการ กติกาหรือข้อตกลง ร่วมกัน กิจกรรม และกองทุน ทั้งนี้ เห็นว่าหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนงานก็คือ “การทำงานด้วย จิตอาสา” โรงเรียนผู้สูงอายุหลายแห่งตั้งขึ้นโดยใช้อาคารเรียนเก่าของโรงเรียนที่เลิกกิจการหรือ ตั้งอยู่ในชมรมผู้สูงอายุภายในวัด บางแห่งใช้บ้านของผู้ริเริ่มก่อตั้งเป็นสถานที่ดำเนินการ การจัดตั้ง โรงเรียนผู้สูงอายุในระยะแรกอาจเป็นเพียงการรวมกลุ่มพบปะพูดคุยกันแล้วจึงค่อยๆ มีรูปแบบที่ ชัดเจนขึ้น มีกิจกรรมที่หลากหลายตามความต้องการของผู้สูงอายุ หรืออาจเป็นการขยายกิจกรรม จากที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว เช่น ศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม (ศาลาสว่างสุข) ศูนย์สาม วัย ธนาการความดี เป็นต้น โรงเรียนผู้สูงอายุ สามารถมีรูปแบบและกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ความต้องการของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุจะกำหนด ตารางกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ไว้ชัดเจน ระยะเวลาเปิดเรียนอาจเป็นตลอดปี หรือเปิดเป็นช่วงเวลา ตามหลักสูตรที่จัดอบรม ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 วัน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2561)

โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ต้องการให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต เกิดจากแนวคิดที่ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญและพลังของผู้สูงอายุโดยการสร้างพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและภาคเครือข่ายการเกิดขึ้นของโรงเรียนผู้สูงอายุยัง สอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติให้ความสำคัญกับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนา ศักยภาพของบุคคลอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ เป็นประโยชน์ การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเป็นแนวทางสำหรับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นองค์กรผู้สูงอายุตลอดจนหน่วยงานที่สนใจ จัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับบริบทของ พื้นที่ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้สูงอายุไทย

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียนผู้สูงอายุสามารถมีได้หลายรูปแบบ แต่กิจกรรม ที่ผู้สูงอายุให้ความสนใจ คือ การให้ความรู้ เช่น การเรียนรู้เรื่องการลงลายมือชื่อบนกระดาษเปล่า ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกหลอกทำธุรกรรมทางกฎหมาย เป็นต้น การให้ความรู้ในการใช้โทรศัพท์ Smart Phone ก็เป็นอีกหนึ่งช่องทางที่สามารถส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุได้รู้จักการใช้เทคโนโลยีที่ทำให้เข้าถึง ทรัพยากร เช่น สมาร์ทโฟนราคาแพงที่มีแอปพลิเคชันเพื่อใช้งานนอกเหนือจากการใช้โทรศัพท์เพื่อ สื่อสารโดยเฉพาะ กิจกรรมที่ทำให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ ก็เป็นสิ่งที่แปลกใหม่

สำหรับผู้สูงอายุหลายท่าน เพราะไม่เคยได้หยิบจับหรือสัมผัสคอมพิวเตอร์ พบว่า ความสุขที่ได้ร่วมเรียนรู้กับเพื่อน เนื่องจากเป็นสิ่งที่เปิดโลกทัศน์ให้กับผู้สูงอายุด้วย การเลือกโปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ควรคำนึงถึงประโยชน์ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น การใช้อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ส่งผลให้ผู้สูงอายุ มั่นใจและมีความต้องการเรียนรู้ กิจกรรมศึกษาดูงานก็เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ช่วยเปิดโลกทัศน์ของผู้สูงอายุซึ่งไม่จำเป็นจะต้องพาผู้สูงอายุไปต่างจังหวัด แต่ว่าในพื้นที่ใกล้เคียงก็มีพื้นที่หรือประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้สูงอายุไม่เคยได้เยี่ยมชมเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การเยี่ยมชมแปลงเกษตรก็ทำให้เข้าระลึกถึงความหลังว่ามีความผูกพันกับพื้นที่เดิมที่เคยทำกินอย่างไร และเปิดโอกาสให้เขาเห็นว่าพืชพันธุ์ชนิดใดที่สามารถปลูกในพื้นที่ของเขาได้ เป็นต้น แม้ว่าการมีกิจกรรมทำจะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้สูงอายุอย่างไรก็ตาม ในภาคปฏิบัติต้องคำนึงถึงการทำกิจกรรมประเภทใดที่จะเหมาะสมตามความต้องการของผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม เนื่องจากภายในกลุ่มผู้สูงอายุยังมีความแตกต่างด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น ผู้สูงอายุในชนบทอาจจะสนใจกิจกรรมศาสนาแต่ไม่สนใจกิจกรรมออกกำลังกายและไม่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในขณะที่ผู้สูงอายุที่เป็นคนชั้นกลางในเมืองอาจจะสนใจการออกกำลังกายและการท่องเที่ยว เป็นต้น

การสร้างการมีส่วนร่วมและการคำนึงถึงความต้องการของผู้สูงอายุและความเหมาะสมในการทำกิจกรรม ควรมีการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสำรวจฐานข้อมูลประชากรประจำปี เพื่อให้เกิดการวางแผนที่ชัดเจนให้ความสำคัญกับคุณภาพของชีวิต และการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม คือ กาย จิต สังคม และปัญญา ภายใต้การสนับสนุนและความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย หนุนเสริมการดำเนินการผ่านการจัดการระบบการพัฒนาสุขภาวะผู้สูงอายุในชุมชน ยิ่งไปกว่านั้นควรมีการเสริมศักยภาพให้กับชมรมผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการให้มากขึ้น เพื่อให้เป็นกลไกในการสร้างการมีส่วนร่วมและสามารถระดมความคิดเห็นจากสมาชิกในลักษณะ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์” และร่วมกันออกแบบและดำเนินกิจกรรมพัฒนาสุขภาวะผู้สูงอายุให้มีความต่อเนื่อง เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาผู้สูงอายุของแต่ละพื้นที่ (กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจและวรารกร เกรียงไกรศักดิ์ดา, 2560) การสื่อสารกับผู้สูงอายุ การสื่อสารเป็นเรื่องสำคัญในการชักชวนผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ประเด็นที่อยู่ในความสนใจหลักของผู้สูงอายุ เช่น เรื่อง “สุขภาพ” จะช่วยให้ผู้สูงอายุในชนบทให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม และเมื่อเห็นว่าเป็นประโยชน์ก็สามารถชักจูงเพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมได้ด้วย ทั้งนี้ การสื่อสารด้วยภาษาถิ่นของผู้จัดกิจกรรมจะช่วยสร้างความคุ้นเคยและทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกเป็นกันเอง และไม่เคอะเขินในการแสดงความคิดเห็น การส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลาย จะเป็นทางเลือกของผู้สูงอายุที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเองสนใจ โดยไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมกิจกรรม

ตลอดเวลา ไม่เหมือนกับการเข้าโรงเรียนประถมหรือมัธยม อย่างไรก็ตาม การได้พบปะเพื่อนในแต่ละกิจกรรม เพื่อนจะช่วยถ่ายทอดสิ่งที่เขาได้เรียนรู้จากกิจกรรมอื่นที่เขาได้เข้าร่วม เป็นการดึงความสนใจให้เพื่อนอยากเข้าร่วมกิจกรรมนั้นได้มากขึ้น โดยประยุกต์ใช้แนวทางของคู่มือโรงเรียนผู้สูงอายุได้ สิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงถึงก็คือ “พื้นที่” สำหรับทำกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นสิ่งที่ช่วยดึงดูดให้ผู้สูงอายุได้เปิดโลกทัศน์ การชักชวนผู้สูงอายุเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนต่างพื้นที่ ซึ่งอาจจะเป็นภายในชุมชนหรือการศึกษาดูงานนอกชุมชนจะส่งเสริมทำให้ผู้สูงอายุเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขมากกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียน

นอกจากนี้การส่งเสริมกิจกรรมนั้นหนาแน่นทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และเกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงความคิด สร้างสรรค์ เพราะจะกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกระตือรือร้น เช่น กิจกรรมวาดรูป กิจกรรมทำท่าทางประกอบเพลง นอกจากนี้ การส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ของคนต่างวัยก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน เนื่องจากการทำกิจกรรมสาธารณะหลายอย่างมักจะแบ่งด้วยอายุ เช่น กีฬาของผู้สูงอายุ กีฬาเด็ก และให้คนช่วงวัยอื่นเป็นผู้ดู ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย ดังนั้น ในกิจกรรมสาธารณะบางอย่างจึงควรมีการคิดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสนุกสนานร่วมกันระหว่างวัยจะช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและชุมชนที่มีระยะห่างลดลงได้ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันผู้สูงอายุ อาจจะมีกิจกรรม เช่น การถาม-ตอบ ความรู้เรื่องคนสูงอายุในครอบครัวโดยให้เด็กเป็นคนตอบ เป็นต้น การส่งเสริมกิจกรรมในโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุจะเป็นการสร้างการเรียนรู้และการสานสัมพันธ์ ลดช่องว่างระหว่างวัยได้เป็นอย่างดี โดยจัดกิจกรรมผู้สูงอายุผ่านกิจกรรมจิตอาสา การทำงานจิตอาสาร่วมกันในชุมชนในนามโรงเรียนผู้สูงอายุ นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือผู้สูงอายุทางหนึ่งแล้ว ยังเป็นการสานสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนให้รู้จักการเรียนรู้ชุมชนอีกด้วย ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมสภาเด็กและเยาวชนให้มีบทบาทในการดำเนินงานเหล่านี้ ทั้งนี้ เราจะพบว่าข้อจำกัดของการเป็นสมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุก็คือ ผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง โดยเฉพาะผู้ป่วยติดเตียงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้การสร้างกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสร้างกำลังใจให้ผู้สูงอายุก็เป็นหนึ่งในกิจกรรมสามารถส่งเสริมในกลุ่มสมาชิกได้

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมทำกิจกรรมเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพ มีความกระตือรือร้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและสังคมเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดพื้นที่ชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมแสดงบทบาททักษะต่าง ๆ ให้เกิดการยอมรับในโอกาสต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและมีความภูมิใจ เกิดการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทสรุป

โรงเรียนผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนท้องถิ่น ทั้งเป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นพื้นที่ของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ส่งเสริมคุณค่าในตัวเองให้กับผู้สูงอายุและเป็นพื้นที่สุขภาวะ เป็นรูปแบบทางออกที่จะทำให้สามารถจัดกิจกรรมผู้สูงอายุได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตัวเองได้ โดยการสร้างค่านิยมให้ผู้สูงอายุเป็นทั้งผู้รับและผู้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน รวมถึงส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่ยังสามารถสร้างคุณประโยชน์ได้ในทุกระดับทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน สังคม ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและชุมชน ตามวิสัยทัศน์ที่ว่า “แก่ออย่างสง่า ชราอย่างมีคุณภาพ” การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุไม่มีรูปแบบและกิจกรรมตายตัว ขึ้นอยู่กับบริบทพื้นที่ความต้องการของผู้สูงอายุ และหน่วยงานที่จัดตั้งทั้งที่เป็นหน่วยงานข้าราชการ องค์กร ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา หรือผู้นำสถาบันการศึกษา ในรูปแบบการบริหารต่าง ๆ อาทิ การบริหารรูปแบบบูรณาการเครือข่ายจากทุกภาคส่วนและทุนสังคมจากทุกประเภท การบริหารแบบมีคณะกรรมการระหว่างสถาบันศาสนา และองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารแบบมีคณะกรรมการจากหน่วยงานจัดตั้ง เป็นต้น และแม้โรงเรียนผู้สูงอายุจะมีวิธีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน แต่เกิดขึ้นภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนร่วมกัน โดยมีกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ คือ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านจิตใจ และด้านสติปัญญา ตามกรอบหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย ๓ กลุ่มวิชาหลัก คือ วิชาชีวิต วิชาชีพ และวิชาการ สำหรับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ เป็นการงานเชิงบูรณาการเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ยั่งยืน สร้างการมีส่วนร่วมและการคำนึงถึงความต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อสร้างกิจกรรมที่เหมาะสม สร้างกลไกการสื่อสารกับผู้สูงอายุ มีการส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และเกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาเพื่อให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนผู้สูงอายุ ทั้งนี้โรงเรียนผู้สูงอายุจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้นั้น จะต้องประกอบด้วย (1) มีผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ทุ่มเท เสียสละ และมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์กิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ (2) มีเป้าหมายชัดเจนและมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (3) มีส่วนร่วมของสมาชิกทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (4) มีเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็งในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อประสานพลังในการทำงานร่วมกัน (5) มีการเรียนรู้และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยการทบทวนตนเองและสรุปบทเรียนในการทำงานเป็นระยะ เรียนรู้จุดแข็ง จุดอ่อน ข้อที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้นและนำมาพัฒนากระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง (6)

มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนุนเสริม การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น งบประมาณ บุคลากร สถานที่ การประสานเครือข่ายซึ่งการดำเนินการดังกล่าว จะทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสามารถในการดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น เห็นคุณค่าในชีวิตเพิ่มขึ้น รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสังคม เกิดสัมพันธภาพที่ดีและความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนฝูง สามารถนำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่น และยังก่อให้เกิดอาชีพ เสริมสร้างรายได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2561). *ยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี ประจำปี พ.ศ. 2561-2580*. เข้าถึงได้จาก http://www.dop.go.th/download/knowledge/th1539326153-138_0.pdf.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2561). *การจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.dop.go.th/th/topic/view=54>.
- กาญจนา แก้วเทพและคณะ. (2554). *ผู้คนที่หลากหลาย ในการสื่อสาร: เด็ก สตรี และผู้สูงวัย*. (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ และวรากร เกรียงไกรศักดิ์ดา. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานของชุมชนในการพัฒนาสุขภาวะผู้สูงอายุ. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 22(1).
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550, 24 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, หน้า 11, 16, 23.
- Jake Harwood. (2007). *Understanding Communication and Aging: Developing Knowledge and Awareness*. Los Angeles: Sage Publications.

การวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดเชยค่าสินไหมทดแทน สู่การปฏิบัติ

Analysis of Implementation of the Compensation Management Policy

ปัญญนิสาร องค์กรปรัชญากุล¹ และกริต เพ็มตันจิตต์²

Pannisa Ongprachayakul and Grit Permtanjit

Received: August 15, 2019

Revised: January 24, 2020

Accepted: January 27, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดเชยค่าสินไหมทดแทนสู่การปฏิบัติ การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพจากข้อมูลเอกสาร และวิเคราะห์ด้วยวิธีการจำแนกข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหาการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงนโยบายศาสตร์และการบริหารจัดการ

ผลการวิจัย พบว่า

1. นโยบายการบริหารจัดการการชดเชยค่าสินไหมทดแทนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยที่ออกเป็นประกาศให้บริษัทประกันภัยต้องปฏิบัติตามนี้เป็นนโยบายสาธารณะประเภทระเบียบกฎเกณฑ์ (Regulative Policy) กำหนดบังคับให้บริษัทประกันภัยต้องปฏิบัติตาม
2. กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดเชยค่าสินไหมทดแทนไปสู่กลุ่มบริษัทประกันภัยให้ปฏิบัติตามนั้น ควรพัฒนาการบริหารจัดการให้มีหลักเกณฑ์การวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้เป็นมาตรฐานที่ชัดเจน

¹ สำนักงานปัญญนิสาร ทุนความ; Pannisa Council

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author, e-mail: pantip2ong@gmail.com, Tel. 089-8717191

3. ควรนำหลักธรรม อิทธิบาท 4 เข้ามาเสริมการพัฒนาจริยธรรมการบริหารจัดการให้
เพิ่มพูนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : นโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน, บริษัทประกันภัย,
สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

Abstract

This study has the following objectives to Analysis of Implementation of the Compensation Management Policy. This study Qualitative from documentary and analyse method relate document.

The study in policy science and management found that;

1. the Compensation Management Policy of the Office of Insurance Commission as issued in the form of a notification for insurance companies to comply with is a regulative policy that prescribes insurance companies' observance.

2. The implementation of the compensation management policy as conducted to insurance companies should develop the management to have criteria of efficiency measurement as a clear-cut standard

3. That applies the Dharma principle of Four Foundations improve the management ethics for Accomplishment for better completion.

Keywords: compensation management policy, insurance companies,
Office of Insurance Commission

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเป็นองค์กร
ภาครัฐที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักในการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และ
เป็นหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก สมาคมผู้ควบคุมธุรกิจประกันภัย
นานาชาติ (IAIS) และได้นำมาตราฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย (Insurance Core Principles
and Methodology (ICPs)) ทั้ง 26 ICPs มาใช้เป็นหลักการมาตรฐานในการกำกับดูแลธุรกิจ
ประกันภัยของประเทศไทย ส่วนในด้านการชดใช้เงินหรือการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น ได้นำ

มาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย (Insurance Core Principles and Methodology (ICPs)) (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, มาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย, 2562) ICP 19: พฤติกรรมการค้าเงินธุรกิจ (Conduct of Business) มากำหนดเป็นนโยบายในการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยด้านการจัดการสินไหม นำมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาการประกันภัย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2559-2563) (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, แผนพัฒนาการประกันภัย ฉบับที่ 3, 2562) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมประกันภัย ข้อ 3. ยกระดับพฤติกรรมทางการตลาดของระบบประกันภัย เพื่อให้ระบบประกันภัยมีการดำเนินการ และให้บริการประชาชนด้วยความเป็นธรรมและประชาชนมีความเชื่อมั่น โดยดำเนินการดังข้อ 3.2 ยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการสินไหม และการจัดการเรื่องร้องเรียนด้านประกันภัยที่เป็นธรรม มีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน และได้นำนโยบายดังกล่าวมาทำการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมโดยการออกประกาศเกี่ยวกับการบังคับบริษัทประกันภัยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย คือ ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ.2559

ตามที่กล่าวมานั้นจึงสนใจศึกษา วิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสู่การปฏิบัติ เพื่อจะได้ทราบประการแรกว่า การจัดทำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยนั้นจะเป็นนโยบายสาธารณะประเภทที่เหมาะสมสอดคล้องทำให้บริหารจัดการจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ประการที่สอง สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยจะมีกระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปกำกับและส่งเสริมให้กลุ่มบริษัทประกันภัยปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมายอย่างไร

แนวคิดที่มานโยบายการกำกับดูแลการจัดการสินไหมทดแทนมาใช้บริหารจัดการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเป็นองค์กรภาครัฐภายใต้กระทรวงการคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักในการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ซึ่งถือว่าเป็นธุรกิจทางการเงินประเภทหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเป็นหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมผู้ควบคุมธุรกิจประกันภัยนานาชาติ (IAIS) ที่มีสมาชิกทั่วโลกกว่า 190 แห่ง ใน 140 ประเทศ และได้นำมาตราฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย (Insurance Core Principles and

Methodology (ICPs)) ทั้ง 26 ICPs มาใช้เป็นหลักการมาตรฐานในการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยของประเทศไทย เพื่อให้เกิดระบบการกำกับดูแลที่ดี เกิดความยุติธรรม (Fair) ปลอดภัย (Safe) และมั่นคง (Stable) ในภาคธุรกิจประกันภัย อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์และการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้เอาประกันภัย (Policyholders) ผู้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries) และผู้เรียกร้องค่าสินไหมทดแทน (Claimants)

ด้านการชดใช้เงินหรือการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ได้นำมาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย (Insurance Core Principles and Methodology (ICPs)) ICP 19: พฤติกรรมการดำเนินธุรกิจ (Conduct of Business) หน่วยงานที่กำกับดูแลกำหนดพฤติกรรมการดำเนินธุรกิจประกันภัยเพื่อให้แน่ใจว่าลูกค้าได้รับความเป็นธรรม ทั้งก่อนการทาสัญญาจนกระทั่งได้ปฏิบัติตามข้อผูกพันทุกข้อภายใต้สัญญา เริ่มตั้งแต่ 19.9.1 หน่วยงานที่กำกับดูแลควรกำหนดให้บริษัทประกันภัยมีการจ่ายค่าสินไหมทดแทน และขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่โปร่งใส จนถึง 19.9.11 หน่วยงานที่กำกับดูแลอาจกระตุ้นบริษัทประกันภัยเพื่อให้มั่นใจว่ามีการบังคับใช้นโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดตั้ง Claims Redress Committee เพื่อทำหน้าที่ภายในบริษัทประกันภัย เพื่อส่งเสริมการตัดสินใจที่เป็นธรรม

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ได้นำ ICP 19: พฤติกรรมการดำเนินธุรกิจ (Conduct of Business) มากำหนดเป็นนโยบายในการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยด้านการจัดการสินไหมโดยจัดทำเป็นแผนพัฒนาการประกันภัย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2559-2563) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมประกันภัย ข้อ 3. ยกระดับพฤติกรรมทางการตลาดของระบบประกันภัย เพื่อให้ระบบประกันภัยมีการดำเนินการ และให้บริการประชาชนด้วยความเป็นธรรมและประชาชนมีความเชื่อมั่น โดยดำเนินการดังข้อ 3.2 ยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการสินไหม และการจัดการเรื่องร้องเรียนด้านประกันภัยที่เป็นธรรม มีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน 3.2.1 พัฒนามาตรฐานของระบบงานและบุคลากรในการจัดการสินไหมและเรื่องร้องเรียน 3.2.2 ผลักดันให้ภาคธุรกิจมีการนำระบบไปใช้อย่างสมบูรณ์ ผ่านการออกแนวปฏิบัติหรือประกาศฯ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้บริษัทเตรียมการและทดสอบระบบอย่างค่อยเป็นค่อยไป สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ได้นำนโยบายตามแผนพัฒนาการประกันภัย ฉบับที่ 3 ด้านการกำกับดูแลการจัดการสินไหม มาบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมโดยการออกประกาศเกี่ยวกับการบังคับบริษัทประกันภัยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย คือ ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ.2559 (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, 2562) ข้อ 6 บริษัทต้องจัดให้มีระบบงานจัดการการชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยที่มีความพร้อม โดยมีลักษณะอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(1) มีหน่วยงานรับแจ้งเหตุหรือช่องทางการสื่อสารระหว่างบริษัทกับผู้เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัย หรือผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายประกันภัย แล้วแต่กรณี

(2) มีระบบสอบถามความถูกต้องของข้อมูลการรับประกันภัยและข้อมูลเกี่ยวกับการเรียกร้อง การชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยที่ชัดเจนสามารถติดตามตรวจสอบได้

(3) มีระบบการบันทึกข้อมูลการรับแจ้งเหตุและออกเลขรับแจ้งการเรียกร้องการชดใช้เงินหรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยที่เชื่อมโยงข้อมูลการบันทึกรายการกับข้อมูลประมาณการค่าสินไหมทดแทนและข้อมูลการอนุมัติการชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย รวมถึงมีระบบการบันทึกการเปลี่ยนแปลงข้อมูลดังกล่าวทุกครั้ง

(4) มีระบบงานสนับสนุน เพื่อสนับสนุนระบบงานจัดการการชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบคอมพิวเตอร์ โดยบริษัทต้องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของระบบงานที่เกี่ยวข้องกัน เช่น ข้อมูลจากการรับประกันภัยเชื่อมโยงกับระบบงานการชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย และระบบการรับและจ่ายเงินของบริษัท

(5) มีระบบเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสำนักงานใหญ่และสาขาที่ทำให้เชื่อมั่นว่า ข้อมูลที่รับแจ้งและข้อมูลเกี่ยวกับการชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยต่าง ๆ ที่สาขาดำเนินการนั้นถูกบันทึกอย่างถูกต้องครบถ้วน

กฎหมายฉบับดังกล่าวได้นำมาบริหารจัดการให้บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลกลุ่มบริษัทประกันภัย และบังคับให้บริษัทประกันภัยต้องยอมรับปฏิบัติตามโดยไม่สามารถโต้แย้งได้

หลักการวิเคราะห์กระบวนการนโยบายสาธารณะ

นโยบายตามแผนพัฒนาการประกันภัย ฉบับที่ 4 ด้านการกำกับดูแลการจัดการสินไหมของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยที่นำมาบริหารจัดการด้วยการออก ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยของ บริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ.2559 จากการศึกษาตามหลักการนโยบายสาธารณะจะเป็นประเภท นโยบายที่ใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ (Regulative Policy) (ธนวัฒน์ พิมลจินดา, 2560) เน้นเฉพาะเรื่อง และเกี่ยวข้องกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เช่น นโยบายด้านการค้า นโยบายด้านการรักษา ความปลอดภัย นโยบายด้านการจัดบริการขนส่ง หรือนโยบายด้านการควบคุมอาวุธปืน เป็นต้น เป็น นโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนทุกคนหรือกลุ่มคนส่วนมากต้องปฏิบัติตามหรืองดเว้นการ กระทำในกิจกรรมบางอย่าง นโยบายในลักษณะนี้มักจะปรากฏอยู่ในรูปแบบของกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายผังเมือง กฎหมายป่าไม้ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น นโยบายเกี่ยวกับการจัด ระเบียบ กฎเกณฑ์จะมีความหมายรวมถึง ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศซึ่งเป็นกิจกรรมของฝ่าย บริหารแสดงออกถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล เพื่อสร้างประโยชน์สุขให้ประชาชน การที่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยนำนโยบายมาบริหาร จัดการโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ออกประกาศบังคับให้บริษัทประกันภัยต้องปฏิบัติตามนั่นเอง เมื่อศึกษาต่อไปเกี่ยวกับกระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสู่การ ปฏิบัติของกลุ่มบริษัทประกันภัยนั้น ผู้ศึกษาได้นำหลักการ กระบวนการนโยบาย (Policy process) ตามแนวทาง 5E (Five-E approaches) (ฤกษ์ เพิ่มทันจิตต์, 2562) ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ประสิทธิภาพ (Effectiveness)
- 2) ประสิทธิภาพ (Effectiveness)
- 3) ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม (Ethical considerations)
- 4) การประเมินทางเลือก (Evaluation of alternatives)
- 5) การสร้างคำแนะนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก
(Establishment of recommendations for positive change)

มาใช้เป็นแนวทางศึกษา พบว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบ ธุรกิจประกันภัย เพียงแต่ออกประกาศฉบับดังกล่าวให้บริษัทประกันภัยปฏิบัติตาม แต่ไม่มีการ กำหนดการดำเนินการเป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการไว้อย่างชัดเจน และไม่มี รูปแบบการตรวจสอบวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เป็นมาตรฐาน อันจะทำให้บริษัทประกันภัย ไม่ค่อยให้ความร่วมมือปฏิบัติตามประกาศฉบับดังกล่าวได้ว่าเป็นรูปธรรมชัดเจน ส่งผลกระทบบ้าง ให้บริษัทประกันภัยไม่ได้ปฏิบัติตามประกาศฉบับดังกล่าวเท่าที่ควร สำนักงานคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จึงยังไม่สามารถให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

ศึกษากระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการไปใช้ตามหลักธรรม อิทธิบาท 4

จากการวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสู่การปฏิบัติของกลุ่มบริษัทประกันภัย ตามหลักการ กระบวนการนโยบาย (Policy process) ตามแนวทาง 5E (Five-E approaches) ยังปรากฏด้วยว่า ในข้อพิจารณาด้านจริยธรรมนั้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยยังไม่ได้ให้ความสนใจพัฒนาด้านจริยธรรม จึงทำให้เกิดปัญหาในกลุ่มบริษัทประกันภัยไม่ค่อยให้ความร่วมมือปฏิบัติตามประกาศฉบับดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ศึกษาหลักธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีหลักธรรมที่เหมาะสมนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาลงกลุ่มบริษัทประกันภัยยอมรับปฏิบัติตามนโยบายนี้ คือ หลักธรรม อิทธิบาท 4 ตามที่พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2556) ได้อธิบายอิทธิบาท 4 ว่าเป็นคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ, คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ประกอบด้วย ฉันทะ (ความพอใจ) คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้น อยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป วิริยะ (ความเพียร) คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้น ด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดลอย จิตตะ (ความคิด) คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป และวิมังสา (ความไตร่ตรอง) หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์แก้ไขปรับปรุง เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยสามารถนำหลักธรรม อิทธิบาท 4 คุณธรรมนำไปสู่ความสำเร็จ มาพัฒนากลุ่มบริษัทประกันภัยได้ทุกด้านอันประกอบด้วย ได้แก่

1) ฉันทะ มีใจรักที่จะทำ (พอใจทำ) คือ การวางแผน สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยจัดทำแผนพัฒนางานที่มีกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดร่วมกับกลุ่มบริษัทประกันภัย เพื่อให้กลุ่มบริษัทประกันภัยเปิดใจยอมรับปฏิบัติตามนโยบาย

2) วิริยะ ทำด้วยความเพียร (พากเพียรทำ) คือ การปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยดำเนินการกำกับและส่งเสริมให้กลุ่มบริษัทประกันภัยปฏิบัติตามแผนงานที่จัดทำร่วมกัน

3) วิมังสา แก้ไขปรับปรุง (ตั้งใจทำ) คือ การแก้ไขปรับปรุง สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ร่วมกับกลุ่มบริษัทประกันภัยทำการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาส่วนที่ยังบกพร่องไม่ถูกต้อง

4) จิตตะ เอาใจใส่ไม่ทอดทิ้ง (เข้าใจทำ) คือ การตรวจสอบ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ทำการตรวจสอบการปฏิบัติของกลุ่มบริษัทประกันภัย และร่วมกันพัฒนาการปฏิบัติตามนโยบายให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์

ผลการศึกษาและวิเคราะห์

ในส่วนนี้เป็นผลการศึกษาและวิเคราะห์ตามกรอบสภาพแวดล้อมทางนโยบาย ได้แก่ กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสู่การปฏิบัติ พบว่า

1) นโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยที่ออกเป็นประกาศให้บริษัทประกันภัยต้องปฏิบัติตามนี้ เป็นนโยบายสาธารณะที่ใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ (Regulative Policy) เกี่ยวข้องกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนทุกคนหรือกลุ่มคนต้องปฏิบัติตามหรืองดเว้นการกระทำบางอย่าง นโยบายในลักษณะนี้มักจะปรากฏอยู่ในรูปแบบของกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารที่แสดงออกถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยนำนโยบายมาบริหารจัดการโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ออกประกาศบังคับให้บริษัทประกันภัยต้องปฏิบัติตาม กำหนดบังคับให้กลุ่มบริษัทประกันภัยต้องปฏิบัติตามโดยไม่สามารถโต้แย้งได้

2) กระบวนการนำนโยบายการบริหารจัดการการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปสู่กลุ่มบริษัทประกันภัยให้ปฏิบัติตาม นั้นเมื่อได้นำหลักการกระบวนการนโยบาย (Policy process) ตามแนวทาง 5E (Five-E approaches) มาใช้เป็นแนวทางศึกษาพบว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยควรพัฒนาการบริหารจัดการให้มีหลักเกณฑ์กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดร่วมกับกลุ่มบริษัทประกันภัย จัดทำรูปแบบการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้เป็นมาตรฐานที่ชัดเจน

3) การพัฒนาจริยธรรมการบริหารจัดการที่นำหลักธรรม อิทธิบาท 4 ฉันทะ (พอใจทำ) วิริยะ (พากเพียรทำ) วิมังสา (ตั้งใจทำ) จิตตะ (เข้าใจทำ) เข้ามาเสริมเพิ่มพูนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษ เพิ่มทันจิตต์. (2562). *เอกสารการสอนนโยบายสาธารณะ*. พระนครศรีอยุธยา: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช. (อวดสำเนา).
- ธนวัฒน์ พิมลจินดา. (2560). *เอกสารการสอนนโยบายสาธารณะ*. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยของบริษัท ประกันวินาศภัย พ.ศ.2559. (2559, 8 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 133 ตอนพิเศษ 59 ง, หน้า 34-38
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2556). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของ.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. (2562). *มาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.oic.or.th>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. (2562). *แผนพัฒนาการประกันภัย ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2559-2563)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.oic.or.th>

หลักพุทธธรรมกับกลยุทธ์สำหรับการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กร

The Buddhism principles and Strategic for change management in the organization

เจริญชัย กุลวัฒนาพร¹

Charoenchai kulwattanaporn

Received: April 14, 2019

Revised: August 28, 2019

Accepted: September 16, 2019

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมกับกลยุทธ์สำหรับการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กร พบว่า จากสภาพแวดล้อมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ซึ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและการคาดการณ์เพื่อเตรียมวางแผนไว้ล่วงหน้าทำได้ยากขึ้น การกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงในองค์กร ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลง เงินทุน ทักษะ เวลา กำลังคน และทรัพยากรอื่น ๆ ในยุคปัจจุบันมีความสำคัญมาก เป็นเรื่องที่ทำนายเป็นอย่างยิ่ง เพราะทุกสิ่งเป็นเรื่องไม่แน่นอนในสังคมมนุษย์ตามหลักพุทธธรรม สรรพสิ่งทั้งหลาย คือ ความไม่เที่ยง ทุกอย่างเป็น อนิจจัง หลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นองค์กรจะดำรงอยู่ได้ต่อไปอย่างยั่งยืนต้องมีการกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงในองค์กรที่เหมาะสม โดยกลยุทธ์จะเป็นตัวขับเคลื่อนกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร ตามหลักรัฐประศาสนศาสตร์ โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลในองค์กรทุกคน และผู้บริหารต้องมีทักษะ ความรอบรอบในการจัดการ ความยืดหยุ่น และการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ กลวิธีที่เหมาะสมในการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับองค์กรทั้งปัจจัยภายนอกและภายในองค์กร กล่าวถึงกลยุทธ์การบริหาร

¹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author, e-mail: charoen506@hotmail.com, Tel. 091-7237125

การเปลี่ยนแปลง 8 ประการของ John P Kotter ซึ่งเกิดขึ้นจากนักวิชาการทางซีกโลกตะวันตกไม่ถึง 100 ปี กับการบูรณาการหลักสัพพริสนธรรม 7 ประการตามหลักพุทธธรรม ซึ่งเกิดขึ้นจากหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากกว่า 2,600 ปีมาแล้ว

คำสำคัญ: หลักพุทธธรรม, กลยุทธ์, การบริหารจัดการองค์กร

Abstract

The objectives of this study was to the Buddhism principles and Strategic for change management in the organization. Results of the Academic; Due to environment changes all the time because the world has entered an era of information and technology, which make the changes occur rapidly and make the forecasts for planning ahead more difficult. Strategic change management in the organization such as investment budget skill time manpower and other resource etc. Nowadays is very important. It is extremely challenging because everything is uncertain in human society based on Buddhist principles. Change is inevitable, everything is impermanent. Therefore, the organization will continue to exist, is required to set out the proper strategies for organizational change management. The strategy will be the driving force to determine the direction of operations, to achieve the vision and mission of the organization according to the public administration. It will require cooperation from everyone in the organization. And executives must be prudent and flexible, must have the skills in management and can decide which strategies or tactics that appropriate to deal with the changes in organization, from both internal and external factors. This article discussed on John P. Kotter's the 8-steps process for leading change, invented by the western scholar less than 100 years ago. It also discussed on integrating the principle of the Sevenfold Sappurisdhamma according to Buddhism, which arise from the Buddhist teachings of the Lord Buddha more than 2600 years ago.

Keywords: Buddhist principles, Strategic, Organizational management

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นระบบทุนนิยม หรือบริโภคนิยมที่แสวงหากำไร ทำให้มีการแข่งขันเพื่อให้อยู่เหนือกว่าคู่แข่ง ดังนั้นวัตถุประสงค์ของบทความนี้เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการบริหารงานแบบบูรณาการ และการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กร โดยต้องใช้หลักการบริหารสมัยใหม่เข้ามาเป็นกลยุทธ์ขององค์กร ได้แก่ หลักการการเปลี่ยนแปลง 8 ขั้นตอนของ John P Kotter เป็นหลักการในการบริหารจัดการนั้นได้มีนักวิชาการทางตะวันตกให้ความสนใจบูรณาการในหลักการทางพระพุทธศาสนามาผสมผสาน และประยุกต์ใช้กับหลักการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักสัปปุริสธรรม 7 การที่จะใช้หลักการกลยุทธ์ วิธีการ หรือเทคนิคของนักวิชาการชาวตะวันตก ซึ่งพัฒนาการบริหารจัดการมาไม่เกิน 100 ปี นั้นยังเป็นหลักการที่ยังยึดกับวัตถุนิยมถึงมีผู้แพ้ผู้ชนะ เป็นการบริหารจัดการที่มุ่งหวังกำไรและการแข่งขัน แต่หลักทางพระพุทธศาสนา เป็นศาสตร์หรือกลยุทธ์แห่งการบริหารจัดการที่ยั่งยืนและดำรงอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข เกิดความสมดุลทางด้านสังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงกว่า 2,600 ปีมาแล้ว ดังนั้นการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กร พิจารณาจากปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ คู่แข่งขัน ความเจริญทางเทคโนโลยี ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและสังคมเป็นต้น ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง การปรับเปลี่ยนผู้บริหาร การปรับเปลี่ยนบุคลากร การสลับเปลี่ยนตำแหน่งให้เหมาะสมกับงาน เป็นต้น ซึ่งกลยุทธ์การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กรที่เหมาะสมจะเป็นการบูรณาการหลักการทางโลกตะวันตกกับหลักพุทธธรรมเข้าด้วยกันหรือใช้ควบคู่กัน องค์กรจึงจะพัฒนาดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

แนวคิดกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กร

ในสภาพแวดล้อมในการแข่งขันขององค์กร ธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้องค์กร ธุรกิจต่าง ๆ ต้องมีการปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผลของการเปลี่ยนแปลงอาจก่อให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรขององค์กรได้ เช่น เงินทุน ทักษะ เวลา กำลังคน และทรัพยากรอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้บริหารองค์กรจะต้องตัดสินใจว่าเวลาใดควรที่จะมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์หรือเวลาใดจะต้องทำการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลง จะต้องเป็นองค์กรที่มีความยืดหยุ่น และมีการพัฒนาเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารขององค์กรที่จะต้องมีความตื่นตัว เฉลียวฉลาดในการที่จะบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง

อย่างได้ประสิทธิผล เนื่องจากองค์กรต่าง ๆ ในปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ซึ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและการคาดการณ์เพื่อเตรียมวางแผนไว้ล่วงหน้าทำได้ยาก การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์การบริหารองค์กรจำเป็นต้องมีรูปแบบองค์กรที่ทันสมัย มีการพัฒนาเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นนักบริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถ และที่สำคัญที่หน้าที่ของผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงในขั้นสุดท้ายคือ การตัดสินใจ (Decision Making) ในยุคปัจจุบันเนื่องจาก การบริหารองค์กรแบบแนวราบ (Flat Organization) โดยที่การเอื้ออำนาจ (Empowerment) เป็นการกระจายอำนาจผู้บริหารระดับล่างให้มีอำนาจในการตัดสินใจมากขึ้น เพื่อให้เกิดผลผลิตหรือผลงานสูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารระดับสูงต้องลดอำนาจการตัดสินใจลง และควรใช้เวลาสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานให้มากขึ้น

ดังนั้นกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงจึงควรพิจารณาถึงความร่วมมือ และความพร้อมในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในองค์กร โดยที่ควรเริ่มจากสิ่งที่ยากก่อน แล้วค่อยพัฒนาไปสู่สิ่งที่ยากจึงจะทำให้สามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างได้ผล โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในองค์กรมี 2 ปัจจัยหลักด้วยกันคือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน (สนั่น เถาซารี, 2551)

ปัจจัยภายนอกองค์กร

1) สภาพเศรษฐกิจ มีผลกระทบต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลในองค์กร ถ้าเศรษฐกิจไม่ดีทำให้องค์กรต้องลดจำนวนบุคลากร ลดจำนวนการผลิต แต่ถ้าเศรษฐกิจดีทำให้องค์กรเพิ่มการผลิตสินค้าและบริการทำให้มีการจ้างเพิ่มขึ้นและมีการเพิ่มจำนวนบุคลากร

2) คู่แข่งขัน มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางกลยุทธ์ด้านการตลาดในการหาลูกค้าใหม่ เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดและการเติบโตทางการตลาดขององค์กร

3) เทคโนโลยี ปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงานขององค์กรอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมทำให้องค์กรต้องปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีของตนเอง เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลทัดเทียมหรือเหนือกว่าองค์กรอื่น ๆ

4) การเมืองและกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและกฎหมายมีผลทำให้องค์กรต้องปรับเปลี่ยนนโยบายการทำงาน ระบบบริหารงาน ซึ่งต้องมีวิธีการในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างรวดเร็วและให้เกิดความขัดแย้งน้อยที่สุด

5) สังคมและประชากร การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของสังคมในการบริโภคสินค้า ทำให้องค์กรต้องเปลี่ยนแปลง ลักษณะของสินค้า ระบบการผลิต และการบริการเพื่อตอบสนองความ

ต้องการของลูกค้า และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบผลิตภัณฑ์กลยุทธ์การขายและการตลาดขององค์กร

6) โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ได้แก่ ถนน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และสาธารณูปโภคต่าง ๆ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ห้องปฏิบัติการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ดาวเทียม เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยพิจารณาจากความพอเพียง คุณภาพ และค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงและใช้บริการ ซึ่งจะให้มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตขององค์กร

ปัจจัยภายในองค์กร

1) โครงสร้างองค์กร การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์กรแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทได้แก่

1.1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรในระดับมหภาค เป็นการรวมแผนกต่าง ๆ ในองค์กรเข้าด้วยกัน

1.2) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรในระดับจุลภาคเป็นการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ของบุคลากรระหว่างแผนกต่าง ๆ

2) กลยุทธ์ กลยุทธ์จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินงาน (กลยุทธ์ พัฒนาพงษ์ ไพบุลย์, 2560) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของกลยุทธ์จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ทิศทางการดำเนินงานขององค์กรเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์เกิดจากการพิจารณาหาระหว่างผู้บริหารระดับต่าง ๆ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ขององค์กร (Corporate Strategy) จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กร

3) กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจขององค์กรที่มีโครงสร้างแบบแบนราบนั้น ผู้บริหารระดับสูงจะมีอำนาจในการตัดสินใจลดน้อยลง และการตัดสินใจของบุคลากรในองค์กรจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในองค์กร ทำให้เกิดนวัตกรรม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิต วิธีการผลิตที่สามารถลดต้นทุน และเพิ่มคุณภาพให้กับสินค้าและบริการ

4) กระบวนการทำงาน เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และโครงสร้างองค์กร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการ วิธีการทำงานเพื่อแปรสภาพปัจจัยนำเข้าเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

5) วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรเป็นการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการทำงาน ค่านิยมในการทำงานที่สำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือและการให้อำนาจ ผู้บังคับบัญชา

หัวหน้างานจะต้องไปทำงานในสาขาต่าง ๆ เช่นเดียวกับพนักงานเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

6) บุคลากร การเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรนั้นเกิดจากการเพิ่มหรือลดจำนวนบุคลากร การสับเปลี่ยนโอนย้ายระหว่างแผนก การให้ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรม และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร

กลยุทธ์หลักการการเปลี่ยนแปลง 8 ขั้นตอน ของ John P Kotter (ละอองทิพย์ บุญยเกียรติ, 2556) สามารถสรุปได้ดังนี้

1) เพิ่ม (Increase) แรงบันดาลใจให้คนเปลี่ยนแปลงโดย สร้างวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

2) สร้าง(Build) ทีมนำแนวทางที่เหมาะสมกับองค์การ มีความมุ่งมั่นในการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์

3) มีทีมสร้างวิสัยทัศน์ ให้ถูกต้อง (Get vision right) และกลยุทธ์ที่เรียบง่าย

4) การสื่อสาร (Communication) ต้องทั่วถึงคนทุกคนในองค์การ

5) การเอื้ออำนาจ (Empower) ต้องปฏิบัติอย่างจริงจัง

6) สร้างเป้าหมายให้เกิดความสำเร็จระยะสั้น (Create short term win)

7) ต้องส่งเสริมความมุ่งมั่นและความเพียร ในการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง รายงานความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง

8) ต้องเห็นคุณค่าของการเปลี่ยนแปลง ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เป็นวัฒนธรรมขององค์การ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ

1) ช่วยลดความเสี่ยงของการสูญเสียทรัพยากรองค์กร เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงได้ เช่น เงินทุน ทักษะ เวลา กำลังคน และทรัพยากรอื่น ๆ

2) ทำให้ผู้บริหารองค์กร มองปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง ได้อย่างรอบคอบและครบทุกมิติ

3) ทำให้ผู้บริหารองค์กร มีความตื่นตัวสูงในการที่จะจัดการกับการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว

4) องค์กร สามารถรับรู้ถึงศักยภาพในการแข่งขันของตนเอง และคู่แข่งได้อย่าง ทันทีทันใด

- 5) องค์กร มีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม
- 6) บุคลากรภายในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง ทำให้พวกเขารับรู้ถึงผลของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อตนเอง และต่อองค์กรอย่างทั่วถึง
- 7) องค์กร สามารถรักษาลูกค้า และสร้างตลาดใหม่ได้อย่างเหมาะสม
- 8) ผู้บริหารองค์กร สามารถเลือกใช้กลยุทธ์ในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมกับองค์กร ไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์แบบประชาธิปไตย กลยุทธ์แบบใช้อำนาจตามสายการบังคับบัญชา หรือกลยุทธ์แบบเผด็จการ
- 9) องค์กร มีแนวทางในการประเมินผลของการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม
- 10) องค์กร มีภูมิคุ้มกันสูงในผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงภายนอกภายในองค์กร
- 11) ช่วยลดแรงต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในองค์กรธุรกิจ
- 12) ทำให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการได้
- 13) ทำให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สามารถสร้างทักษะและความรู้ของบุคลากรในองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
- 14) การกำหนดกลยุทธ์เป็นทิศทางการดำเนินกระบวนการขององค์กรเป็นแบบเชิงรุกมากยิ่งขึ้น
- 15) การดำเนินกระบวนการขององค์กร มีความต่อเนื่อง และมีศักยภาพในการแข่งขันที่สูง

แนวคิดหลักพุทธธรรมกับการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กร

หลักการบริหารเชิงพุทธศาสตร์ เกี่ยวข้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีคุณค่ามากกว่าสองพันห้าร้อยปี ในยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคทุนนิยมในปัจจุบัน การบริหารจัดการสมัยใหม่ต่างก็กลับมาทบทวนบทบาททางวิชาการในการบริหารจัดการสมัยใหม่แบบบูรณาการเนื่องจาก (เนตรชนก วิชาตะศิลปิน, 2559) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะต้องสนองตอบต่อระบบทุนนิยมที่เน้นการแข่งขัน สร้างผลกำไร หรือการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรแล้ว การบริหารจัดการสมัยใหม่ ยังต้องเป็นนามธรรมที่เกี่ยวกับมนุษย์ที่จะต้องอยู่ร่วมกัน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงและมีผลกระทบต่อสังคมและองค์กร การบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่

เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมีอยู่มาก ซึ่งเป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ยังคงทันสมัยอยู่จนถึงปัจจุบันและในอนาคต (กนก แส่นประเสริฐ, 2559) แต่ในที่นี้จะได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาบางประการ ได้แก่ หลักสัปปริสธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในสัปปริสสูตรอันเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเชิงพุทธศาสตร์เพียงหลักธรรมหนึ่ง เป็นการบูรณาการหลักการการบริหารเชิงพุทธศาสตร์เพื่อมิได้มุ่งหวังกำไร หรือการแข่งขันเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการบรรจุหลักการที่สร้างความยั่งยืน การไม่เบียดเบียน การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ มีความเมตตาต่อกัน และรู้เท่าทันโลก โดยมีได้ปฏิเสศกระแสโลกาภิวัตน์ หรือระบบทุนนิยมในปัจจุบัน แต่ให้ยึดหลักการอยู่ร่วมกันและรู้เท่าทันโลก หลักสัปปริสธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ มี 7 ประการได้แก่

1) ฉัมมัญญตา (Knowing the Law, Knowing the Cause) (มลิวา สีหเรศ, 2559) ความเป็นผู้รู้จักเหตุ คือรู้ความจริง รู้หลักการ รู้กฎเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมได้ รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้จักหลักการที่จะทำให้เกิดผล รวมความว่า การบริหารจัดการในองค์กร ผู้บริหารจำเป็นต้องพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รู้จักการวิเคราะห์ความจริงที่เกิดขึ้น ตามธรรมชาติที่ว่า สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไป เป็นธรรมดา โดยพิจารณาหลักการและเกณฑ์แห่งเหตุผลมาบริหารจัดการองค์กร

2) อัตถัญญตา (Knowing the Meaning, Knowing the Purpose) ความเป็นผู้รู้จักผล เป็นการที่รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่เกิดขึ้น สืบเนื่องจากการกระทำตามหลัก การบริหารงานองค์กรให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ และรู้ถึงประโยชน์ของ องค์กรที่นำไปสู่ความมั่นคง และไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อองค์กร การมีแผนงานที่ดี การวางแผนที่วิเคราะห์ผลกระทบด้านต่าง ๆ

3) อัตตัญญตา (Knowing Oneself) ความเป็นผู้รู้จักตน (พระมหาสมปัติ ธนปญโญ ฉลองและบรรจบ บรรณรุจิ, 2557) รู้จักเราว่าเรานั้นโดยฐานะภาวะเพศ ความรู้ความสามารถ และคุณธรรมเป็นอย่างไร และเท่าใด แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้จักที่จะปรับปรุงต่อไป การรู้จักองค์กรที่เราบริหารเป็นอย่างดีว่ามีจุดด้อยจุดแข็งอย่างไร มีขีดความสามารถอย่างไร และรู้จักการปรับปรุงองค์กรให้ทันต่อเหตุการณ์ (นฤมล ราชบุรี, 2557) ต้องพิจารณาให้รู้จักประมาณในความเพียงพอขององค์กรขีดความสามารถขององค์กรขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรการบริหารจัดการจะต้องมีความเข้าใจถึงระยะเวลาที่เหมาะสมการสร้างโอกาสขององค์กรจะต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ในเวลานั้น ๆ ว่าควรจะทำมีผลกระทบ รวมทั้งการบริหารความแตกต่างที่จะทำให้องค์กรเป็นเลิศ มีประสิทธิภาพ และมั่นคงถาวร

4) มัตตัญญูตา (Moderation, Knowing how to be temperate) ความเป็นผู้รู้จักประมาณ ความพอดีในการจ่ายโภคทรัพย์ เป็นการบริหารการเงินหรือการขยายกิจการต้องพิจารณาให้รู้จักประมาณในความเพียงพอขององค์กร ชีตความสามารถขององค์กร ชีตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร รวมทั้งการแข่งขันที่รอบคอบและรู้จักประมาณชีตความสามารถขององค์กร

5) กาลัญญูตา (Knowing the Propertime) ความเป็นผู้รู้จักกาล การรู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาในการประกอบกิจ (Suriyon Noisangoun, 2561) การบริหารจัดการจะต้องมีความเข้าใจถึงระยะเวลาที่เหมาะสมการสร้างโอกาสขององค์กรจะต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ในเวลานั้น ๆ รู้กริยาที่จะประพัตต่อชุมชนนั้นว่าควรจะดำเนินการอย่างไรการบริหารจัดการจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นพันธมิตรและคู่แข่งการสร้างสรรค์รู้จักความแตกต่างของบุคคลว่า โดยอัยาศัยความสามารถและคุณธรรมตลอดถึงรู้ในความสามารถของบุคคล และใช้มอบงานที่เหมาะสมให้การบริหารจัดการในการรู้บุคคลเป็นการพัฒนาและบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่จะต้องมีการพัฒนาการบริหารจัดการจะต้องมีความเข้าใจถึงระยะเวลาที่เหมาะสม การสร้างโอกาสขององค์กรจะต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ในเวลานั้น ๆ ว่าควรจะดำเนินการอย่างไร อะไรควรด อะไรควรกระทำ เวลาใดควรขยายกิจการ หรือช่วงเวลาใดที่จะบริหารองค์กรให้ประสบผลสำเร็จต่อองค์กรมากที่สุด

6) ปริสัณญูตา (Knowing the Assembly, Knowing the Society) (พระปลัดเกษฎา มหาปัญโญ (ผาทอง) และคณะ, 2559) ความเป็นผู้รู้จัก ชุมชน รู้กริยาที่จะประพัตต่อชุมชนนั้น ว่าควรจะดำเนินการอย่างไร การบริหารจัดการ จำเป็นต้อง ปฏิสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นพันธมิตร และคู่แข่ง การสร้างสรรค์ การประสานงานกับชุมชนหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลต่อองค์กร การเข้าถึง เข้าใจ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นการบริหารจัดการที่สร้างความสัมพันธ์ด้วยเมตตา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อชุมชนหรือสาธารณะชน จะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

7) ปุคคลัญญูตา (Knowing the individual, Knowing the different individuals) ความเป็นผู้รู้จักบุคคล ความแตกต่างของบุคคลว่าโดยอัยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม ตลอดถึงรู้ในความสามารถของบุคคล และใช้มอบงานที่เหมาะสมให้การบริหารจัดการในการรู้บุคคล เป็นการพัฒนาและบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่จะต้องมีการพัฒนา และบริหารบุคคลในองค์กรให้มีความรู้ความสามารถ ความรักดีต่อองค์กร มีความสามัคคี สร้างความเป็นธรรม และเสมอภาคให้แก่บุคลากรในองค์กร รวมถึงการทำงานเป็นหมู่คณะ การติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ด้วยความเป็นมิตรไมตรี รวมทั้งมีความจริงใจต่อกัน

หลักของสัปปริสธรรมทางพระพุทธศาสนาได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับคนและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่มีคุณค่า สังคมมนุษย์เป็นสังคมในกระบวนการอาศัยซึ่งกันและกัน การพิจารณาด้วยเหตุด้วยผล รู้จักโลก รู้จักธรรมชาติมนุษย์เท่านั้นที่จะเป็นผู้ที่บริหารจัดการองค์กรที่ดีได้ ดังนั้นหลักการบริหารสมัยใหม่จะต้องใช้เทคนิคและวิธีการ โดยแสวงหากำไร และการแข่งขันให้องค์กรบรรลุ สู่เป้าหมาย ตามแบบของทุนนิยมแล้วผู้บริหารจะต้องบูรณาการหลักการบริหารเชิงพุทธศาสตร์เข้ามาประกอบให้สอดคล้องกับการบริหารงานในปัจจุบันจึงจะเป็นแนวทางใหม่ หรือเข้าสู่มิติของการบริหารงานแบบยั่งยืน มีความมั่นคง และสร้างความเป็นธรรมต่อบุคคล หรือสังคมที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอย่างชาญฉลาด รวมทั้งสร้างประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ต่อการบริหารงานอย่างยั่งยืนและมั่นคง จะเป็นหลักการของนักบริหารในการบริหารจัดการองค์กรของตนอย่างมีระบบ โดยที่ยังมีคุณธรรมมาประกอบในการพิจารณาบริหารจัดการด้วย

บทสรุป

การบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงขององค์กร ต้องอาศัยความร่วมมือ และความพร้อมในการยอมรับของบุคลากรในองค์กร โดยเริ่มทำจากสิ่งที่ยากก่อน การเปลี่ยนแปลงจึงจะประสบผลสำเร็จ ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กรมี 2 ปัจจัยหลักด้วยกันคือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน กลยุทธ์จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ และพันธกิจ การกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กรตามหลักการ การบริหารแนวใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นการยึดกับวัตถุประสงค์ คำนึงถึงผู้แพ้ผู้ชนะ เป็นการบริหารจัดการที่มุ่งหวังกำไรและการแข่งขัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีหลักพุทธธรรม เพราะหลักธรรมสร้างความสมดุลทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม โดยมีได้มุ่งหวังกำไร หรือการแข่งขันเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการบรรจุหลักการที่สร้างความยั่งยืน การไม่เบียดเบียน การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ มีความเมตตาต่อกัน และรู้เท่าทันโลก หลักธรรมไม่ว่าจะเป็นหลักของสัปปริสธรรม 7 หรือหลักธรรมใด ๆ ก็ตามเป็นหลักความดีของการกระทำทางกาย วาจา และใจ ของผู้อยู่ได้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานทุกฝ่าย บุคลากรในองค์กรทุกคนย่อมมีความพึงพอใจกับการบริหารโดยใช้ หลักพุทธธรรมร่วมกับหลักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ ได้แก่ หลักการการเปลี่ยนแปลง 8 ขั้นตอน ของ John P Kotter เป็นการบูรณาการทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อความยั่งยืนขององค์กร ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันในเชิงบริหารยุคใหม่ คือกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทุกคนย่อมมุ่งมั่นตั้งใจที่จะ

ทำงานให้สัมฤทธิ์ผลเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร มีตัวชี้วัด และต้องมีหลักธรรมเข้ามาใช้ในการบริหารควบคู่กัน องค์กรที่มุ่งผลประโยชน์คามหลักทุนนิยมของโลกตะวันตกเพียงอย่างเดียว องค์กรนั้นย่อมขาดเสถียรภาพทั้งด้านการบริหารและดำเนินงาน

ดังนั้นการบริหารจัดการการเปลี่ยนขององค์กรในยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคทุนนิยมในปัจจุบัน โดยนำกลยุทธ์หลักการการเปลี่ยนแปลง 8 ขั้นตอน ของ John P Kotter มาปรับใช้ในองค์กร จะทำให้เกิดประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ 15 ประการ ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ แต่มีอาจยั่งยืนได้ ตามระบบทุนนิยม จึงจำเป็นนำหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 มาบูรณาการปรับใช้ควบคู่กัน จึงจะทำให้การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงขององค์กรประสบความสำเร็จและพัฒนาอย่างยั่งยืน กล่าวคือ องค์กรสามารถปรับตัวดำรงอยู่ได้และเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง สามารถผ่านปัญหาวิกฤตต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

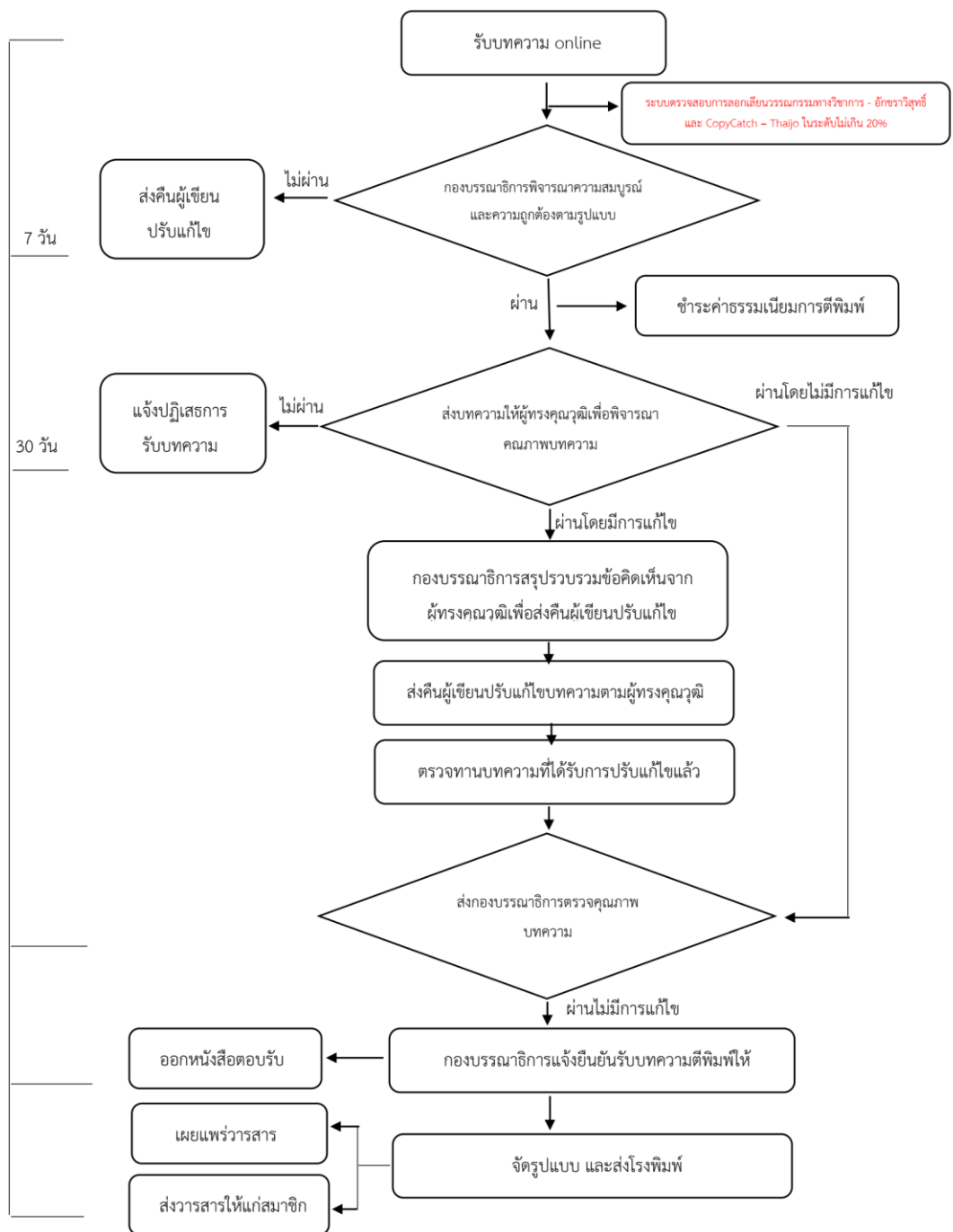
เอกสารอ้างอิง

- กนก แสนประเสริฐ. (2559). *หลักการบริหารงานสมัยใหม่กับหลักการบริหารงานเชิงพุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.onab.go.th/articles>
- กฤษดา พัฒนพงษ์ไพบูลย์. (2560). รูปแบบการพัฒนาสโมสรฟุตบอลอาชีพให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์*, 12(1).
- นฤมล ราชนรี. (2557). สัปปุริสธรรม 7: แนวคิดเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 1(1).
- เนตรชนก วิภาตะศิลปิน. (2559). พุทธปรัชญาการศึกษากับการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 3(3).
- พระปลัดเกษภา มหาปัญญา (ผาทอง) และคณะ. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคมไทยภายใต้กระบวนการทัศน์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 16(2).
- พระมหาสมบัติ ธนปัญญา (ฉลอง) และบรรจบ บรรณรุจิ. (2557). ยุทธศาสตร์เชิงพุทธสำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 1(2).
- มลวิภา สีขเรศ. (2559). การบริหารสถานศึกษาเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 3(1).

- ละอองทิพย์ บุญเกียรติ. (2556). *แปดขั้นตอนสู่ความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง John P Kotter*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/548847>.
- สนั่น เถาชาวี. (2551). การจัดการองค์กรเชิงกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน. *Industrial Technology Review*, 14(185).
- Suriyon Noisangoun. (2561). The Administration Model for Public Works of Thai Sangha Council in Srisaket Province. *Journal of MCU Peace Studies*, 6(3).

ภาคผนวก

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารวิจัยวิชาการ

แนวปฏิบัติในการเตรียมต้นฉบับบทความเพื่อลงตีพิมพ์ใน วารสารวิจัยวิชาการ

การส่งบทความต้องจัดพิมพ์ตามรูปแบบที่กำหนด และต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ จึงจะได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร ผู้เขียนต้องส่งต้นฉบับผ่านทาง Online โดยแนบไฟล์ (Word) ของบทความต้นฉบับส่งมาที่ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra> การเตรียมต้นฉบับที่จะมาลงตีพิมพ์ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำ ดังนี้

1. ประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 วารสารวิจัยวิชาการตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 บทความทางวิชาการ หมายถึง งานเขียนทางวิชาการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่มีการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น ข้อยุติ ข้อเสนอแนะและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบโดยผู้เขียนค้นคว้าจากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ เป็นต้น แล้ววิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผล บทความวิชาการมีหลายลักษณะ เช่น บทความแสดงความคิดเห็นที่วิเคราะห์ผลงานใหม่ ๆ ที่มีความสำคัญในสาขาวิชาของวารสารนั้น บทความจากบรรณาธิการที่แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง บทความวิจารณ์ที่อาจเป็นการแสดงข้อสนับสนุนหรือข้อโต้แย้งเชิงเหตุผลโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนิสิต นักศึกษา หรือประชาชนทั่วไป

1.1.2 บทความวิจัย (Research Article) หมายถึง บทความที่นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าใหม่ ๆ ทั้งในด้านทฤษฎี และด้านปฏิบัติที่ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในศาสตร์สาขาต่าง ๆ มากขึ้นกว่าเดิม โดยมีข้อมูลและเนื้อหาที่ทำให้ผู้อ่านมีความรู้ในศาสตร์สาขานั้นสามารถศึกษาในลักษณะเดียวกันและสามารถตัดสินใจได้ว่าบทความนั้นมีความสำคัญต่อสาขาวิชาเพียงใด บทความวิจัยมีลักษณะเด่นตรงที่เป็นการนำเสนอปัญหาที่ผู้เขียนได้ศึกษาหรือประเด็นที่ต้องการคำตอบ มีการกำหนดกรอบแนวคิด การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งสรุปปัญหาอย่างชัดเจน อันเป็นการสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่าทางวิชาการ

1.1.3 บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระคุณค่า และคุณภาพของหนังสือ บทความ หรือผลงานด้านศิลปะ เช่น นิทรรศการทัศนศิลป์ และการแสดงละครหรือดนตรี โดยใช้หลักวิชา และดุลยพินิจอันเหมาะสม

1.2 การตรวจสอบบทความ และพิสูจน์อักษร

วารสารวิจัยวิชาการได้กำหนดการตรวจสอบการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการ (อักขราวิสุทธิ) และการตรวจสอบการคัดลอกเอกสารอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ CopyCatch (Copyright, Academic Work and Thesis Checking System) โดยจะต้องมีระดับความซ้ำซ้อน ไม่เกิน 20%

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับกองบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์บทความมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

2. การเตรียมบทความ

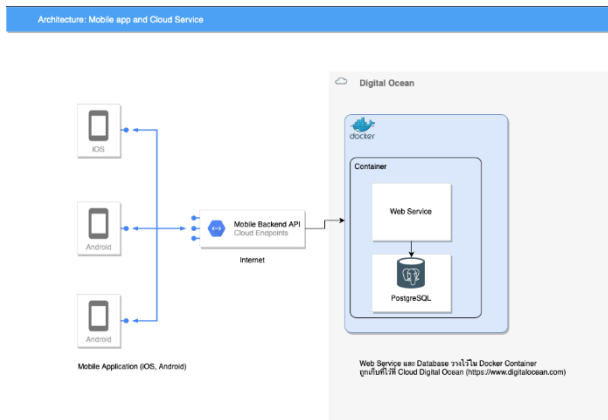
รูปแบบการเตรียมต้นฉบับของวารสารวิจัยวิชาการ ประกอบด้วย

2.1 บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH Sarabun PSK)

2.2 เนื้อหา (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และจัดพิมพ์เนื้อหาภาษาอังกฤษให้จัดพิมพ์เป็น Single Space

2.3 ถ้ามีรูปภาพ/ตารางประกอบ ควรมีภาพที่ชัดเจน ถ้าเป็นรูปถ่ายควรมีภาพถ่ายจริงแนบด้วย ให้จัดพิมพ์แยกออกจากเนื้อหา ให้ระบุคำว่า “ภาพที่” จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษใต้ภาพ และ “ตารางที่” จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ บนตาราง ตามด้วยหมายเลขกำกับใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวหนา แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่องด้วยข้อความที่กะทัดรัด ชัดเจน ส่วนคำอธิบายใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ รูปภาพ/ตารางที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพ/ตารางทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

ตัวอย่างการเขียน "ภาพที่"

ภาพที่ 1 โครงสร้างของการจัดเก็บข้อมูล

ตัวอย่างการเขียน "ตารางที่"

ตารางที่ 1 ตัวแปร ตัวชี้วัด และตัวชี้วัด สำหรับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์

ตัวแปร	ดัชนี	ตัวชี้วัด
การจัดการท่องเที่ยว โดยชุมชนเชิง สร้างสรรค์	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้าม วัฒนธรรม (Reciprocating)	1. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน 2. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม 3. ให้คนหลากหลายทักษะ หลากหลายวิธีคิดทำงาน ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ 4. ความผูกพันระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าของบ้าน 5. มีระบบเครือข่ายช่วยสนับสนุนการเรียนรู้
	การมีประสบการณ์ตรงใน พื้นที่ท่องเที่ยว (Experiencing)	1. ประสบการณ์การรับสัมผัส (ประสาทสัมผัส) 2. ประสบการณ์ทางอารมณ์ (ความรู้สึก) 3. ประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ (ความคิด) 4. ประสบการณ์ทางกายภาพ พฤติกรรม และวิถี ชีวิต (การปฏิบัติ) 5. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม (สังคม)
	การชื่นชมเข้าใจจิต วิญญาณของพื้นที่ (Appreciating)	1. เข้าใจในคุณค่าทางสังคม วัฒนธรรม 2. เข้าใจสภาพแวดล้อมของพื้นที่การท่องเที่ยว 3. มีความจริงแท้ทั้งในกระบวนการการผลิต ผลิตภัณฑ์ และประสบการณ์จริง 4. ไม่ทำลายคุณค่าของชุมชน และวิถีชีวิต 5. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจ ทำ ให้จดจำและเกิดความเข้าใจในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น
	การเรียนรู้สิ่งใหม่ (Lifelong Education)	1. ประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ (ความคิด) 2. นักท่องเที่ยวมีโอกาสพัฒนาศักยภาพในการ สร้างสรรค์ของตนเอง 3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับเจ้าของพื้นที่ 4. การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดจากภูมิ ปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม 5. การแสวงหาประสบการณ์เกี่ยวกับวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมที่แท้จริงของนักท่องเที่ยว

2.4 พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สันขนาดบีห้า (B5) ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 16 ส่วนเลขหน้าขนาด 14 และใส่เลขหน้าตั้งแต่ต้นจนจบบทความ ยกเว้นหน้าแรก โดยมีเนื้อหาบทความรวมบรรณานุกรม ระหว่าง 8-15 หน้า

2.5 การตั้งค่าน้ำกระดาษพิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษซ้ายกับด้านบน 1 นิ้ว และด้านขวากับด้านล่าง 0.5 นิ้ว

2.6 การเตรียมข้อมูลต้นฉบับบทความตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

2.6.1 ชื่อบทความภาษาไทย ใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

2.6.2 ชื่อบทความภาษาอังกฤษ ใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 ปกติ

2.6.3 ชื่อผู้เขียน และผู้ร่วมเขียน ใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

2.6.4 หัวข้อหลัก ใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

2.6.5 หัวข้อย่อย ใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 หนา

2.6.6 เนื้อเรื่อง ใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

2.7 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกชิดขวาน้ำกระดาษ

2.8 ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใส่ให้ครบทุกคน แต่ไม่เกิน 5 รูปหรือคน ใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ จัดชิดกันหน้าซ้าย และใส่ Footnote เป็นตัวเลขอารบิกต่อท้ายแต่ละชื่อโดยระบุสังกัด หากเป็นมหาวิทยาลัยให้ระบุ คณะและมหาวิทยาลัย หากเป็นหน่วยงานราชการให้ระบุกรมและกระทรวงที่สังกัด หากเป็นคณะสงฆ์ให้ระบุวัดและจังหวัด แต่หากเป็นภาคเอกชนให้ระบุบริษัทหรือองค์กรและจังหวัด ให้ตรงกับเครื่องหมายที่กำกับไว้ข้างบน โดยให้ระบุเป็นรายบุคคลภาษาไทยและคันด้วย (;) ก่อนระบุเป็นภาษาอังกฤษและขึ้นบรรทัดใหม่เพื่อระบุ Corresponding author, e-mail:, Tel. ของผู้เขียนหลัก

2.9 บทคัดย่อภาษาไทย และ Abstract ภาษาอังกฤษ ควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ไม่ต้องอ้างอิงเอกสาร รูปภาพ หรือตาราง และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ (Objective) วิธีดำเนินการวิจัย (Methods) ผลการวิจัย (Results) ผลการวิจัยโดยสรุปให้สั้นกะทัดรัด หรือไม่เกิน 500 คำ และคำสำคัญ (Keywords) ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา และจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคันด้วยเครื่องหมาย (,)

2.10 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ตั้งระยะย่อหน้า 0.7” หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 และหัวข้อย่อยถัดไปตั้งระยะย่อหน้า 1.1” หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 16 เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ ควรเว้นระยะพิมพ์ เพิ่มอีก 0.5 ช่วงบรรทัด

3. ส่วนประกอบของบทความ

3.1 บทความวิจัย ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

3.1.1 บทนำ (Introduction) เขียนให้เห็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย หรือโจทย์วิจัย

3.1.2 วัตถุประสงค์ (Objective) ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

3.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุรูปแบบของการวิจัย การคำนวณหากลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.4 สรุปผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Research) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

3.1.5 อภิปรายผลการวิจัย/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

3.1.6 องค์ความรู้ใหม่ เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัย สามารถนำเสนอรูปแบบของการเขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย (ปรับปรุงและกำหนดใช้กับวารสารปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (2563) เป็นต้นไป)

3.1.7 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ให้นำเสนอใน 2 ประเด็น คือ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

3.1.8 กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) (ถ้ามี) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัย และหมายเลขของทุนวิจัย (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีชื่อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัย วิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์)

3.1.9 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

ตั้งคำหน้ากระดาษ B5
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย | 1

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดขวาหน้ากระดาษ)

ชื่อเรื่องภาษาไทย

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวปกติ ชิดขวาหน้ากระดาษ)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH SarabunPSK ขนาด
16 point ตัวปกติ

ชื่อผู้เขียนหลัก¹, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2² และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3³ (ภาษาไทย)
ชื่อผู้เขียน, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2 และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3 (ภาษาอังกฤษ)

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point

ย่อหน้า 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ

ควรระบุว่า **บทความวิจัย/วิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ (Objective)** สรุปให้สั้นกะทัดรัด หรือไม่เกิน 300-500

คำ

คำสำคัญ: 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (,)

Abstract (TH SarabunPSK ขนาด 18 point

ย่อหน้า 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ เขียนให้ตรงกับบทคัดย่อภาษาไทย

Keywords: 3-5 Words

¹ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

² สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

³ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

Corresponding author, e-mail:, Tel. (ผู้เขียนหลัก)

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดซ้ายหน้ากระดาษ)

ย่อหน้า 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ

เขียนให้เห็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย หรือโจทย์วิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อ TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ

2. เพื่อ

3. เพื่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

ระบุรูปแบบของการวิจัย การคำนวณหากลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ว่ามีความ

สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของใคร เป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีของใคร

เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

องค์ความรู้ใหม่

นำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัย สามารถนำเสนอ

รูปแบบของการเขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

ตั้งค่าน้ำกระดาษ B5
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย | 3

ข้อเสนอแนะ

ให้นำเสนอใน 2 ประเด็น คือ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ 2) ข้อเสนอแนะใน
การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย
รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัย และหมายเลขของทุนวิจัย (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณี
ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัย
วิทยานิพนธ์หรือคุณูปนิพนธ์)

เอกสารอ้างอิง

รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological
Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้
นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิง
ทั้งหมด

3.2 บทความวิชาการและบทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

3.2.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ ควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างดี

3.2.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ สามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

3.2.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมาสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

3.2.4 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับโดยให้แยกออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ ให้ชัดเจน เช่น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ หรือข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

ตั้งคำหน้ากระดาษ B5
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย | 1

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดขวาหน้ากระดาษ)

ชื่อเรื่องภาษาไทย

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวปกติ ชิดขวาหน้ากระดาษ)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH SarabunPSK ขนาด
16 point ตัวปกติ

ชื่อผู้เขียนหลัก¹, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2² และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3³ (ภาษาไทย)
ชื่อผู้เขียน, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2 และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3 (ภาษาอังกฤษ)

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point

ย่อหน้า 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ

ควรระบุว่า บทความวิจัย/วิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ (Objective) สรุปให้สั้นกะทัดรัด หรือไม่เกิน 300-500 คำ

คำสำคัญ: 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (,)

Abstract (TH SarabunPSK ขนาด 18 point

ย่อหน้า 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ เขียนให้ตรงกับบทคัดย่อภาษาไทย

Keywords: 3-5 Words

¹ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

² สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

³ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

Corresponding author, e-mail:, Tel. (ผู้เขียนหลัก)

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดซ้ายหน้ากระดาษ)

ย่อหน้า 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ

ควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

เนื้อเรื่อง

สามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล ได้อย่างชัดเจนจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

สรุปผล

การเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทั้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

เอกสารอ้างอิง

รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้

นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

4. การเขียนหนังสืออ้างอิง

การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) 6th edition มีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทั้งนี้ผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือเลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป รวมทั้งทัศนคติและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความในวารสารวิจัยวิชาการถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนคติและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการวารสารวิจัยวิชาการ รวมทั้งผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย ไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม การตรวจสอบการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการ (อักขราวิสุทธิ์) และการตรวจสอบการคัดลอกเอกสารอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ CopyCatch (Copyright, Academic Work and Thesis Checking System) โดยจะต้องมีระดับความซ้ำซ้อน ไม่เกิน 20%

1. ผู้แต่งชาวไทยให้ใส่ชื่อและนามสกุลโดยไม่ต้องใส่คำนำหน้าชื่อ ยกเว้นราชทินนามฐานันดรศักดิ์ ให้นำไปใส่ท้ายชื่อโดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างชื่อกับราชทินนามและฐานันดรศักดิ์ ส่วนสมณศักดิ์ให้คงรูปตามเดิม

2. กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้ใส่ชื่อทั้งสองคนตามลำดับที่ปรากฏ เชื่อมด้วยคำว่า “และ” สำหรับเอกสารภาษาไทย และใช้เครื่องหมาย “&” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ ระหว่างคนที่ 1 และคนที่ 2 โดยเว้น 1 ระยะก่อนและหลัง

3. ผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นด้วยชื่อสกุล ตามด้วยตัวอักษรย่อชื่อต้นโดย เว้น 1 ระยะ และอักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี) ทั้งนี้การกลับชื่อสกุลให้ใช้ตามความนิยมของคนในชาตินั้น โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างชื่อสกุลและอักษรย่อชื่อต้น อักษรย่อชื่อกลาง หากกรณีที่ผู้แต่งมีคำต่อท้าย เช่น Jr. หรือคำอื่น ๆ ให้ใส่คำดังกล่าวต่อท้ายอักษรย่อชื่อต้นหรืออักษรย่อชื่อต้น (ถ้ามี) โดยคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค

4. ผู้แต่งที่เป็นสถาบัน ให้ลงรายการโดยเรียงลำดับจากหน่วยงานใหญ่ไปหาหน่วยงานย่อย และเว้นวรรคจากชื่อหน่วยใหญ่ไปหาชื่อหน่วยงานย่อย

5. การอ้างอิงจากเอกสารภาษาไทยประเภทพระไตรปิฎกและอรรถกถา ให้อ้างอิงย่อ คัมภีร์ เล่ม/ข้อ/หน้า. และให้วงเล็บ คำว่า (บาลี) ไว้หลังคำย่อ ในกรณีที่ใช้พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี หรือวงเล็บคำว่า (ไทย) ไว้หลังคำย่อ ในกรณีที่ใช้พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เช่น ขุ.ชา. (บาลี) 27/87/53, ขุ.ชา. (ไทย) 27/87/87. และให้เขียนอ้างอิงไว้ท้ายบทความตามพระไตรปิฎกฉบับที่อ้างอิง

ถึง เช่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย | 1

คู่มือการอ้างอิงแบบ American Psychological Association 6th edition

อ้างอิงมาจาก Publication Manual of the American Psychological Association (American Psychological Association, 2010)

(สำหรับบทความตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิชาการ)

รูปแบบ	การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง	รายการอ้างอิง (ท้ายบทความ) สัญลักษณ์ / หมายถึง การเว้นวรรค
หนังสือ	(ชื่อผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์)	ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อหนังสือ/(พิมพ์ครั้งที่)/สถานที่พิมพ์/สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	(อัครเดช พรหมกัลป์, 2559) (Driscoll, M., 2002)	อัครเดช พรหมกัลป์. (2559). <i>ทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์</i> . นครสวรรค์: นครสวรรค์ บรอดแคสติ้งซิสเต็ม. Driscoll, M. (2002). <i>Web-Based Training: creation e-learning experience</i> . (2 nd ed). San Francisco: John Wiley & Sons.
ผู้แต่ง 2 คน	(กาญจนา แก้วเทพ และทิฆัมพร เอี่ยมเรไร, 2554) (Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. ,1977)	กาญจนา แก้วเทพ และทิฆัมพร เอี่ยมเรไร. (2554). <i>การสื่อสาร ศาสนา กีฬา</i> . กรุงเทพฯ: โครงการเมธีวิจัยอาวุโส Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1977). <i>Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specific</i> . New York : Cornell University.

2 | The Journal of Research and Academics, Graduate Programme, MCU Nakhonsawan Campus

รูปแบบ	การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง	รายการอ้างอิง (ท้ายบทความ) สัญลักษณ์ / หมายถึง การเว้นวรรค
ผู้แต่ง 3-6 คน		ผู้แต่ง1./ผู้แต่ง2./และผู้แต่ง3./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อหนังสือ/(พิมพ์ครั้งที่)/สถานที่พิมพ์/สำนักพิมพ์. กรณีที่ผู้แต่ง 6 คนหรือมากกว่า 6 คนขึ้นไปลงเฉพาะผู้แต่งคนแรกตามด้วยคำว่า et al. หรือ และคณะ
ชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์เหมือนกัน แต่ต่างชื่อเรื่อง	(สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2551 ก) (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2551 ข) กรณีภาษาต่างประเทศใช้ a, b ตามหลัง ค.ศ.	สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2551 ก). <i>ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม</i> . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2551 ข). <i>สังคมวิทยาองค์การ</i> . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
หนังสือแปล	(คอตเลอร์, ฟิลิป และเลวิตต์, อีโอดอร์, 2557)	คอตเลอร์, ฟิลิป และเลวิตต์, อีโอดอร์. (2557). <i>การบริหารการตลาด [Harvard business review on reinventing your marketing]</i> (ณัฐยา สันตะการผล, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท
การอ้างอิงเอกสารทุติยภูมิ (อ้างถึงใน)	(Bazzano, 2011 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556) (Bennett, 2000 as cited in Stone, 2013)	วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). <i>กระบวนการค้นคว้าใหม่ทางการศึกษา: กรณีศึกษาต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21</i> . กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ. Stone, R. J. (2013). <i>Managing human resources</i> . (4 th ed.). Milton, Australia: Wiley.

รูปแบบ	การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง	รายการอ้างอิง (ท้ายบทความ) สัญลักษณ์ / หมายถึง การเว้นวรรค
วิทยานิพนธ์/ คุณูปนิพนธ์	(ชื่อผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์) (อัครเดช พรหมกัลป์, 2557) (Johnson, M. D., 2004)	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์./ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตหรือวิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต)/สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์หรือชื่อมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา. อัครเดช พรหมกัลป์. (2557). การพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหาคัดแยกตามหลักพุทธธรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย. Johnson, M. D. (2004). A methodology for determining engineering costs and their effects on the development of product families. (Dissertation Doctor of Philosophy. Mechanical Engineering Department of Mechanical Engineering). Massachusetts: Massachusetts Institute of Technology.
รายงานการวิจัย	(ชื่อผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์) (อัครเดช พรหมกัลป์ และคณะ, 2559)	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./ (รายงานการวิจัย)/สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์. อัครเดช พรหมกัลป์ และคณะ. (2559). การจัดการชุมชนพื้นที่กลางน้ำเชิงกลยุทธ์กับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาลูกทกภัย. (รายงานการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหา ลงกรณราชวิทยาลัย.

รูปแบบ	การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง	รายการอ้างอิง (ท้ายบทความ) สัญลักษณ์ / หมายถึง การเว้นวรรค
	(Lipsey, M. W., Farran, D. C., & Hofer, K. G., 2015)	Lipsey, M. W., Farran, D. C., & Hofer, K. G. (2015). A randomized control trial of a statewide voluntary prekindergarten program on children's skills and behaviors through Third Grade. (Research Report). Nashville, TN: Vanderbilt University, Peabody Research Institute.
บทความวารสาร	(ชื่อผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์) (พระมหาสุติภัก อภินันโท (แหม ทอง) และรัตติยา เหนืออำนาจ, 2562, หน้า 1-17) (Ar, Ilker Murat and Birdogan Baki, 2011, pp. 172-206).	ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./เลขหน้า. พระมหาสุติภัก อภินันโท (แหมทอง) และรัตติยา เหนืออำนาจ. (2562). การจัดการเครือข่าย วัฒนธรรมเชิงพุทธของคณะสงฆ์จังหวัดนครพนม เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ทาง วัฒนธรรมกับประชาคมอาเซียน. วารสารวิจัยวิชาการ, 2(3), 1-17. Ar, Ilker Murat and Birdogan Baki. (2011). Antecedents and performance impacts of product versus process innovation. <i>European Journal of Innovation Management</i> , 14(2), 172-206.
หนังสือพิมพ์	(ชื่อผู้แต่ง/ผู้เขียน/ปีที่พิมพ์) (สมหมาย จันทรเรือง, 2559) (Erllich, 1994)	ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์, วัน เดือน)./ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์./หน้า. สมหมาย จันทรเรือง. (2559, 21 ธันวาคม). กฎมนเฑียรบาล. มติชน. น. 15. Erllich, R.S. (1994, June 28). Chain a paradise for counterfeit CDs. <i>Bangkok Post</i> , p. 4.

รูปแบบ	การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง	รายการอ้างอิง (ท้ายบทความ) สัญลักษณ์ / หมายถึง การเว้นวรรค
ราชกิจจานุเบกษา	(ชื่อพระราชบัญญัติ./ปีที่พิมพ์) (พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. 2559, 2559)	ชื่อพระราชบัญญัติ./ (ปีที่พิมพ์./วันที่/เดือน)/ราชกิจจานุเบกษา./เล่มที่/.../ตอนที่/.../หน้า... พระราชบัญญัติ มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. 2559. (2559, 29 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 133 ตอนที่ 38 ก, หน้า 39-48.
การสัมภาษณ์	(ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์./ปีพิมพ์, วัน เดือนที่สัมภาษณ์)	ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์./ (ปีพิมพ์, วัน เดือน)/ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์./ (ชื่อผู้สัมภาษณ์)
สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์	(ชื่อผู้แต่ง./ปีที่จัดทำ) (กระทรวงพาณิชย์, 2559) (World Health Organization, 2014)	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./เข้าถึงได้จาก/http://www.xxxxxxxx (ใช้คำว่า เข้าถึงได้จากสำหรับเอกสารภาษาไทย และคำว่า Retrieved from สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ) กระทรวงพาณิชย์. (2559). สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย. เข้าถึงได้จาก http://www2.ops3.moc.go.th World Health Organization. (2014) . <i>Pneumonia</i> . Retrieved from http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs331/en/

รูปแบบ	การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง	รายการอ้างอิง (ท้ายบทความ) สัญลักษณ์ / หมายถึง การเว้นวรรค
เอกสารการประชุมทางวิชาการ	(ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า) (พระมหาสุศักดิ์ อภิรัตนโท, อัครเดช พรหมกัลป์ และรัตติยา พรหมกัลป์, 2561, น. 1892) (Soutar & Mazzarol, 1995, pp. 85-110)	ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความหรือชื่อเรื่องของบท. ใน หรือ In ชื่อบรรณาธิการ (บ.ก. หรือ Ed. หรือ Eds.), ชื่อการประชุม (น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์ พระมหาสุศักดิ์ อภิรัตนโท, อัครเดช พรหมกัลป์ และรัตติยา พรหมกัลป์. (2561). คณะสงฆ์กับการจัดการเครือข่ายวัฒนธรรมเชิงพุทธในอนุภูมิภาคสุโขทัย. ใน <i>การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 INC2019</i> (น. 1892). น่าน: มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. Soutar, G., & Mazzarol, T. W. (1995). Gaining competitive advantage in education services exports: Forward integration and strategic alliances in a maturing market. In G. Tower (Ed.), <i>Proceeding of the Academy of International Business Southeast Asia Regional Conference, Asia Pacific International Business: Regional integration and global competitiveness</i> (pp. 85-110). Perth: Murdoch University.

สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ APA Style 6th edition เช่น APA Formatting and Style Guide. from [https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/American Psychological Association \(APA\) 6th edition style Examples](https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/American%20Psychological%20Association%20(APA)%206th%20edition%20style%20Examples). from www.lib.monash.edu.au/tutorials/citing/apa-a4.pdf

5. ลิขสิทธิ์

เนื้อหาและข้อมูลในบทความที่ลงพิมพ์กับวารสารวิจัยวิชาการ ถือเป็นข้อคิดเห็น และความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความโดยตรงซึ่งกองบรรณาธิการวารสารไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย หรือร่วมรับผิดชอบใด ๆ บทความ ข้อมูล เนื้อหา รูปภาพ ฯลฯ ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิชาการ ถือเป็นลิขสิทธิ์ของวารสารวิจัยวิชาการ หากบุคคลหรือหน่วยงานใดต้องการนำทั้งหมดหรือส่วนหนึ่ง ส่วนใดไปเผยแพร่ต่อหรือเพื่อการกระทำการใด ๆ จะต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวารสารวิจัยวิชาการก่อนเท่านั้น

6. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารวิจัยวิชาการ กรุณาติดต่อ “บรรณาธิการวารสารวิจัยวิชาการ” กรุณาติดต่อสำนักงานวารสารวิจัยวิชาการ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ เลขที่ 999 หมู่ 6 ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทรศัพท์ 056-219999 โทรสาร 056-219998 E-mail journal.jra@gmail.com

8. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 3 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 199 บาท ไม่รวมค่าส่ง

9. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 300 บาท

หนังสือขอส่งบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิชาการ

ชื่อเรื่องภาษาไทย:

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ:

ชื่อผู้เขียน (ทุกคน): 1. ชื่อ-สกุล (ไทย)

(อังกฤษ)

E-mail Address:

2. ชื่อ-สกุล (ไทย)

(อังกฤษ)

E-mail Address:

3. ชื่อ-สกุล (ไทย)

(อังกฤษ)

E-mail Address:

ที่อยู่/สถานที่ทำงาน :

หมายเลขโทรศัพท์: E-mail Address:

ระบุประเภทของต้นฉบับ

☐ บทความทางวิชาการ (Academic Article) จำนวนหน้าต่อบทความ

☐ บทความวิจัย (Research Article) จำนวนหน้าต่อบทความ

☐ จำนวนหน้าต่อบทความ

คำรับรองของผู้เขียน: ผู้เขียนทุกคน ขอรับรองว่า

☒ บทความที่เสนอมานี้ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

☒ หากผู้เขียนต้องการถอนบทความไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้เขียนยินดีชดเชยค่าดำเนินการพิจารณาบทความ

☒ ผู้เขียนยินดีให้กองบรรณาธิการสรรหาผู้กลั่นกรองโดยอิสระ เพื่อพิจารณาบทความนี้ และสามารถตรวจแก้ไขบทความดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร

☒ ลิขสิทธิ์ในการทำซ้ำ ตัดแปลง หรือนำออกโฆษณา ไม่ว่าในรูปลักษณะอย่างไรก็ดี หรือวิธีใด เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

ลายมือชื่อผู้เขียน (ทุกคน)

วันที่.....

☐ กองบรรณาธิการวารสารตรวจสอบความ
สมบูรณ์และความถูกต้องของต้นฉบับ

ลงชื่อ.....กองบรรณาธิการ
(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

☐ ยินดีรับบทความเพื่อเสนอให้ Peer Review
พิจารณาก่อนการตอบรับให้ตีพิมพ์บทความลงวารสาร

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบสมัครสมาชิก

ที่.....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

กราบনมัสการ/เรียน บรรณาธิการวารวิจัยวิชาการ

ข้าพเจ้า ชื่อ-ฉายา/นามสกุล (ภาษาไทย)

(ภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่/สถานที่ทำงาน :.....

หมายเลขโทรศัพท์:E-mail Address:.....

มีความประสงค์จะขอสมัครเป็นสมาชิกวารสารวิจัยวิชาการ

☐ สมาชิกประเภทรายปี 750 บาท (จำนวน 3 เล่ม)

☐ เล่มละ 250 บาท

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ส่ง

☐ เงินสด

☐ ธนาณัติ สั่งจ่าย.....

☐

โปรดนำส่งวารสารวิจัยวิชาการ

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ..... เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ลงบัญชีแล้ว.....